



# Tilinpäätös 2025

Kunnanhallitus 30.3.2026 § 63

Kunnanvaltuusto xx.x.2026 §

# Sisällys

<b>1. Toimintakertomus .....</b>	<b>4</b>
<b>1.1 Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat .....</b>	<b>4</b>
1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus.....	4
1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset .....	9
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys .....	13
1.1.4. Henkilöstö.....	14
1.1.5. Ympäristöasiat.....	14
1.1.6. Muut ei-taloudelliset asiat.....	14
1.1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	16
1.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä .....	17
<b>1.2. Kokonaistalouden tarkastelu.....</b>	<b>19</b>
1.2.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut .....	19
1.2.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	20
1.2.3. Tase ja sen tunnusluvut .....	23
1.2.4. Kokonaistulot ja -menot, ulkoiset .....	25
<b>1.3. Konsernitarkastelu.....</b>	<b>28</b>
1.3.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt .....	28
1.3.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	28
1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat .....	28
1.3.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä .....	29
1.3.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä .....	29
1.3.6. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut .....	31
1.3.7. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut .....	32
1.3.8. Konsernitase ja sen tunnusluvut .....	33
<b>1.4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen .....</b>	<b>34</b>
<b>1.5. Tilikauden tuloksen käsittely.....</b>	<b>35</b>
1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely .....	35
<b>2. Talousarvion toteutuminen .....</b>	<b>36</b>
<b>2.1. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen.....</b>	<b>36</b>
2.1.1. Hallintopalvelut.....	36
2.1.2. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut .....	47
2.1.3. Tekniset palvelut .....	66
2.1.4. Kuntakonserni .....	75
<b>2.2. Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu .....</b>	<b>78</b>
<b>2.3. Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu .....</b>	<b>79</b>

2.4.	Investointien toteutuminen .....	80
2.5.	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta .....	83
<b>3.</b>	<b>Tilinpäätöslaskelmat .....</b>	<b>84</b>
3.1.	Tuloslaskelma .....	84
3.2.	Rahoituslaskelma .....	85
3.3.	Tase .....	86
3.4.	Konsernin tuloslaskelma .....	88
3.5.	Konsernin rahoituslaskelma .....	89
3.6.	Konsernitase .....	90
3.7.	Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö: Vesihuoltolaitos .....	91
3.8.	Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailulla markkinalla .....	94
<b>4.</b>	<b>Liitetiedot .....</b>	<b>95</b>
<b>5.</b>	<b>Allekirjoitukset .....</b>	<b>109</b>
5.1.	Tilinpäätöksen allekirjoitus .....	109
5.2.	Tilinpäätösmerkinnät .....	109
<b>6.</b>	<b>Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta .....</b>	<b>110</b>
	Selvitys kirjanpidon säilytyksestä .....	110

# 1. Toimintakertomus

## 1.1 Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat

### 1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Kuntien taloustilanne on heikentynyt valtiovarainministeriön ja kuntaliiton tilinpäätösanalyysien mukaan vuodesta 2024 lähtien. Kuntatalouden alamäen taustalla ovat olleet mm. TE-uudistuksesta aiheutuneiden kustannusten kasvu, yleisen taloustilanteen heikkeneminen, kuntien verotulojen lasku sekä kuntien valtionosuuksien leikkaukset.

Kuntien ja koko yhteiskunnan taloudelliseen kehitykseen on vaikuttanut osaltaan myös kansainvälinen epävakaa tilanne. Esimerkiksi Yhdysvaltojen politiikan myötä keskustelu uudesta maailmanjärjestyksestä on lisääntynyt. Kansainväliseen talouteen ovat vaikuttaneet mm. tavaratuonnin tullit sekä monien kansainvälisten sopimusten uudelleenarviointi. Globaali epävarma tilanne on heijastunut suoraan tai välillisesti myös Suomen kansantalouteen, yritysten toimintaedellytyksiin sekä kuntien talouteen.

Tilastokeskuksen mukaan Suomen BKT kasvoi vuonna 2025 vain 0,2 %. Kasvua on rajoittanut erityisesti kotimaisen kysynnän heikkous. Tulojen kasvusta huolimatta kotitalouksien kulutus ei ole kasvanut. Rakentaminen ei ole elpynyt toivotulla tavalla, mikä on ollut yhteydessä asuntomarkkinoiden kehitykseen. Epävarmuus kotimaassa ja maailmalla on saanut suomalaiset kotitaloudet lykkäämään hankintapäätöksiä.

Kuntaliiton arvion mukaan kunnat selvisivät kuitenkin vuodesta 2025 kohtuullisen hyvin. Erityisesti työttömyys aiheutti lisäkuluja kuntatalouteen. Vuonna 2025 realisoitui se, mitä ounasteltiin jo aiemmin. Valtion taloudellinen kompensatio TE-uudistukseen liittyen oli riittämätön. Kuntaliitto on arvioinut, että rahoitusvaje kuntien työllisyyspalvelujen osalta on noin 100 miljoonaa euroa ja työttömyysturvan osalta noin 80 miljoonaa euroa.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan 15-74 vuotiaita työllisiä oli Suomessa vuonna 2025 keskimäärin 2 590 000 ja työttömiä 278 000. Työllisiä oli 12 000 vähemmän ja työttömiä 39 000 enemmän kuin edellisenä vuonna. 20-64 -vuotiaiden työllisyysaste oli 76 prosenttia vuonna 2025, ja se laski 0,7 prosenttiyksikköä vuoteen 2024 nähden.

Kuntien opetustoimissa sekä esimerkiksi yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa keskimääräinen kustannustaso pysyi lähellä entistä tasoa, mikä osaltaan paransi kuntatalouden yleistä näkymää. Toisaalta kunnat ovat vaikuttaneet kuntatalouteen myös omilla toimenpiteillään erityisesti karsimalla kuluja ja sopeuttamalla palvelutasoa. Vuonna 2026 monen kunnan valtionosuudet tulevat laskemaan entisestään jo pelkästään väestökehityksen takia. Lisäksi valtionosuuksia supistavat edelleen sote-uudistuksen vaikutukset sekä valtionosuuksiin kohdistettavat leikkaukset.

Vuoden 2025 kuluessa suomalaiset kunnat ja kaupungit odottivat valtionosuusuudistusta, jota Suomen hallitus valmisteli. Nykyinen valtionosuusjärjestelmä on ”rikki”, kuten usein kuulee puhuttavan. Valtionosuuksiin vaikuttavat edelleen kokonaisuutta vääristäen mm. ns. sote-siirtoerät, vaikka kunnat eivät vastaa sote-palveluista. Valtionosuusuudistuksen tavoitteena oli oikaista kuntien eriarvoisuutta valtionosuuksien määräytymisessä. Loppuvuonna kuitenkin ilmoitettiin, että hallituspuolueet eivät löytäneet sopua valtionosuusuudistuksen edistämiseksi.

Tulevaisuudessa toimintaympäristön muuttuessa kuntien haasteet liittyvät tutkimusten mukaan väestörakenteen muutokseen ja maahanmuuttoon, ilmaston muutokseen ja vihreään siirtymään, digitalisaatioon, osallistavan

demokratian turvaamiseen, kriisien hallintaan ja varautumiseen sekä hallinto- ja rahoitusmallien muutoksiin. Suomalaisten maaseutukuntien osalta muutospaineita aiheuttavat erityisesti syntyvyyden lasku, ikääntyminen ja työikäisen väestön määrän väheneminen. Samalla keskustelu kuntien eriytymisestä on voimistunut. On kysytty, miten kuntaperusteinen järjestelmä pystyy jatkossa kestävästi ja vaikuttavasti turvaamaan kuntalaisten palvelut koko Suomessa.

On kuitenkin huomattava, että kunnan koko ei sellaisenaan määritä kunnan kehitysmahdollisuuksia. On kaupunkeja, joissa on merkittäviä taloushaasteita ja on maaseutukuntia, joiden tulevaisuus näyttää monien elinvoimamittareiden valossa positiiviselle. Todellisuus ei ole tässä mielessä mustavalkoinen.

Etelä-Savon maakunnan tilastoitu väkiluku oli ennakkotietojen mukaan joulukuun 2025 lopussa 128 149 henkeä. Vuosien 2023 ja 2024 myönteisten muuttoliikevuosien jälkeen alueen kokonaisnettomuutto hiipui vuoden aikana ollen kuitenkin vielä positiivinen 153 henkeä. Maakuntaan syntyi 705 uutta lasta, kuolleita oli 2081. Luonnollinen väestömuutos oli siten negatiivinen 1 376 henkeä.

Työllisyyskatsauksen 12/2025 mukaan työttömien määrä oli Etelä-Savossa vuodenvaihteessa suunnilleen vuotta aiemmalla tasolla. Maakunnassa oli joulukuun lopussa työttömänä 13,1 prosenttia työvoimasta (7 250 työtöntä) vastaavan luvun ollessa koko maassa 13 prosenttia. Yli vuoden työttömänä olleita oli 2 558. Osuus kaikista työttömistä oli 35 %, kun se vuotta aiemmin oli 30 %. Kangasniemelle työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli joulukuun 2025 lopussa 12,1 %.

Alueelliset liikevaihtoa kuvaavat talouden suhdannekuvaajat osoittavat, että Etelä-Savon yritysten liikevaihto kehittyi loppuvuodesta 2025 koko maata heikommin. Teollisuus ja rakentaminen kehittivät maakunnassa tosin muuta maata paremmin, mutta kauppa ja palvelut heikommin. Kevään 2025 Pk-yritysbarometrin mukaan työvoiman saatavuus on suurin kasvun este Etelä-Savossa, kuten monessa muussakin maakunnassa.

Etelä-Savon kuntien talous noudatti valtakunnallista linjaa. Toimintakate heikkeni edellisestä vuodesta Kuntaliiton ennakkotietojen mukaan -2 453 (-2 342) euroa asukasta kohden. Heikennystä oli 4,7 prosenttia. Muutos aiheutui suurelta osin työllisyyspalvelu-uudistuksen vaikutuksista. Myös verotulot laskivat hieman ollen asukasta kohden ollen 2 576 euroa (2 589 euroa).

Kuntaliiton mukaan yli kolmasosa Manner-Suomen kunnista teki vuonna 2025 alijäämäisen tuloksen. Tulokseltaan alijäämäisissä kunnissa asui noin 44 prosenttia Manner-Suomen väestöstä.

Kangasniemen kunnan talousarvio vuodelle 2025 laadittiin -237 600 euroa alijäämäiseksi. Tilikauden tulos muodostui kuitenkin 106 091,64 euroa ylijäämäiseksi. Tulosta arvioitaessa on huomioitava, että tilinpäätös sisältää Asuntola Mäntyranan tasearvon lisäpoiston (81 549,29 euroa) sekä Kiinteistö Oy Kangasniemen Matkakiinteistön osakkeiden tasearvon 60 000 euron alaskirjauksen. Lisäksi tulokseen vaikutti edellisten tilikausien tapaan Ki Oy Kunnantalon osakkeiden vuotuinen 200 000 euron alaskirjaus. Vuoden 2025 lopussa peruskunnan taseessa oli kumulatiivista ylijäämää 9,0 milj. euroa.

Toimintatuottojen toteuma oli 3,5 milj. euroa, mikä oli 342 000 euroa vähemmän kuin vuoden 2024 tilinpäätöksessä. Toimintatuottoja laskivat erityisesti metsänmyyntituottojen ja työllistämistuen väheneminen. Toimintakulut olivat 17,2 milj. euroa, mikä oli 750 000 euroa enemmän edelliseen vuoteen nähden. Kustannusten kasvua oli erityisesti työllisyyspalveluissa, asiantuntijapalveluissa, puhtaanapitopalveluissa sekä työterveyshuollon kuluissa. Kokonaisuutena toimintakate oli 13,7 milj. euroa, mihin tuli heikennystä edelliseen vuoteen nähden 1,1 milj. euroa.

Sote-uudistuksen ja valtionosuuksien leikkausten johdosta kuntatalous nojautuu yhä enemmän verotulokertymään. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä Kangasniemen kunnan verotulokertymä oli 13,0 milj. euroa. Vuonna 2025 vastaava luku oli yhteensä 13,1 milj. euroa. Valtionosuuksia kertyi vuonna 2025 yhteensä 2,4 milj.

euroa. Kasvua edelliseen vuoteen nähden oli yli 700 000 euroa, mitä selitti erityisesti työllisyysuudistus ja siihen liittynyt kuntien valtionosuuksien lisäys.

Vuonna 2025 kuntien vastuulle siirtyivät valtiolta työllisyyspalvelut, ja Kangasniemen kunnan työllisyyspalveluista vastasi 1.1.2025 alkaen Mikkelin seudun työllisyyspalvelut. Kangasniemellä työllisyyden hoidon kustannukset olivat vuonna 2025 seudullisten työllisyyspalvelujen osalta 490 266 euroa (ta25 yhteensä 651 203 euroa) ja vastaavasti Kangasniemen työmarkkinatuen (TMT) maksuosuus oli 596 966 euroa (ta25 yhteensä 507 500 euroa). Työttömyysturvan maksuosuus ylitti vuoden 2025 talousarvion, mutta työllisyyspalvelujen ennakoitua pienemmät kustannukset puolestaan kompensoivat osittain työllisyyden hoidon kustannuksia. Työllisyyspalvelujen laskennallinen valtionosuus oli vuonna 2025 Kangasniemen osalta 843 442 euroa. Näin ollen voidaan todeta, että Suomen hallituksen ”kannustava rahoitusmalli” ei kompensoinut täysimääräisesti Kangasniemen työllisyyden hoidosta aiheutuvia kustannuksia.

Nettoinvestoinnit olivat vuonna 2025 yhteensä 1 360 720 euroa. Suurimmat investointikohteet olivat Tehomet 2-hallin lämmitysjärjestelmän saneeraus, Tervaniementien kevyen liikenteen väylä, Päiväkodin keskiosan peruskorjaus, palveluasuntojen sokkeli- ja sadevesijärjestelmän saneeraus sekä liikuntapuiston rakentamiseen liittyvät investoinnit.

Kuntakonsernin tilinpäätöksen tulos on 356 681 euroa ylijäämäinen, ja konsernin taseessa on kumulatiivista ylijäämää 962 007 euroa. Kuntakonsernin suurimmat haasteet liittyivät Kangasniemen Vuokratalot Oy:n talouteen sekä sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen. Vuokrataloyhtiö teki kuluneen vuoden aikana lainajärjestelyjä, joiden tarkoituksena oli parantaa yhtiön maksuvalmiutta ja kassatilannetta. Samalla yhtiön lainanhoitokulut pienenevät. Kunta antoi vuokrataloyhtiölle myös omistajaohjausta mm. kiinteistöjen myynnin osalta, millä pyrittiin talouden hallinnan lisäksi nostamaan asuntojen käyttöastetta.

Kuntakonserniin perustettiin tilikaudella uusi kiinteistöyhtiö, Kangasniemen Kiinteistökehitys Oy, jonka tarkoituksena oli varautua sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen. Sote-kiinteistöjä ei kuitenkaan toistaiseksi ole siirretty uuden yhtiön hallinnoitavaksi. Keskustelu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen tarpeesta oli vuoden 2025 kuluessa valtakunnallisella tasolla osin ristiriitaista, mikä herätti runsaasti kysymyksiä kuntakentällä. Kangasniemen kunnassa on myöhemmin tehty erillinen selvitys yhtiöittämisen tarpeesta.

Yhtiöittämiskeskustelun taustalla oli hyvinvointialueen kanssa käydyt sote-kiinteistöjen vuokraneuvottelut, jotka saatiin päätökseen yli vuoden kestäneen neuvotteluprosessin jälkeen marraskuussa 2025. Neuvottelujen taustalla olivat hyvinvointialueen mittavat säästötarpeet ja talouden tasapainottaminen osin vuokratasoja laskemalla. Kangasniemen kunnan vuosittaisen vuokratulot Eloisalta olivat olleet 822 000 €, ja neuvottelujen tuloksena sote-vuokrat laskivat vain 34 000 €. Samassa yhteydessä Eloisa päätti siirtää sosiaalipalvelujen tilat kunnantalolta Kangasniemen sosiaali- ja terveysasemalle. Lisäksi hyvinvointialueen erillispäätöksen myötä Toimintakeskus Kedon tulevaisuus on vaakalaudalla.

Sote-kiinteistöjen tulevaisuuden käyttömahdollisuuksia tarkastellaan osana kunnan kiinteistöstrategiaa, jota parhaillaan valmistellaan. Kuntaliiton arvion mukaan hyvinvointialueiden palveluverkkojen supistumisen vuoksi Suomessa noin kolmasosa kuntien sote-kiinteistöistä on jatkossa tarpeettomia.

Kangasniemen kunnan kiinteistöstrategian linjauksiin vaikuttaa merkittävästi myös sivistystoimen palvelutarpeet, oppilasennusteet ja koulurakennusten tulevat käyttövaihtoehdot. Oppilasennusteen mukaan Kangasniemen esi- ja perusopetuksessa oppilasmäärä vähenee vuosina 2026-2032 lähes 31%. Vastaava trendi jatkuu myös laajemmin Suomessa. Vuonna 2032 kuntaliiton arvion mukaan Suomessa on peruskoulussa nykytilanteeseen verrattuna 96 000 oppilasta vähemmän.

Myös lukion opiskelijamäärä on ennusteiden mukaan vähenemässä merkittävästi Kangasniemellä ja monissa muissa maaseutukunnissa. Kuntaliiton arvion mukaan Suomessa on nykytrendin valossa 65 sellaista kuntaa, joissa

lukiossa on alle 40 oppilasta. Huomattava seikka lasten ja oppilaiden määrää ajatellen on se, että kustannukset koulutuksen ja myös varhaiskasvatuksen järjestämiseen eivät vähene samassa suhteessa kuin ikäluokat pienenevät. Siksi on tärkeää, että sivistystoimen toimintakuluja kyetään tarvittaessa sopeuttamaan ennakoiden.

Kunnan toiminnan kannalta merkittävä muutos vuonna 2025 oli myös huhtikuussa järjestetyt kuntavaalit. Uusi valtuustokausi aloitettiin kuntastrategian laatimisella. Strategiaprosessiin osallistettiin uuden valtuuston lisäksi kuntalaisia, vapaa-ajan asukkaita, yrityksiä sekä kuntaorganisaation henkilöstö. Kangasniemen kunnan uusi kuntastrategia 2026-2029 hyväksyttiin valtuustossa joulukuussa.

Kehittämistoiminta oli monipuolista vuoden 2025 aikana. Kangasniemen kunta kilpailutti työterveyspalvelut ja teki hankintapäätöksen uudesta työterveyspalvelujen tuottajasta marraskuussa. Elinkeinojen kehittämiseen saatiin lisäresurssi elinvoimakoordinaattorin aloittaessa tehtävässään. Uutena toimintamallina nostettiin esille mm. kolmikantaiset yritysvierailut kangasniemeläisissä yrityksissä. Yritystapaamisiin osallistuivat kunnan viranhaltijan lisäksi myös Esedun ja Mikkelin seudun työllisyysalueen edustajat.

Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen aikana jatkettiin torialueen uudistamista. Torin konseptisuunnitelma viimeisteltiin vuoden lopussa. Sen tarkoituksena on ohjata alueen tulevien vuosien maankäyttöä ja investointeja. Lisäksi hanke toteutti uusia kehittämistoimenpiteitä Karhuvuoren virkistysalueella. Syksyllä 2025 laadittiin myös Autiotalojen Asuntomessut -Leader-rahoitushakemus (myöhemmin nimeksi tuli Autiotalojen messut), joka sai myönteisen rahoituspäätöksen.

Elinkeinotoimintaa ja yritysyhteistyötä koskevaa viestintää tehostettiin myös mm. sähköisen uutiskirje Bisnesniemen muodossa. Uusi elinvoimaryhmä puolestaan perustettiin 1.9.2025, ja Kangasniemen kunta palkittiin Etelä-Savon yrittäjäystävällisimpänä kuntana 11.11.2025.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan osalta kunnanhallitus päätti asettaa työryhmän, jonka tehtävänä on valmistella kouluverkko selvitys. Taustalla oli erityisesti Vuojalahden koulun oppilasmäärän väheneminen. Ennusteen mukaan koulussa on pysyvästi alle 20 oppilasta lukuvuodesta 2027-2028 alkaen. Lisäksi sivistys- ja hyvinvointilautakunta päätti jatkaa kokeiluna toteutettua maksutonta varhaiskasvatusta. Kalliolan päiväkodin remontti käynnistyi loppuvuonna, ja toiminta siirrettiin tilapäisesti väistötiloihin.

Kunnan hyvinvointityö mallinnettiin vuonna 2025, ja hyvinvointisuunnitelman laatimisessa on huomioitu maakunnallisen hyvinvointikertomuksen linjaukset. Osana hyvinvointityötä on valmisteltu myös kunnan osallisuussuunnitelmaa.

Teknisellä toimialalla merkittävä uudistus oli Kangasniemen kunnan liittäminen osaksi Keski-Savon yhteistä rakennusvalvontayksikköä, jonka vastuukuntana toimii Pieksämäen kaupunki. Toiminta käynnistyi 1.1.2026 alkaen. Oleellinen muutos teknisellä toimialalla oli myös pitkäaikaisen teknisen johtajan siirtyminen toisen työnantajan palvelukseen ja uuden teknisen johtajan rekrytointi.

Myös Huuhtimäen tuulivoimahankkeen osayleiskaavaprosessin valmistelu jatkui. Hankkeeseen liittyvä YVA-selvityksen yleisötilaisuus järjestettiin kesäkuussa 2025. Lisäksi marraskuussa kunta järjesti yhteistyössä ELY-keskuksen ja Savonia ammattikorkeakoulun kanssa Uusiutuvan energian illan, johon sisältyi fasilitoitu ympäristödialogi. Ympäristödialogi on menetelmä, jonka tarkoituksena on lisätä ymmärrystä energiamurroksesta paikallistasolla. Sen tavoitteena on luoda tilaa keskustelulle, jossa eri näkökulmat tulevat kuulluksi.

Kunnan kokonaishenkilöstömäärä oli vuoden 2025 lopussa 175 henkilöä, mikä on 10 henkilöä vähemmän kuin edellisenä vuonna. Henkilöstön ikärakenne osoittaa, että tulevana vuosina kunnan henkilöstöön vaikuttaa lisääntyvät eläköitymiset, mihin on syytä varautua ennakoiden turvaamalla osaamisen jatkuvuus.

Työhyvinvoinnin tila kunnassa on erittäin hyvä. Keväällä 2025 toteutetun työhyvinvointikyselyn tulokset osoittavat vahvaa työmotivaatiota, myönteistä työilmapiiriä ja luottamusta esihenkilötyöhön. Erityisen

myönteistä on, että 88 prosenttia vastaajista suosittelisi Kangasniemen kuntaa työpaikkana, mikä on valtakunnallisesti korkea tulos ja merkittävä vahvuus kunnan työnantajakuvassa.

Vuoden 2025 lopussa Kangasniemen kunnan väkiluku oli Tilastokeskuksen mukaan 4 957. Kuntaan muutti vuoden aikana 175 henkilöä, ja kunnasta pois 217 henkilöä. Syntyneiden määrä oli 32, ja kuolleiden 116. Luvut osoittavat osaltaan väestöpyramidin haasteet tulevia vuosia ajatellen. Lasten ja työikäisten määrän väheneminen on Kangasniemellä, kuten monessa muussakin maaseutukunnassa, tulevien vuosien haasteena mm. palvelurakennetta ja palvelujen sopeuttamista ajatellen.

Jatkossa myös Kangasniemellä on keskusteltava ns. älykkään sopeutumisen tarpeesta. Kasvuhakuisuuden rinnalla toimintoja tulisi sopeuttaa siten, että kuntalaisten ja kausiasukkaiden hyvinvoinnin ja elämänlaadun edellytykset säilyvät jatkossakin hyvällä tasolla tai paranevat. Toimintojen mekaanisten supistamisen tai leikkaamisen sijaan älykkäässä sopeutumisessa kyse on pikemminkin uudenlaisten ja innovatiivisten ratkaisujen löytämisestä palvelujen tarjoamisessa ja järjestämisessä.

Haluan kiittää Kangasniemen kunnan henkilöstöä sujuvasta yhteistyöstä ja arvokkaasta työpanoksesta vuoden 2025 kuluessa. Kiitän myös luottamushenkilöitä aktiivisuudesta, rakentavasta yhteistyöstä, uuden valtuuston sisäajajosta sekä avoimesta keskustelukulttuurista. Hyvä yhteistyö luo maaperän myös tulevaisuuden päätöksenteolle.

Kimmo Kainulainen

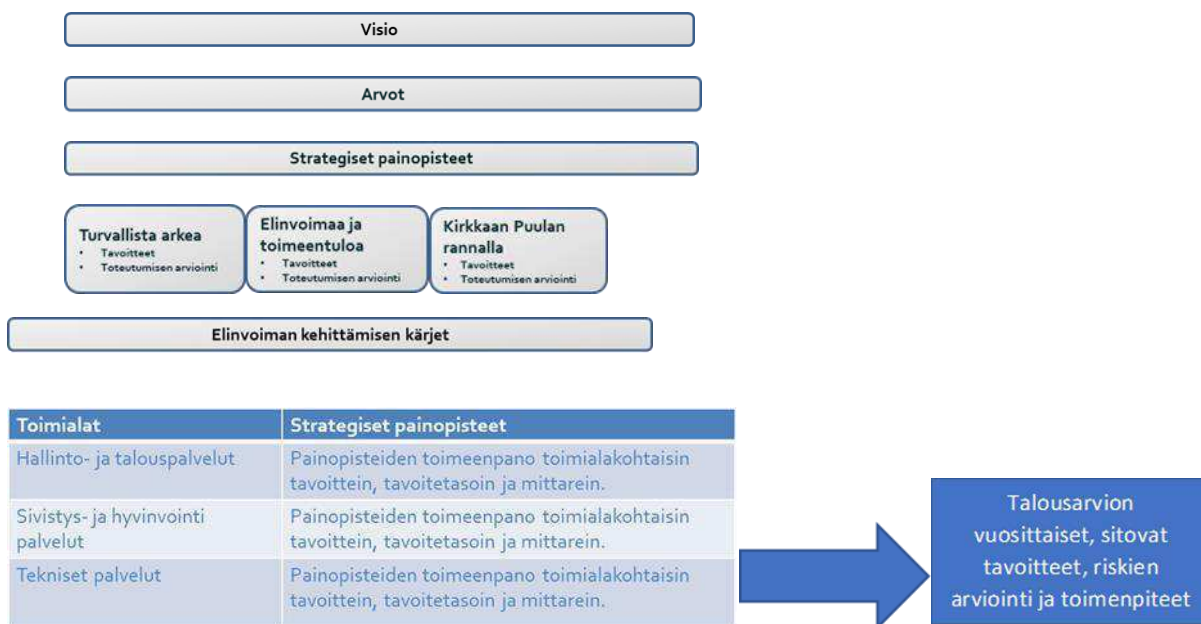
kunnanjohtaja

## 1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

### 1.1.2.1. Kuntastrategia

Talousarvio vuodelle 2025 on tehty kunnanvaltuuston 4.4.2022 § 23 hyväksymän kuntastrategian periaatteilla. Kukin hallintokunta on päivittänyt talousarviovuoden tavoitteensa strategian linjausten mukaisesti. Strategiassa on määritelty kunnan arvoja noudattelevat toimintalinjat ja päämäärät. Kunnan vuonna 2025 voimassa olleen strategian arvoja ovat avoimuus ja vuorovaikutteisuus, inhimillisuus ja asiakaslähtöisyys sekä uudistuvuus ja kehittyminen. Uusi kuntastrategia vuosille 2026 – 2029 on hyväksytty valtuustossa 19.12.2025.

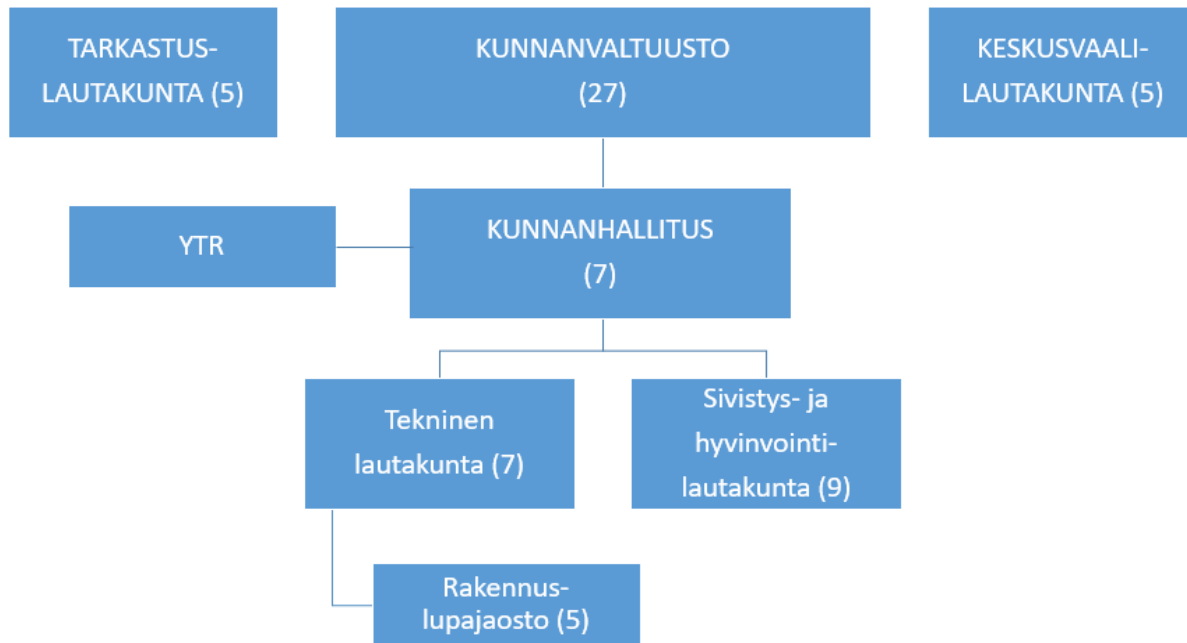
#### Kangasniemen strategian rakenne



Kuntastrategian mukaan asetettujen tavoitteiden täyttyminen vuoden 2025 talousarviovuoden aikana on esitetty vastuualueittain kappaleessa 2.1 *Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen*.

### 1.1.2.2. Luottamushenkilöorganisaatio

Alla on Kangasniemen kunnan luottamustoimielinten palveluorganisaatio, joka perustuu kunnanvaltuuston 9.12.2025 hyväksymään hallintosäätöön. Päivitetty hallintosäätö on tullut voimaan 1.1.2026.



## Luottamushenkilöorganisaatio

### Kunnanvaltuusto 2025

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta kuntalain 14 §:n mukaisesti.

Kangasniemen kunnanvaltuusto valittiin kuntavaaleissa huhtikuussa 2025.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet 13.4.2025 toimitettujen kuntavaalien tuloksen mukaan:

Suomen Keskusta 14, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 6, Kansallinen Kokoomus 2,

Vihreät 2, Perussuomalaiset 1, Suomen Kristillisdemokraatit 1. Lisäksi valtuustoon valittiin 1 sitoutumaton.

Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2025 yhteensä 7 kertaa ja käsitteli kokouksissaan kaikkiaan 74 pykälää. Lisäksi valtuustolle järjestettiin vuoden aikana kaksi seminaaria, joissa toisessa käsiteltiin kunnan taloutta ja toisessa kuntastrategiaa.

### 1.6.2025 toimikautensa aloittaneen valtuuston kokoonpano

KESK	Albrecht Henna
SIT	Arkko Samuli
KD	Forsgren Joonas
KESK	Halttunen Milja
SDP	Hokkanen Mikko
KESK	Häkkinen Jaana
SDP	Hämäläinen Sulo
SDP	Hänninen Pasi
SDP	Illi Marko
KESK	Janhunen Tuomo
VIHR	Juntunen Maisa, 2. varapuheenjohtaja
SDP	Koskinen Kaija

PS	Lahikainen Eetu
KESK	Laitinen Hanna
VIHR	Laitinen Petra
KESK	Laitinen Marja-Leena
KESK	Liukkonen Juha
KESK	Luukkainen Kari
KESK	Manninen Ismo
KESK	Marttinen Tero
KESK	Nykänen Tapani
KOK	Ossi Kerttu
KESK	Pirttiaho Susanna
KESK	Pylvänäinen Roope
KOK	Saarenpää Jouni
KESK	Vehmala Tommi, puheenjohtaja
SDP	Vornanen Tuula, 1. varapuheenjohtaja

#### 31.5.2025 päättyneen valtuustokauden kokoonpano

KESK	Tommi Vehmala, puheenjohtaja
SDP	Mikko Hokkanen, 1. varapuheenjohtaja
PS	Eetu Lahikainen, 2. varapuheenjohtaja
KESK	Henna Albrecht
KESK	Milja Halttunen
KOK	Simo Hokkanen
SDP	Sulo Hämäläinen
SDP	Pasi Hänninen
KESK	Tuomo Janhunen
VIHR	Maisa Juntunen
SDP	Markku Kuusjärvi
KESK	Tero Lahikainen
KESK	Marja-Leena Laitinen
SDP	Jaana Laukkarinen
PS	Terttu-Liisa Lindholm
KESK	Kari Luukkainen
KESK	Tero Marttinen
KESK	Tapani Nykänen
VIHR	Mika Ollikainen
KOK	Kerttu Ossi
PS	Tapio Viljanen
KESK	Susanna Pirttiaho
KESK	Roope Pylvänäinen
KD	Sirpa Sappinen
KESK	Ilkka Tanttu
SDP	Tuula Vornanen
SDP	Tiina Väisänen

## **Kunnanhallitus**

Kunnanhallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja ja pöytäkirjanpitäjänä toimii hallintojohtaja. Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2025 aikana 20 kertaa ja käsitteli vuoden aikana yhteensä 306 pykälää.

Kunnanhallituksen kokoonpano 2.6.2025 alkaen: Susanna Pirttiaho, puheenjohtaja, Mikko Hokkanen, 1. varapuheenjohtaja, jäsenet: Milja Halttunen, Tuomo Janhunen, Kaija Koskinen, Kerttu Ossi ja Tapani Nykänen. Lisäksi kunnanhallituksen kokouksessa on läsnäolo-oikeus valtuuston puheenjohtajilla: Tommi Vehmala, Tuula Vornanen ja Maisa Juntunen.

## **Lautakunnat**

Kunnassa toimivat lautakunnat ovat keskusvaalilautakunta, sivistys- ja hyvinvointilautakunta, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta ja sen alaisuudessa toiminut rakennuslupajaosto. Rakennuslupajaosto on lakkautunut 31.12.2025. Lisäksi kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto, jonka puheenjohtajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksissa.

## **Merkittävimmät päätökset**

Kunnan merkittävimpiä päätöksiä vuoden aikana olivat mm. konsernitilin perustaminen, työterveyspalveluiden kilpailuttamisen käynnistäminen, Kangasniemen Kiinteistökehitys Oy:n perustaminen, Keski-Savon seudullisen rakennusvalvontayksikön sopimuksen hyväksyminen, uuden kuntastrategian hyväksyminen ja uuden teknisen johtajan rekrytoiminen entisen siirtyessä toisiin tehtäviin.

## **Kunnan päätöksenteko lukuina**

- Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden 2025 aikana 7 kertaa ja käsitteli 74 asiakohtaa
- Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2025 aikana 20 kertaa ja käsitteli 306 asiakohtaa
- Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana 8 kertaa ja käsitteli 84 asiakohtaa
- Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana 11 kertaa ja käsitteli 111 asiakohtaa
- Rakennuslupajaosto kokoontui vuoden 2025 aikana 2 kertaa ja käsitteli 10 asiakohtaa
- Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana 6 kertaa ja käsitteli 40 asiakohtaa
- Kunnanhallitus perusti elinvoimajaoston päätöksellään 11.4.2022 § 91
- Keskusvaalilautakunta kokoontui vuoden 2025 aikana 7 kertaa ja käsitteli 43 asiakohtaa

## **Tilivelvolliset**

Tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä hallintosäännössä vastuualueiden tulosalueittain nimetyt johtavat viranhaltijat.

### 1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

#### 1.1.3.1. Kansantalouden kehitys vuonna 2025

Valtionvarainministeriön joulukuussa 2025 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talouden toipuminen on viivästynyt ja vuoden 2025 BKT:n kasvu jäi 0,2 prosenttiin.

Ennusteen mukaan kotitalouksien kulutus vauhdittuu ostovoiman kasvaessa vuonna 2026. Samoin investoinnit kasvavat rakentamisen, energiasiirtymän ja puolustushankintojen elpymisen myötä.

Sopeutustoimien alkaessa vaikuttaa julkisyhteisöjen alijäämäksi vuonna 2025 arvioidaan 3,9 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Alijäämän ennustetaan kuitenkin vuonna 2026 syvenevän 4,5 prosenttiin hävittäjähankintojen myötä. Alijäämä pysyy suhdanteiden paranemisesta huolimatta tulevina vuosina syvänä puolustus- ja korkomenojen kasvun sekä maltillisen talouskehityksen takia.

Julkisyhteisöjen velka nousi vuonna 2025 on lähes 90 prosenttiin. Velanotto jatkuu seuraavina vuosina hitaampana, kasvattaen velkasuhdetta keskimäärin 1,5 prosenttiyksikköä vuositasolla. Vuoden 2030 velaksi ennustetaan lähes 97 prosentin tasoa.

#### 1.1.3.2. Väestönkehitys

Väestön ennakkolaskennan mukaan Kangasniemen väkiluku 31.12.2025 oli 4 957 henkeä. Muutos vuodesta 2024 on pienennystä 105 henkeä. Syntyneiden määrä oli 32 ja kuolleiden 116. Luonnollinen väestömuutos on -84 henkeä. Kuntaan muutti 175 henkeä muista kunnista, kun taas kunnasta muutti muihin kuntiin 217. Kunnan kokonaisnettomuutto oli - 42. Nettomaahanmuutto Kangasniemen osalta oli +24 henkeä ja nettomaastamuutto - 3 henkeä. Kokonaismuutos vuonna 2025 oli -2,1 %. (Lähde: Tilastokeskus, stat.fi)

#### 1.1.3.3. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2025

Kuntaliiton mukaan kuntatalouden kokonaistilanne heikkeni vuonna 2025. Toiminnan ja investointien negatiivinen rahavirta heikkeni edellisvuodesta edelleen, mikä tarkoittaa sitä, että kunnat joutuvat kattamaan menoja joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Käyttötalouden heikentymisen vuoksi osa investoinneista jouduttiin kattamaan lainalla, kun tulorahoitus ei riittänyt investointeihin. Tilinpäätösarvioiden mukaan vuosikate ei riittänyt rahoittamaan kuntien poistonalaisia investointeja vuonna 2025.

TE-tehtävät eivät siirtyneet kunnille kustannusneutraalisti ja kuntien toimintakulut kasvoivatkin 5,3 % etupäässä TE-uudistuksen vuoksi. Toimintatuotot kasvoivat 0,5 %. Toimintakate heikkeni edellisvuodesta 7,8 prosenttia työllisyyden hoidon kasvattaessa kuntien kuluja. Kertaerien, kuten yhtiöittämisten ja energiayhtiöiden osuuskien myyntien positiivinen tulosvaikutus on ollut merkittävä.

Muita toimintakulujen kasvuun vaikuttaneita eriä olivat mm. palkkojen sopimuskorotukset 2,8 % ja oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistaminen. Korkokulut kääntyivät laskuun vuonna 2025.

Kunnallisverotulot laskivat 0,2 % ja kuntien yhteisöverotulot laskivat 4,4 %. Kiinteistöverot kasvoivat 2,1 %, millä on vain pieni vaikutus verotuloon. Valtionosuudet lisääntyivät 19 % vuonna 2025.

#### 1.1.4. Henkilöstö

Kunnan henkilöstökulut vuonna 2025 olivat yhteensä noin 9 394 t€. Kulut ylittivät talousarvion 142 t€. Ylitys johtuu pääasiassa eläkemaksuista ja ennakoitua suuremmista tilapäisten ja sijaisten kuluista.

Vuoden lopussa kunnassa oli vakinaisessa työsuhteessa 149 henkilöä, mikä on yhtä paljon kuin edellisen vuoden lopussa. Määräaikaisia työsuhteita oli 26, saman verran kuin edellisen vuoden lopussa. Määräaikaisista työsuhteista oli oppisopimuksella 1.

Tarkempi katsaus kunnan henkilöstöstä esitetään tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstökertomuksessa.

#### 1.1.5. Ympäristöasiat

Kunnanvaltuuston on 13.12.2021 vahvistanut Kangasniemen kunnan ilmasto-ohjelman vuosille 2022-2035. Ohjelman päätavoitteena on kunnan hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi päätöksessä on linjattu, että kunta suhtautuu myönteisesti biokaasuun energian lähteenä ja että ohjelman sitovuustaso on ohjaava.

Ympäristötuloista jätevesiä laskutettiin vuonna 2025 yhteensä 419 486 euron arvosta. Jätevesikuutioita kertyi lähes sama määrä kuin edellisenä vuonna. Vesi- ja viemärilaitoksen investointiohjelmasta toteutettiin linjaverkostojen saneeraus 139 981 euron suuruisena.

Ilmasto-ohjelman tavoitteiden edistämiseksi on kunnanhallituksen 26.2.2024 § 55 vahvistamassa hankintaohjeessa linjattu ilmastovaikutusten huomiointiin liittyviä kriteerejä siten, että hankinnoissa tulee huomioida ilmastovaikutukset mm. suosimalla kestävään liikenteeseen, energiantuotantoon ja elintarvikkeiden tuottamiseen sekä kiertotalouteen liittyviä ratkaisuja. Loppuvuodesta 2022 toimintansa aloittaneen kunnan hankintatiimin tehtävänä on hankintatoimen kehittäminen kunnassa ml. lainsäädännön seuraaminen ja hankintaohjeiden noudattamisen seuranta. Seurantaan liittyy uudistuvan hankintalain tavoitteena olevien kestävien hankintojen edistäminen ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista näkökulmista. Tämä toteutetaan mm. kilpailutustyökalun vakiokriteeristöä kehittämällä.

Kunta on kilpailuttanut aiemmin sähköautojen latausasemat. Osa kunnan keskustaan tulleista latausasemista on kunnan omistuksessa. Osa latausasemista on maanvuokrasopimuksella ulkoistettu operaattorin palvelutuotannolla hoidettavaksi. Vuoden 2024 aikana uusia sähköautojen latausasemia rakennettiin Kalliolan päiväkodille, jäähallille ja Ryhmäkoti Männikköön. Vuonna 2025 rakennettiin latausasema sosiaali- ja terveysasemalle. Tämän jälkeen kaikki kunnan omistamat yli 20 autopaikan kiinteistöt on varastettu sähköautojen latauspisteellä.

Tuulivoimakaava on valmistelussa edelleen. Kunnan alueella on vireillä myös yksi aurinkovoimalaitoshanke.

#### 1.1.6. Muut ei-taloudelliset asiat

Kunta huomioi hankinnoissa ja niiden ohjeistuksissa yhteiskuntavastuun ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat. Tilaajavastuulain noudattaminen toteutuu vakiokriteeristöllä hankintajärjestelmässä. Kunnan sisäisenä työryhmänä toimivan poikkihallinnollisen hankintatiimin tehtävänä on kehittää hankintoja kestäväan ja tehokkaaseen suuntaan myös huomioiden innovatiiviset näkökulmat aina kun mahdollista.

Kynnysarvot ylittävistä hankinnoista tehdään yritysvaikutusten arviointi. Hankintatiimin käytössä oleva hankintaesityslomake pyrkii tehostamaan kunnan eri toimialojen yhteistä hankintaosaamista. Hankintalomakkeella määritellään reunaehdot kynnysarvon ylittävään hankintaan.

Prosesseja kehitetään hyödyntämällä uusia tietotekniikkasovelluksia. Tällä varmistetaan uudistuminen kunnan toiminnassa ja kehitetään organisaatiosta pitkällä tähtäimellä. Organisaation kehittämisen tavoitteena on pysyä ajan tasalla tarjolla olevista toimintamalleista ja teknologiasta.

Kunta pyrkii hyödyntämään hankerahoitusta kunnan kehittämisessä seuraamalla aktiivisesti tarjolla eri lähteiden kautta haettavia rahoituksia.

Vuoden 2025 alusta kunta on ollut mukana Mikkelin seudun työllistämispalvelujen yhteistoiminnassa. Kuntaan loppuvuodesta 2024 palkattu määräaikainen kahden vuoden virkasuhteinen elinvoimakoordinaattori on hoitanut työllisyyspalveluiden toteuttamisen seuranta ja kunnan edunvalvontaa. Elinvoimakoordinaattorin työn kuvaan on vuonna 2025 kuulunut myös kotoutumispalveluiden koordinointi.

#### *1.1.6.1. Tietoturvallisuuden ja -suojan toteuttaminen*

Tietosuoja-asetuksen edellyttämän tietosuojavastaavan vastualueen tehtävät toteutetaan seudullisena yhteistyönä. Yhteistyössä ovat mukana Hirvensalmi, Juva, Kangasniemi, Mikkeli, Mäntyharju, Pieksämäki, Puumala, Rantasalmi ja Sulkava. Alueellisen tietosuojavastaavan rekrytoinnista vastaa Mikkelin kaupunki.

Kunnanhallitus on päättänyt 4.12.2017 § 363 Kangasniemen kunnan osalta seudullisesta tietosuojavastaavan viranhoidosta, tietosuojatyöryhmän perustamisesta ja tietosuojatyöryhmän puheenjohtajan nimittämisestä. Sopimusta on päivitetty ja tietosuojatyöryhmää laajennettu vuonna 2025.

Kunnat toimivat yhteisen tietosuojavastaavan johdolla. Tietosuojavastaavan toimipaikka ja viranhallinto on Mikkelisä.

Kangasniemen kunta rekisterinpitäjänä on tietosuoja-asetuksen (artikla 24) mukaan vastuussa siitä, että se toteuttaa tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla varmistetaan ja käytännössä myös osoitetaan, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetuksen vaatimuksia.

#### *1.1.6.2. Tietoturvan ja tietosuojan organisointi*

Kunnan tietohallinto on keskitetty. Keskitetyn tietohallinnon tavoitteena on turvata Kangasniemen kunnassa yhtenäinen tietojärjestelmien ja sovellusten hankinta ja samalla turvata hankintojen taloudellisuus. Hallintojohtaja tekee vastuualueelleen kuuluvien tietojärjestelmien, osajärjestelmien tai sovellusten hankintapäätökset.

Kunnassa toimii hallintojohtajan alaisuudessa tietosuoja- ja tietoturvaryhmä, johon kuuluvat hallintojohtaja, ICT-suunnittelija, ICT-asiantuntija, tiedonhallintasihteeri, sivistys- ja hyvinvointitoimen palvelusuunnittelija sekä seudullinen tietosuojavastaava. Ryhmän jäsenet toimivat kunnan tietohallinnon asiantuntijoina. Ryhmä kokoontuu tarvittaessa ja toimii poikkihallinnollisesti valmistellen koko kunnan tietosuoja- ja tietoturva-asioita.

Vuonna 2025 havaitut tietosuoja- ja tietoturvaloukkaukset, -vahingot ja -rikkomukset:

- 0 kpl asiakkaan tietosuojaan liittyvä korjauspyyntö

- 35 kpl tietopyyntöjä, joista osa vaatii pidempää selvitystyötä ja useita vastauksia. Maksullisia tietopyyntöjä ei toteutettu. Tietopyyntöjen määrä kasvoi kymmenellä edellisestä vuodesta. Osa tietopyynnöistä oli hankintoihin liittyviä automaattisesti toteutettuja ns. Bottipyntöjä, joihin myös pyrittiin vastaamaan. Edelleen vireillä on yksi tietosuojaan liittyvä rekisterinpitäjän toiminnan tarkastelua koskeva asia, johon liittyy pitkäkestoinen selvitystyö. Asia on ollut aktiivinen vuodesta 2021 alkaen ja jatkuu edelleen.
- valvontakameroihin kohdistuvia tietopyyntöjä oli 9 sisäistä. Ulkoisia tietopyyntöjä ei ollut.

### 1.1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnan taseessa on 2025 tilinpäätöksen jälkeen kertynyttä ylijäämää 9 002 397,38 euroa. Vaikka kumulatiivinen ylijäämä vahvistaa kuntakonsernin asemaa kriisikuntakriteerien näkökulmasta, on lähivuosina tehtävä talouden sopeutustoimia, joilla varmistetaan kunnan tulojen ja kulujen tasapaino. Muiden muassa epävarmuus työllisyyskustannusten, verotulojen ja valtionosuuksien kehittymisestä vaativat ennakoitua. Myös kunnan maksuvalmiuden ylläpitoon vaikuttava korkojen kehittyminen on huomioitava suunnittelussa kuten kiinteistöjen ylläpito valmistuvan kiinteistöstrategian mukaisesti.

Kuntaliiton syyskuussa 2025 tekemän Talousbarometrin mukaan kuntien liikkumavara on pienenemässä tulevina vuosina. Yli puolet kyselyyn vastanneista kunnista arvioi kuntansa talouden tilan heikentyneen vuoden takaisesta ja 70 % arveli talouden tilan huonoksi tai melko huonoksi 12 kuukauden kuluttua. 58 % kunnista arveli kuntansa sopeutustarpeen kohtalaiseksi ja 27 % huomattavaksi.

Alle 20 % kunnista koki painetta veronkorotuksille. Yli 75 % vastaajista kokee kuntansa taloudellisen liikkumavaran kapenevan pitkällä aikavälillä. Taloudellinen liikkumavara pienenee erityisesti pienissä kunnissa.

Vuoden 2025 alusta kuntien lakisääteisenä palvelutoimintana käynnistynyt TE-palvelu on vielä hakemassa muotoaan. Toimivatko alueelliset TE-palveluorganisaatiot tehokkaasti ja tasapuolisesti valaistuneen ensimmäisen muutosvuoden jälkeen.

Kuntien lakisääteinen peruspalvelujen tuotanto on varmistettava julkisen talouden heikosta tilanteesta riippumatta. Kuntaliiton mukaan se tarkoittaa sitä, että kaiken aikaa pienenevillä resursseilla täytyy parantaa tuottavuutta eli on kyettävä tuottamaan enemmän tai yllettävä vähintään entiseen palvelutasoon vaikuttavammin. Kuntapalveluiden tuottavuuden mittaaminen ja arviointi on kuitenkin haasteellista koska palveluiden toteutustapa ja tuotokset vaihtelevat kuntien sisällä.

Loppukesästä 2023 käynnistetty ja jo aiemmin viivästynyt valtionosuusjärjestelmän uudistamishankkeen eteneminen kaatui loppusyksystä 2025. Uutta esitystä valtionosuusjärjestelmästä ei ole julkaistu.

Sote-kiinteistöjen yhtiöittäminen ja vuokrasopimusten tilanne oli vuoden lopussa suurimmalla osalla kunnista keskeneräinen ja sekava. Hyvinvointialueiden taloustilanne vuokralaisina ajaa säästötavoitteisiin, jotka heijastuvat myös vuokranantajiin. Kilpailuneutraliteetti ja valtiontukisääntöjen mukaan kunnat eivät voi vuokrata tiloja alle markkinahinnan. Yhtälö odottaa ratkaisua.

Kunnan kiinteistöstrategia on valmistumassa 2026 vuoden aikana. Tämä tulee tehostamaan ja selkeyttämään kiinteistöjen ylläpitoa ja kehittämistä.

## 1.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

### 1.1.8.1. Toiminnalliset riskit

#### **Vakuutusturva**

Oikea-aikainen ja oikein mitoitettu vakuutusturva. Yli- tai alivakuuttamisen välttäminen.

#### **Hankintoihin liittyvät riskit**

Tulossa olevan uuden hankintalain myötä lisääntyvä hankintatoimeen liittyvä hallinnollinen taakka mihin liittyy sidosyksikköjen käytön rajoittaminen ja nykyisten palveluiden uudelleen kilpailutus. Riskinä on, että palvelun tarjoajat hyödyntävät äkillistä kysyntää mikä näkyy hinnoittelussa ja kiinnostuksessa.

Haastetta lisää myös hankintaprosessiin sisällytettävä markkinavuoropuhelu ja velvoite uudelleen kilpailutukseen yhden tarjouksen tilanteessa. Uusi kilpailutus ei välttämättä johda hankintayksikön kannalta parempaan lopputulokseen ja vie aikaa.

Hankintojen vastuullisuuteen ja kestävyys kriteerit vaativat osaamista ja hankintalain tulkinnan hallintaa.

Hankintapäätöksiin ja sopimuksenaikaiseen toimintaan liittyvä seuranta ja valitukset, jotka voivat aiheuttaa taloudellisia ja toimintaan kohdistuvia isoja haasteita. Kunnan tarpeiden sekä intressien ja paikallisten yritysten odotusten kohtaaminen vaatii ymmärrystä ja yhteistyötä molemmilta osapuolilta.

#### **Tietosuoja ja järjestelmät**

Järjestelmiin kohdistuvat tietomurrot ja laiminlyönnit tietosuojan osalta. Henkilöstön osaaminen ja sitoutuminen tietosuojaohjeiden noudattamiseen. Jatkuvasti laajeneva globaali tietomurtouhka. Jatkuvasti kehittyvät tietomurtomenetelmät.

#### **Hyvinvointialueiden ja kuntien välinen yhteistyö**

Hyvinvointialueiden ja kuntien ristiriitaiset intressit. Heikon taloustilanteen mukanaan tuomat palvelujen järjestämisen ja yhteistyön haasteet. Yhteistyösopimukseen liittyvät kiinteistöriskit.

#### **Uudet TE-palvelujen yhteistyöverkostot**

Vuoden 2025 alusta kuntien vastuulle siirtyneiden TE-palvelujen tuotannon vaikuttavuus ja tehokkuus. Palvelujen kustannukset ja työttömien määrän kehittyminen. TE-uudistuksen vaikutukset valtionosuuksiin.

#### **Kotoutumispalveluiden järjestämisen haasteet**

Osaamisresursseihin ja palvelujen rahoittamisen liittyvät haasteet.

#### **Maailmanlaajuiset trendit ja epidemiat**

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat riskit. Kansainvälisen turvallisuustilanteen ja terveysturvallisuuden epävakaus.

#### **Henkilöstöriski**

Kriittisten tehtävien sijaistamisen haasteet.

Osaavan ja koulutetun työvoiman saanti ja riittävyys. Henkilöstön eläköityminen.

Jatkuvasti kehittyvä tehtäväkenttä ja kuntien uudet tehtävät.

### ***Palvelujen riittävä taso***

Erityisesti varhaiskasvatuksen ja opiskeluhuollon riittävän resurssoinnin haasteet. Kasvavien kustannusten aiheuttamat palvelujen tuotantoon kohdistuvat säästötarpeet.

### ***Vesihuoltoverkostot***

Ikääntyvän verkoston uusimispaineet. Kasvavat kustannukset aiheuttavat hinnankorotuspaineita.

#### ***1.1.8.2. Taloudelliset riskit***

### ***Korkoriski***

Epävarmuus korkojen kehittymisestä erityisesti lyhytaikaisen käyttöpääomaan liittyvässä luototuksessa. Suidanteiden vaikutukset korkojen kehittymiseen. Suuret korkokulut. Konsernin rahoitusriskin vähentämiseksi otettiin konsernitili käyttöön vuonna 2025.

### ***Kustannustason nousu***

Kriittisten kuten ICT-järjestelmäpalvelujen nousevat hinnat. Kustannusten nousu vaikuttaa käyttöpääoman tarpeeseen ja investointimäärärahojen suuruuteen.

### ***Pienenevät toimintatuotot***

Lainsäädännön ohjaamat asiakasmaksut ja maksuton varhaiskasvatus ovat pienentäneet merkittävästi maksutuottojen määrää.

### ***Valtionosuuksien ja verorahoituksen kehitys***

Uudistuvan rahoitusjärjestelmän vaikutukset kunnan valtionosuuksiin. Verorahoituksen vaikea ennustettavuus ja sidonnaisuus yleisiin suhdannevaihteluihin.

### ***Takausriskit***

Kunnan myöntämiin takauksiin liittyvät takauksensaajan toimintaan liittyvät epävarmuustekijät. Kuntalain § 129 tulkinnanvaraisuudet.

### ***Kiinteistöihin kohdistuvat riskit***

Kiinteistöjen omistamiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvät kustannuspaineet ja korjausvelka. Tasapainoilu saneerauksista aiheutuvien tasearvojen nousun ja kiinteistöjen tasearvon alittavasta myyntihinnasta aiheutuvien tappiokirjausten välillä. Huonokuntoisten kiinteistöjen purkamisesta aiheutuvat kustannukset. Kiinteistöjen korjausvelka ja sen purkamisen aikataulu ja kustannukset.

Sotekiinteistöihin liittyvä yhtiöittämisvelvoite ja siihen liittyvät ratkaisut mm. yhtiömuodosta, rahoituksesta ja kiinteistöjen arvostuksesta. Hyvinvointialueen kanssa tehtävien vuokrasopimusten ehdot.

## 1.2. Kokonaistalouden tarkastelu

### 1.2.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

**Toimintakate** on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate on vahvistunut edellisestä vuodesta.

#### **Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista**

=100 \* Toimintatuotot / Toimintakulut

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Tunnusluku + 20 % on heikentynyt edellisestä vuodesta (+23 %).

**Vuosikate** osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin.

Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä.

Perusoletuksen mukaisesti kunnan tulorahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen. Samalla edellytetään, että poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

Investointitaso määritetään olemassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävän pitkä keskimäärän osoittamiseksi. Investointitasoa on arvioitava tätä pitemmällä jaksolla, jos suunnittelukaudelle ajoittuu poikkeuksellisen suuri investointihanke. Vuosikate on hieman heikentynyt edellisestä vuodesta mutta kattaa poistot.

#### **Vuosikate prosenttia poistoista**

=100 \* Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tunnuslukua käytetään vakiintuneesti vuosikatteen ja poistojen vertailussa. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tunnusluku + 106 % osoittaa vuosikatteen kattavan poistojen määrän. Tunnusluku on sama kuin edellisenä vuonna. (+ 106 %).

#### **Vuosikate euroa / asukas**

Tunnuslukua käytetään yleisesti tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla em. keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Tunnusluku + 386 € on heikentynyt edellisestä vuodesta (+447 €).

**Tilikauden tulos** on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, joten tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella. Tilikauden 2025 tulos on 106 091,64 € ylijäämäinen.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on esitetty kappaleessa 1.5.1.

**Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut  
ulkoinen, 1 000 eur**

	<b>2025</b>	<b>2024</b>
Toimintatuotot	3 511	3 853
Toimintakulut	-17 195	-16 445
<b>Toimintakate</b>	<b>-13 684</b>	<b>-12 592</b>
Verotulot	13 067	13 006
Valtionosuudet	2 391	1 650
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	19	22
Muut rahoitustuotot	332	511
Korkokulut	-209	-335
Muut rahoituskulut	-2	-1
<b>Vuosikate</b>	<b>1 914</b>	<b>2 261</b>
Poistot	-1 808	-2 125
Satunnaiset erät	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Tilikauden tulos</b>	<b>106</b>	<b>136</b>
<b>Tilikauden yli/-alijäämä</b>	<b>106</b>	<b>136</b>
<b>TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	20	23
Vuosikate/Poistot. %	106	106
Vuosikate, €/asukas	386	447
Asukasmäärä 31.12	4 957	5 063

**1.2.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut**

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

### 1.2.2.1. Investoinnit

#### **Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €**

Positiivisena tunnusluku ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhentämiseen ja kassan vahvistamiseen ja negatiivisena tunnusluku ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tunnusluku 5 062 t€ on heikentynyt edellisestä vuodesta.

#### **Investointien tulorahoitus, %**

=  $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli omaisuuden myynnillä, lainoilla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Investointien tulorahoituksen tunnusluku 140,6 % on heikentynyt edellisvuodesta.

### 1.2.2.2. Lainanhoito

#### **Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)**

Tunnusluku kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, lainanhoitokyky on heikko ja vieraan pääoman hoitoon joudutaan ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kuntaliitto on suosittanut, että tunnusluku olisi vähintään 1,3. Tunnusluku + 1,3 on hieman heikentynyt edellisestä vuodesta mutta ylittää juuri kuntaliiton suosituksen.

### 1.2.2.3. Maksuvalmius

#### **Kassan riittävyys, pv**

=  $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Riittävänä tasona pidetään 14 päivän maksuvalmiutta. Tunnusluku 0,2 on heikentynyt edellisestä vuodesta.

**RAHOITUSLASKELMA****1 000 €****2025****2024****Toiminnan rahavirta**

Vuosikate		1 914	2 261
Satunnaiset erät			0
Tulorahoituksen korjauserät	-	9	-12

**Investointien rahavirta**

Investointimenot	-	1 361	-1 296
Rahoitusosuudet investointeihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot- ja menot		12	145

**Toiminnan ja investointien rahavirta****556****1 098****Rahoituksen rahavirta**

## Antolainauksen muutokset

Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset		268	18

## Lainakannan muutokset

Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	1 471	-1 463
Lyhytaikaisten lainojen muutos		964	-446

## Oman pääoman muutokset

## Muut maksuvalmiuden muutokset

Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-	62	-95
Vaihto-omaisuuden muutos			1
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-	182	607
Korottomien velkojen muutos	-	102	-58

**Rahoituksen rahavirta****-****585****-1 436****Rahavarojen muutos****-****29****-338**

## Rahavarojen muutos

**Rahavarat 31.12.****9****38****Rahavarat 1.1.****38****377****-****29****-339****Rahoituslaskelman tunnusluvut**Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5  
vuodelta (2019-2023), 1000 €

5062

9212

Investointien tulorahoitus, %

140,6

174,4

Lainanhoitokate

1,3

1,4

Kassan riittävyys, pv

0,2

0,7

Asukasmäärä 31.12.

4957

5063

### 1.2.3. Tase ja sen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

#### **Omavaraisuusaste, %**

=  $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$  Tunnusluvun laskentakaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tunnusluku 74,2 % on edelleen vahvistunut hieman edellisvuodesta ja ylittää suositusarvon.

#### **Suhteellinen velkaantuneisuus, %**

=  $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Laskentakaavassa käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulo-rahoituksella. Tunnusluku 39,1 % on vahvistunut edellisestä vuodesta.

#### **Kertynyt yli-/alijäämä**

= Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

#### **Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas**

Tunnusluvut osoittavat, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on tulevina vuosina katettava. 31.12.2025 taseeseen kertynyt ylijäämä on + 9 002 t€ eli + 1 816 €/asukas.

#### **Lainakanta 31.12.**

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

*Lainakanta 31.12. €/asukas*

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakanta oli tilikauden päättyessä 8 424 t€. Lainakanta asukasta kohti oli 1 699 €/ asukas mikä on hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna.

#### **Lainasaamiset 31.12.**

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamisia on tilikauden päättyessä + 483 t€, mikä on vähemmän kuin edellisvuonna.

<b>Tase</b>				
<b>1 000 €</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>
<b>VASTAAVAA</b>				
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>				
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>85</b>	<b>107</b>		
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>				
Maa- ja vesialueet	4 420	4 420		
Rakennukset	16 004	16 020		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 406	8 539		
Koneet ja kalusto	39	61		
Muut aineelliset hyödykkeet	140	140		
<b>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</b>				
Keskeneräiset hankinnat	6	5		
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>29 015</b>	<b>29 185</b>		
<b>Sijoitukset</b>				
Osakkeet ja osuudet				
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	5 381	5 641		
Kuntayhtymäosuudet	3	3		
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	85	85		
Muut osakkeet ja osuudet	577	575		
<b>Osakkeet ja osuudet</b>	<b>6 046</b>	<b>6 304</b>		
Muut lainasaamiset	482	751		
Muut saamiset	9	9		
<b>Sijoitukset</b>	<b>6 538</b>	<b>7 064</b>		
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>35 638</b>	<b>36 356</b>		
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>				
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	8	8		
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>8</b>	<b>8</b>		
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>				
<b>Vaihto-omaisuus</b>	<b>45</b>	<b>45</b>		
<b>Saamiset</b>				
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>				
Muut saamiset	0	0		
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>				
Myyntisaamiset	723	419		
Lainasaamiset	163	133		
Muut saamiset	152	156		
Siirtosaamiset				
Siirtosaamiset	161	309		
<b>Saamiset</b>	<b>1200</b>	<b>1 018</b>		
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>9</b>	<b>38</b>		
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>1254</b>	<b>1 101</b>		
<b>VASTAAVAA</b>	<b>36 900</b>	<b>37 465</b>		
<b>VASTATTAVAA</b>				
<b>OMA PÄÄOMA</b>				
Peruspääoma	16724	16 724		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8896	8 760		
Tilikauden yli-/alijäämä	106	136		
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>25726</b>	<b>25 620</b>		
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>				
Muut pakolliset varaukset				
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>				
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>				
Valtion toimeksiannot	0	3		
Lahjoitusrahastojen pääomat	353	413		
Muut toimeksiantojen pääomat	5	4		
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>358</b>	<b>420</b>		
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>				
<b>Pitkäaikainen</b>				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1824	2 414		
Saadut ennakot	9	9		
Muut velat	229	229		
<b>Pitkäaikainen</b>	<b>2062</b>	<b>2 652</b>		
<b>Lyhytaikainen</b>				
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6018	5 054		
Lainat muilta luotonantajilta	582	1 463		
Ostovelat	856	1 045		
Muut velat	157	147		
Siirtovelat				
Siirtävät korot	21	36		
Lomapalkkajaksotus	994	929		
Valtionosuusennakot	98	52		
Muut siirtovelat	29	47		
<b>Siirtovelat</b>	<b>1142</b>	<b>1064</b>		
<b>Lyhytaikainen</b>	<b>8755</b>	<b>8 773</b>		
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>10817</b>	<b>11 425</b>		
<b>VASTATTAVAA</b>	<b>36901</b>	<b>37 465</b>		
<b>TUNNUSLUVUT</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>		
Omavaraisuusaste, %	69,7	68,4		
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	49,2	61,7		
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	9002	8 896		
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1816	1 757		
Lainakanta 31.12., 1000 €	8424	8 931		
Lainakanta 31.12., €/asukas	1699	1 764		
Lainasaamiset, 1000 €	482	751		
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	8636	9 081		
Lainat ja vuokravastuut eur/asukas	1742	1 794		
Asukasmäärä	4957	5 063		

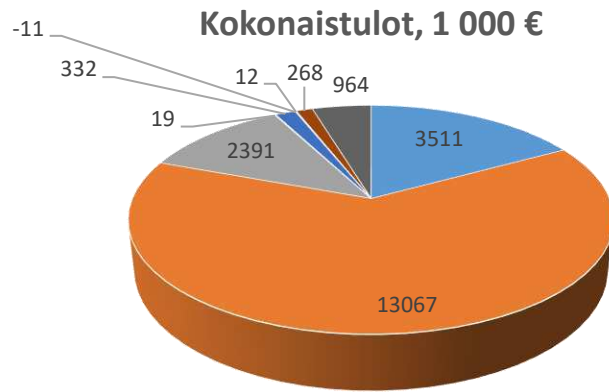
..

#### 1.2.4. Kokonaistulot ja -menot, ulkoiset

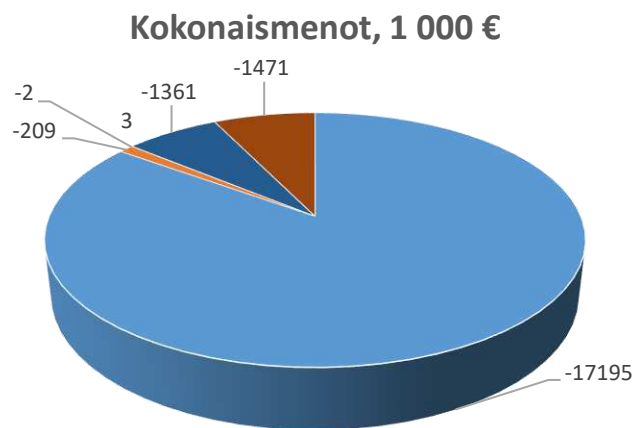
## ULKOISET KOKONAISTULOT JA -MENOT

1 000 €

<b>Tulot</b>	<b>2025</b>	<b>2024</b>
<b>Varsinainen toiminta</b>		
Toimintatuotot	3511	3853
Verotulot	13067	13006
Valtionosuudet	2391	1650
Korkotuotot	19	23
Muut rahoitustuotot	332	511
Tulorahoituksen korjaukset		
- pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot	-11	-12
<b>Investoinnit</b>		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	12	145
<b>Rahoitustoiminta</b>		
Antolainasaamisten vähennykset	268	18
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	964	
Oman pääoman lisäykset		
<b>Kokonaistulot yhteensä</b>	<b>20553</b>	<b>19194</b>
<b>Menot</b>		
<b>Varsinainen toiminta</b>		
Toimintakulut	-17195	-16445
Korkokulut	-209	-335
Muut rahoituskulut	-2	-1
Tulorahoituksen korjaukset		
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustappiot	3	0
Pakollisten varausten lis. (+) ja väh. (-)		0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot		0
<b>Investoinnit</b>		
Investointimenot	-1361	-1296
<b>Rahoitustoiminta</b>		
Antolainasaamisten vähennykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1471	-1463
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		-446
<b>Kokonaismenot yhteensä</b>	<b>-20235</b>	<b>-19986</b>
<b>Kokonaistulojen ja menojen erotus</b>	<b>318</b>	<b>-792</b>
Täsmäytys:		
Muut maksuvalmiuden muutokset	347	-455
Rahavarojen muutos	-29	-339
<b>Erotus</b>	<b>318</b>	<b>-794</b>



- Toimintatuotot
- Valtionosuudet
- Muut rahoitustuotot
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot
- Lyhytaikaisten lainojen lisäys
- Verotulot
- Korkotuotot
- - pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot
- Antolainasaamisten vähennykset



- Toimintakulut
- Muut rahoituskulut
- Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustappiot
- Investointimenot
- Lyhytaikaisten lainojen vähennys
- Korkokulut
- Tulorahoituksen korjauserät
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys

### 1.3. Konsernitarkastelu

#### 1.3.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

##### Osakeyhtiöt

Y-tunnus	Yhteisön nimi	Kunnan omistusosuus
0882706-1	Kangasniemen Vuokratalot Oy	100 %
0901139-8	Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo	100 %
0921896-2	Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	100 %
0536715-1	Kangasniemen Matkakiinteistö	60 %

##### Kuntayhtymät

0215839-7	Etelä-Savon Maakuntaliitto	3,79 %
3320660-3	Sateenkaaren erityiskoulun ky	11,11 %

#### 1.3.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksen periaatteet on määritelty 1.6.2021 päivitetystä Kangasniemen kunnan konserniohjeessa. Konserniohje tullaan päivittämään vuoden 2026 aikana.

#### 1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ki Oy Kangasniemen Vuokrataloyhtiössä on aloitettu yhtiön käytöstä poistettavien kiinteistöjen myyminen. Myyminen perustuu jo vuoden 2024 aikana tehtyyn kiinteistöjen salkutukseen.

Kunnanvaltuusto päätti 24.3.2025 § 3 konsernitilin käyttöönotosta. Tili otettiin käyttöön kesällä 2025. Tilin käyttöä ohjaavat kunnanhallituksen 26.5.2025 § 107 vahvistamat *Sisäisen pankin ohjeet*. Konsernitilin tililimiitti on 1 500 000 euroa. Limiitti jakautuu seuraavasti: Kangasniemen Vuokratalot Oy 50 000 euroa, Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo 300 000 euroa, Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo 20 000 euroa. Kangasniemen kunta hallinnoi tiliä.

Kangasniemen Vuokratalot Oy järjesteli yhtiön lainat uudelleen pidentämällä laina-aikaa ja lisäämällä lainapääomaa 200 000 eurolla. Tavoitteena uudelleen järjestelyssä on korjata yhtiön akuutti kassakriisi ja palauttaa yhtiön maksuvalmius pitkällä aikavälillä. Kunnanvaltuusto myönsi Kuntarahoituksen 2 989 000 euron suuruiselle lainalle 100 % omavelkaisen takuun kokouksessaan 19.5.2025 § 23. Vastavakuuksista tehtiin päätös kunnanvaltuustossa 9.3.2025 § 4.

### 1.3.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuokrataloyhtiön kiinteistöjen salkutustyö on edennyt ja ensimmäiset poistettavat kiinteistöt on myyty. Asuntojen käyttöasteen nostamiseksi yhtiössä tehdään tavoitteellista saneeraustarpeessa olevien asuntojen remontointia. Lähivuosina toteutetaan suunnitelmaa purkukuntoisten kohteiden poistamisesta. Yhtiön maksuvalmius on parantunut konsernitilin ja kesällä 2025 tehdyn lainojen uudelleen järjestelyn myötä mikä helpottaa saneeraussuunnitelman toteuttamista.

Kuntakonsernin kiinteistöjen ylläpito rasittaa konsernin taloutta lähivuosina. Ki Oy Kangasniemen Kunnantalon 200 t€ vuosittaiset lisäpoistot jatkuvat vuoteen 2032. Kuntakonsernin tulos on 356 681,04 € ylijäämäinen. Kuntakonsernin taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää vuoden 2025 tuloksen jälkeen 962 007,04 €.

Kuntakonserniin on perustettu uusi kiinteistöyhtiö Kangasniemen kiinteistökehitys. Yhtiö on perustettu hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen hallinnointiin. Selvitys yhtiön käyttöönottoon liittyen on vielä kesken.

### 1.3.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Hallintosäännön mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja sekä talous- ja hankepäällikkö. Kunnanjohtajan sekä talous- ja hankepäällikön tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Konsernijohtoon tehtävät ja toimivalta on määritelty kunnanhallituksen osalta siten, että kunnanhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
4. antaa valtuustolle kolmannesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
7. käyttää osakkeenomistajalle kuuluvaa päätösvaltaa silloin, kun päätös tehdään yhtiökokousta pitämättä.

Kunnanjohtaja

- 1 vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnasta kunnanhallitukselle
2. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymistä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle

3. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämistä asioista
4. valmistelee konserniohjeessa tarkoitetun ennakkohyväksynnän antamisesta tytäryhteisöille ja lausuu tarvittaessa tytäryhtiöille ja lausuu tarvittaessa tytäryhteisöille näiden taloussuunnitelmista ja -arvioista
5. tekee vaatimuksen ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan koolle kutsumisesta
6. valmistelee kunnanhallitukselle yhtiöiden ja muiden yhteisöjen perustamista, osakkeiden ja osuuksien ostamista ja myymistä sekä säätiöiden perustamista koskevista asioista
7. valmistelee kunnanhallitukselle perustamisen jälkeen, osakassopimuksen ja muihin vastaaviin asiakirjoihin tehtävistä muutoksista
8. tekee vaatimuksen erityistilintarkastuksen järjestämiseksi
9. vastaa konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta
10. valmistelee kunnanhallitukselle keskeisimmät elinvoimahankkeet
11. edistää ja kehittää kuntakonsernin ja elinkeinotoimijoiden välistä yhteistyötä
12. vastaa elinvoimaa tukevien kumppanuuksien kehittämisestä
13. edistää ja kehittää osaltaan kuntamarkkinointia.

Kunnan tytäryhtiön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernijohto ja kunnan luottamuselimet seuraavat säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhtiön tulee antaa seurantaan varten kunnalle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä kunnan talousarvion täytäntöönpano-ohjeen raportointiohjeistuksen mukaisesti. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle. Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden seurannan osalta konserniohje on toteutunut hyvin.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää ehdokkaisen nimeämisestä tytäryhtiöiden hallitukseen. Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä ja huolehtii tilintarkastuksen kilpailutuksesta.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tytäryhteisöltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan hankintaohjeita. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen kilpailuttamisrajaksi hyväksytään 15 000 euroa.

Konsernin toiminnasta raportoidaan kunnan osavuosisikastausten yhteydessä neljännesvuosittain osavuosisikastausten yhteydessä.

### 1.3.6. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

#### **KONSERNITULOSLASKELMA**

		<b>1.1.-31.12.2025</b>	<b>1.1.-31.12.2024</b>
Toimintatuotot	+	4 641 260	5 109 729
Toimintakulut	-	18 488 864	17 494 384
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta +/-)		-14 292	25 732
<b>TOIMINTAKATE</b>		<b>-13 861 896</b>	<b>-12 358 923</b>
Verotulot	+	13 066 713	13 005 610
Valtionosuudet	+	2 538 959	1 762 620
Rahoitustuotot ja -kulut			0
Korkotuotot	+	3 648	4 169
Muut rahoitustuotot	+	332 587	511 531
Korkokulut	-	309 455	470 857
Muut rahoituskulut	-	21 677	3 908
<b>VUOSIKATE</b>		<b>1 748 880</b>	<b>2 450 242</b>
Poistot ja arvonalentamiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	1 267 102	1 951 712
Arvonalentumiset	-	150 000	150 000
Omistuksen eliminointi ero		0	0
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>		<b>331 778</b>	<b>348 530</b>
Tilinpäätössiirrot	+/-	24 903	6 443
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ</b>		<b>356 681</b>	<b>354 973</b>

#### **KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT**

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	25	29
Vuosikate / Poistot, %	123	117
Vuosikate, €/asukas	353	484
Asukasmäärä	4957	5063

### 1.3.7. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

#### KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2025	2024
<b>Toiminnan rahavirta</b>			
Vuosikate	+/-	1 748 880	2 450 242
Satunnaiset erät	+/-	0	0
Tilikauden verot		-3 154	-3 355
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	-22 990	-37 539
<b>Investointien rahavirta</b>			
Investointimenot	-	1 360 720	1 296 116
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust	+	12 245	145 000
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>374 261</b>	<b>1 258 232</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	+	732 476	618 476
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	1 734 739	-2 045 816
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	3 518 399	-34 355
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	866 046	-594 815
Oman pääoman muutokset	+/-	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	+/-	-56 551	-95 228
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	0	1 365
Saamisten muutos	+/-	-65 811	629 819
Korottomien velkojen muutos	+/-	-134 129	-16 099
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>-441 630</b>	<b>-1 536 655</b>
Rahavarojen muutos		-67 369	-278 422
<b>Rahavarojen muutos</b>		<b>-67 369</b>	<b>-278 422</b>
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		741 994	809 362
Rahavarat 1.1.		809 362	1 087 785
		-67 369	-278 422

#### KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	4 824	9 287
Investointien tulorahoitus, %	129	189
Pääomamenojen tulorahoitus, %	62	88
Lainanhoitokate	1,2	1,5
Kassan riittävyys	12	14
Asukasmäärä	4957	5063

### 1.3.8. Konsernitase ja sen tunnusluvut

#### KONSERNITASE

Vastaavaa	2025	2024
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>		
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>145 147</b>	<b>166 802</b>
Aineettomat oikeudet	108 560	166 802
Muut pitkävaikutteiset menot	36 587	0
Ennakkomaksut	0	0
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>29 596 206</b>	<b>29 641 879</b>
Maa- ja vesialueet	4 769 942	4 770 126
Rakennukset	16 213 649	16 096 818
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 407 866	8 542 182
Koneet ja kalusto	58 317	87 286
Muut aineelliset hyödykkeet	140 030	140 030
Keskeneräiset hankinnat	6 402	5 438
<b>Sijoitukset</b>	<b>775 542</b>	<b>909 101</b>
Osakkuusyhteisöosuudet	169 342	155 050
Muut osakkeet ja osuudet	578 710	576 560
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	18 960	168 960
Muut saamiset	8 531	8 531
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>290 389</b>	<b>406 390</b>
Valtion toimeksiannot	282 671	398 776
Lahjoitusrahastojen erityiskatte	7 718	0
Muut toimeksiantojen varat	0	7 613
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>		
<b>Vaihto-omaisuus</b>	<b>45 352</b>	<b>45 352</b>
<b>Saamiset</b>	<b>1 194 160</b>	<b>1 098 352</b>
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 194 160	1 098 352
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	<b>44 444</b>	<b>0</b>
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>697 549</b>	<b>809 362</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>32 788 791</b>	<b>33 077 239</b>

#### KONSERNITASE

Vastattavaa	2025	2024
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>18 116 980</b>	<b>17 760 299</b>
Peruspääoma	16 723 902	16 723 902
Arvonkorotusrahasto	0	0
Muut omat rahastot	431 071	431 071
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	605 326	250 353
Tilikauden yli-/alijäämä	356 681	354 973
<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>-9 315</b>	<b>18 743</b>
<b>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</b>		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	0	0
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>640 666</b>	<b>818 467</b>
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahaston pääomat	0	0
Muut toimeksiantojen pääomat	640 666	818 467
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>		
Pitkäaikainen	<b>4 950 915</b>	<b>5 270 969</b>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	4 712 999	5 033 141
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Laskennalliset verovelat	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	237 916	237 828
Lyhytaikainen	<b>9 089 545</b>	<b>9 208 761</b>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	6 700 713	6 693 855
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	15 346	26 815
Ostovelat	955 788	1 158 990
Muut lyhytaikaiset velat	197 930	190 572
Siirtovelat	1 219 768	1 138 530
Laskennalliset verovelat	0	0
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>32 788 791</b>	<b>33 077 239</b>

#### KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	55	54
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	69	73
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	962	605
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	194	120
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	11 652	11 727
Konsernin lainat, €/asukas	2 351	2 316
Lainat ja vastuut 31.12. 1000 €	11 902	16 942
Lainat ja vastuut 31.12. euroa/asukas	2 351	2 824
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	19	169
Kunnan asukasmäärä	4 957	5 063

#### 1.4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Erillinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti on laadittu osana tilinpäätösasiakirjoja. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisen kokonaisuutta ja se sisältyy kunnan normaaliin toimintaan eikä näin ollen ole kyse erillisestä prosessista. Käytännössä tämä tarkoittaa jatkuvaa toiminnan arviointia annettujen ohjeiden mukaisesti. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat. Kunnanhallitus valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.12.2020 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ohjeen valmistelussa on noudatettu Kuntaliiton suositusta Kuntalain sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säännösten toimeenpanosta.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto päättää kunnan hallinnon järjestämisestä hallintosäännöllä. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnanjohtaja. Operatiivinen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen on siten osa kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon tehtävää. Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen kokouksessaan 10.5.2021. Ohje on voimassa 1.6.2021 alkaen kumoten samalla vanhat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

Hallintosäännön luvussa 10 on säädetty sisäisen valvonnan vastuista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje oli viimeksi hyväksytty vuonna 2012. Päivitetyn ohjeen liitteenä on Excel-pohjainen riskienarviointilomake. Lomake on seurannan työkalu, jolla sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa voidaan arvioida. Tiedostoon on eri välilehdille jaettu sisäisen valvonnan pääkohteet ja se toimii johdon työkaluna sisäisen valvonnan toteutumisen ja riskienarvioinnin seurannassa. Tuloksia tulee käsitellä säännöllisesti johto- ja esimiestasoilla ja niiden pohjalta kunnanhallitus tekee vuosittain selkoa toimintakertomuksessa. Toimintakertomuksessa kunnanhallitus raportoi, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää kulloinkin voimassa olevalla suunnitelmakaudella.

Hallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin. Hallituksen alaisten toimielinten ja konsernijohton alaisten toimijoiden tulee käsitellä oman tehtäväalueen selonteko merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.

Mikäli tilikaudella havaitaan merkittäviä riskejä, tulee kunnanhallituksen alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden sekä konserniyhteisöjen raportoida niistä ja niiden hallintakeinoista välittömästi konsernijohtolle. Valvontavastuussa olevien tulee raportoinnin perusteella ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Sisäinen valvonta on oleellinen osa kunnassa tehtävää normaalia johtamistyötä ja siitä vastaavat ennen kaikkea esimiesasemassa olevat työntekijät. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa talousarvion toteutumisen seuranta, toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen valvonta, viranhaltijoiden ja toimielinten päätösten

seuranta, toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta osavuosikatsausten yhteydessä sekä osto- ja myyntilaskutuksen tarkastus- ja hyväksymisjärjestelmän ylläpitäminen

Organisaation tehtävät ja päätösvalta on vahvistettu hallintosäännössä. Tehtäväalueiden tavoitteet on asetettu talousarviossa ja niiden toteutumista seurataan johtoryhmässä sekä kunnanhallituksessa ja toimialojen lautakunnissa. Toimintaa ja taloutta koskevista tavoitteista raportoidaan kunnanvaltuustolle kolmannesvuosiraportoinnin yhteydessä sekä tilinpäätöksessä. Kunnanhallitus saa raportin taloustilanteesta kuukausittain. Talouden seuranta ja analysointi toimialoilla on jatkuvaa, jotta poikkeamiin on mahdollista reagoida riittävän ajoissa.

Kaikille toimialoille ulottuvan riskienhallintaprosessin toteutumiseksi tulee edelleen jatkaa yhteisten toimintamallien kehittämistä ja jalkauttamista. Työsuojeluriskit työpaikoilla arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa kolmen vuoden välein. Sekä henkilöstöä että omaisuutta turvaavien vakuutusten kattavuus arvioidaan systemaattisesti vuosittain. Myös talousarviovuoden aikana vakuutusturvaan on tehty tarvittavia päivityksiä.

Keskitetysti ja läpi organisaation toteutuvia kontroleja ovat muun muassa taloushallinnon prosessit sekä hankintoihin, maksamiseen, sopimushallintaan, tietoturvaan ja omaisuuden valvontaan liittyvät ohjeiden mukaiset menettelyt. Viime aikoina sopimusten toteutumisen valvontaan on kiinnitetty enenevässä määrin huomioita.

Sisäisellä valvonnalla estetään myös epäeettistä toimintaa ja väärinkäytöksiä. Ohjeisen mukaisesti jokaisella kunnan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka työtehtäviensä hoidon yhteydessä havaitsee kunnan toiminnassa epäasianmukaisia menettelytapoja, mahdollisia laiminlyöntejä tai väärin-käytösepäilyjä, on velvollisuus ilmoittaa havainnoistaan välittömästi esimiehelleen tai toimialajohtajalle.

Raportoinnista annetaan tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Sisäisen valvonnan raportit laaditaan vuosittain hallintokunnittain ja esitetään tilinpäätöksen yhteydessä.

## **1.5. Tilikauden tuloksen käsittely**

### **1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely**

Vuosikate on ylijäämäinen 1 913 780,64 €. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1 466 139,71 €. Lisäksi tehtiin ylimääräisiä poistoja 81 549,29 € Asuntola Mäntyranasta. Vuosikatteesta tehtiin myös Ki Oy Kunnantalon osakkeiden alaskirjausta 200 000, 00 € sekä Ki Oy Matkakiinteistön osakkeiden alaskirjausta 60 000 €. Tilikauden tulos poistojen ja arvonalentumisien jälkeen on 106 091,64 € ylijäämäinen. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2025 ylijäämä kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli- ja alijäämätilille.

## 2. Talousarvion toteutuminen

### 2.1. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen

#### 2.1.1. Hallintopalvelut

KUNNANHALLITUS

**Tehtävän nimi: KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT**

**Vastuuhenkilö:** kunnanjohtaja

**Palvelusuunnitelman kuvaus**

Elinkeinopalvelujen tavoitteena on paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen. Elinkeinopalvelujen yleistavoitteisiin liittyvät yritysten tukeminen ja neuvontapalvelun kehittäminen, kuntamarkkinoinnin uudistaminen sekä matkailun ja tapahtumatuotannon edistäminen.

Toiminnan painopisteitä ovat

- aloittavien yritysten neuvontapalvelut ja yritysten omistajanvaihdoksen tukeminen
- elinkeinotoimintaa ja kunnan elinvoimaa edistävien hankkeiden suunnittelu ja toteutus
- yritysten työvoiman saatavuuden turvaaminen
- luontoon ja kulttuuriin perustuvien tapahtumien ja aktiviteettien kehittäminen
- uusien matkailun palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus
- kuntabrändin ja sen markkinoinnin uudistaminen
- korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen
- paikallisten yritysten ja kunnan vuorovaikutuksen edistäminen.

Yleisenä tavoitteena on uusien yrittäjien houkuttelu alueelle sekä uusien yrittäjien ja työpaikkojen määrän kasvu ja kunnan kokonaisvetovoiman lisääminen.

### 2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Kunnan henkilöstön säännöllisten yritysvierailujen toteutus.  Kunnan elinkeinopalvelujen resurssien vahvistaminen (elinvoimakoordinaattorin rekrytointi).  Vähintään kolmen yritystapahtuman toteutus yhteistyössä kunnan kanssa  Yritysten kasvun ja innovaatiotoiminnan tukeminen tarvittaessa hankkeiden ja oppilaitosyhteistyön avulla.	Uusi elinvoimakoordinaattori aloittanut 7.1.2025.  Yrityskäyntejä on toteutettu säännöllisesti. Osa yrityskäynneistä on tehty yhdessä Esedun/KasvuEsedun ja Mikkelin seudun työllisyysalueen edustajien kanssa.  Yritysten palvelupäiviä (Uusyrittäjäkeskus, Mikkelin työllisyysalue ja Veej'jakaja ry.) on järjestetty säännöllisesti kunnantalolla.

	<p>Tavoite: vähintään yksi yritysten kehittämishanke käynnissä</p>	<p>Mikkelin seudun kehittämishankkeiden vetäjiä on tavattu ja kangasniemeläisille yrityksille on tarjottu hankeyhteistyömahdollisuuksia.</p> <p>Kunta osallistui Matkamessuille Mikkelin seudun yhteisosastolla.</p> <p>Karhuvuorelta rantatorille – hanke on järjestänyt yhteistyötilaisuuksia rantatorin palvelukokonaisuuden suunnittelussa ja Karhuvuoren alueen investointien suunnittelussa.</p> <p>Rantatorin alueen arkkitehti- ja konseptisuunnitelman laatija on kilpailutettu ja valittu. Konseptisuunnitelman valmistelu on käynnistetty yhteistyössä erisidosryhmien kanssa.</p> <p>Karhuvuorelta rantatorille – hankkeen puitteissa on järjestetty paikallisille yrityksille yhteistyötilaisuuksia uusien matkailutuotteiden ja palveluiden kehittämiseksi ja innovaatioiden edistämiseksi.</p> <p>Kangasniemen Yrittäjien kanssa on järjestetty Joulun Avaus - tapahtuma Kansis-keskuksella. (29.11.)</p> <p>Koko Kansan toritanssit järjestetty heinäkuussa 2025 yhteistyössä yrittäjien ja Syvälahden Viihdekeskuksen kanssa.</p>
<p>2.2 Tarjoamme yrityksille neuvontaa asiakaslähtöisesti alueellisen yhteistyöverkoston puitteissa niin omistajavaihdoksissa, yrityksen perustamisessa kuin muissa yrittäjän arjen haasteissa</p>	<p>Yhteistyö Mikkelin seudun uusyrityskeskuksen kanssa.</p> <p>Seudullisen hanketoiminnan (Mikkelin seutuvaliokunnan rahoitus) tehokas hyödyntäminen Kangasniemen yritystoiminnan edistämässä.</p>	<p>Elinvoimakoordinaattori on palvellut yrityksiä ja tarjonnut ohjausta ja neuvontaa mm. alkaville yrityksille.</p> <p>Yritysten kehittämis- ja rahoitusinfo on järjestetty 20.3.</p>

	<p>Kunnan oman yritysneuvonnan tehostaminen elinvoimakoordinaattorin toimesta.</p> <p>Yritysten sijoittumispalvelujen kehittäminen ja asiakaslähtöinen paketointi (tontit, toimitilat, rahoitus, liiketoiminnan kehittäminen, asuminen, vapaa-aika jne)</p> <p>Tavoite: vähintään 12 uutta yritystä perustettu, yritysten sijoittumispalvelumalli organisoitu.</p>	<p>Yritys- ja rahoitusneuvontaa sisältäneet palvelupäivät on järjestetty kunnantalolla.</p> <p>Karhuvuorelta rantatorille –hanke on järjestänyt yrityksille infotilaisuuksia yhteistyömahdollisuuksista.</p>
<p>2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.</p>	<p>Kunnan ja yritysten yhteisten keskustelutilaisuuksien järjestäminen säännöllisesti (vähintään kerran kuukaudessa yhteiset aamukahvit)</p> <p>Yritysten tarvekartoitusten säännöllinen koonti elinvoimakoordinaattorin toimesta.</p>	<p>Kunnan ja yritysten yhteisiä aamukahveja on järjestetty kuukausittain.</p> <p>Kunta on ollut mukana useissa Etelä-Savon kauppakamarin työryhmissä ja osallistunut aktiivisesti kauppakamarin valiokuntien toimintaan.</p> <p>Kangasniemen yrityksille suunnattu palvelutarvekysely on toteutettu.</p> <p>Kunta on tukenut 4H-yhdistystä yritysseteleiden muodossa, ja ne on kohdistettu vuonna 2025 viidelle Kangasniemellä asuvalle ja yrittäjyyttä kokeilevalle nuorelle.</p> <p>Kangasniemen matkailualan yrityksille suunnattu Matkailuilta on järjestetty 8.5.2025.</p> <p>Kuntastrategian valmisteltiin yhteistyössä yritysten kanssa (mm. yrityksille suunnattu työpaja)</p> <p>Etelä-Savon Yrittäjät ja Etelä-Savon maakuntaliitto valitsivat Kangasniemen maakunnan yrittäjyystävällisimmäksi kunnaksi. Palkinnon saaja julkistettiin 11.11.2025 Etelä-Savon kunnallisjohdon seminaarissa.</p> <p>Kangasniemen elinvoimaryhmä perustettiin 1.9.2025, ja ryhmä aloitti toiminnan lokakuussa 2025. Elinvoimaryhmä koostuu mm. alueen yritysten ja muiden sidosryhmien edustajista.</p>

<p>2.4 Kehitämme uusia kustannustehokkaita työllisyydenhoidon malleja yhteistyössä paikallisten yritysten, järjestöjen ja alueellisen kumppaniverkoston kanssa.</p>	<p>TE25 –uudistuksen tehokas toimeenpano yhteistyössä Mikkelin seudun työllisyysalueen kanssa.</p> <p>Lähipalvelujen turvaaminen työllisyyden hoidossa siten, että palveluohjaus toimii kustannustehokkaasti.</p> <p>Maahanmuuttajien työllistymisen edistäminen ja uuden kotouttamislain mukaisten velvoitteiden toimeenpano.</p> <p>Paikallisten yritysten rekrytoinnin tukeminen elinvoimakoordinaattorin toimesta.</p> <p>Töihin Kangasniemelle - verkkopalvelujen kehittäminen</p>	<p>Yrityskäyntejä on toteutettu yhdessä Mikkelin seudun työllisyysalueen (työnantajapalveluiden) edustajan kanssa ja yritysten rekrytointitarpeita on selvitetty ja tuettu.</p> <p>Työllisyydenhoidon kustannusten kehittymistä on seurattu aktiivisesti.</p> <p>Yhteistyötä on tiivistetty Mikkelin seudun työllisyysalueen työnhakijapalveluiden kanssa. Yhteinen opintoinfopäivä on järjestetty maahanmuuttajille 20.5.2025.</p> <p>Maahanmuuttajille kohdennettu verkkosisältö on uudistettu kolmelle kielelle yhteydenottolomakkeen kera.</p> <p>Kotoutumisen suunnittelijan tehtävä on resursoitu työ- ja elinkeinoministeriön valtionavustuksen turvin (tilapäisen suojelun lisätuki)</p>
---	---	--

	<p>Tavoite: Sakkomaksujen kasvun hillitseminen (uudet työllistymisen kriteerit huomioiden), jatkuva kustannusten seuranta ja arviointi.</p>	<p>Nuorten rekrytapahtuma on järjestetty 20.2.2025 Kansis-keskuksessa.</p> <p>Kunta osallistui RekryOn – tapahtumaan Mikkelissä, jossa oli esillä Kangasniemen avoimia työpaikkoja.</p> <p>Opintoinfo-tapahtuma on järjestetty Duunitorilla 19.5. yhdessä Työllisyysalueen ja ammattiopistojen kanssa.</p> <p>Kunnan nettisivuilla on ollut esillä Kangasniemen alueen avoimia työpaikkoja.</p> <p>Maahanmuuttajia on saatu työllistymään yrityskäynneillä löytyneisiin piilotyöpaikkoihin.</p> <p>Aloitettu selvitystyö ja verkoston luominen yhteiskunnallisen yrityksen perustamiseksi.</p> <p>Aloitettu selvitystyö työllisyysasetelistä.</p>
<p>2.5 Hyödynämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.</p>	<p>Hankintoja ohjataan kriteereillä, jotka mahdollistavat pienten paikallisten yritysten osallistumisen kilpailutuksiin. Kriteereissä huomioidaan lain ja hankintasääntöjen vaatimukset.</p>	<p>Yrityksille suunnattu hankintailta on järjestetty. Paikalliset yritykset on huomioitu kunnan hankintaohjeen ja -lain puitteissa.</p> <p>Paikallisia yrityksiä on hyödynnetty monipuolisesti Karhuvuoren ja rantatorin investoinneissa.</p>

<p>2.6 Etsimme toimintamalleja, joiden avulla tuetaan paikallisten tuotteiden ja palvelujen tunnettuutta.</p>	<p>Toimintamalleja kehitetään yhteistyössä paikallisen yritysverkoston kanssa sekä Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen avulla. Paikallisten tuotteiden esille nostaminen huomioidaan kunnan digimarkkinoinnissa ja monikanavaisessa viestinnässä.</p> <p>Tavoite: 2 uutta toimintamallia, joiden avulla edistetään paikallisten tuotteiden ja palvelujen tunnettuutta</p>	<p>Karhuvuorelta rantatorille -hankkeessa paikallisten tuotteiden ja palvelujen kehittäminen on kytketty eri toimenpitein rantatorin ja Karhuvuoren kehittämiseen.</p> <p>Kangasniemen Musiikinystävät ry:n kanssa on tehty yhteistyötä Kangasniemen Musiikkiviikkoja koskevan Leader-rahoitushakemuksen osalta (Kamuksi-hanke) siten, että paikalliset palvelut ja yhteisöt kytketään jatkossa tiiviimmin osaksi tapahtumakokonaisuutta.</p> <p>Harrastemessut on järjestetty syyskuussa, jossa 24 eri toimijaa esitteli harrastusmahdollisuuksia.</p>
---	--	---

<h3 style="text-align: center;">3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö</h3>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
<p>3.1 Tarjoamme houkuttelevia tontteja ja luonnonläheisiä asumisratkaisuja, ja tuomme niitä aktiivisesti esille kuntamarkkinoinnissa</p>	<p>Vähintään yhden tonttikampanjan toteutus osana kuntamarkkinointia</p>	<p>Autiotalojen messut -hankkeelle saatu hankerahoitus (Leader Vee'jakaja). Hanke aloitettu alkuvuodesta 2026.</p>
<p>3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätyön mahdollistamiseksi.</p>	<p>Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen toteutus</p> <p>Tavoite: yksi uusi palvelumalli etätyön edistämiseksi</p>	<p>Rantatorin konseptisuunnitelmaa on laadittu.</p>
<p>3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä</p>	<p>Kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumisen seuranta yhteistyössä Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen kanssa.</p>	<p>Kangasniemen ilmasto-ohjelman toteutumista kuvaavat seurantatiedot on toimitettu kesäkuussa 2025 Mikkelin seudun ympäristöpalveluille.</p> <p>Uusiutuvan energian ilta ja ympäristödialogi -yleisötilaisuus toteutettiin 18.11.2025. Tapahtuman järjestivät Kangasniemen kunta ja ELY-keskuksen VIHTO-hanke.</p>

<p>3.8 Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.</p>	<p>Luonnon monimuotoisuuden huomiointi eri toimialojen päätöksenteossa mm. vapaa-ajan palvelujen kehittämisen yhteydessä ja kaavoituksessa</p> <p>Tavoite: Karhuvuoren ja rantatorin virkistys- ja vapaa-ajan alueiden kehittäminen hankesuunnitelman mukaisesti</p>	<p>Karhuvuorelta rantatorille –hankkeen investointisuunnitelmassa ja palvelujen kehittämisessä on huomioitu luonnon monimuotoisuus ja alueen vetovoiman edistäminen.</p>
<p>3.9 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.</p>	<p>Karhuvuoren virkistysalueen palvelujen ja rantatorin kehittäminen yhteistyössä paikallisten palveluyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa</p> <p>Tavoite: kyselyjen ja osallistavien työpajojen toteuttaminen Karhuvuorelta rantatorille -hankkeen puitteissa</p>	<p>VisitKangasniemi-hankkeessa kehitettiin matkailuyritysten yhteistyötä uusien palvelukokonaisuuksien ja yhteismarkkinoinnin kehittämiseksi.</p> <p>Karhuvuorelta rantatorille – hankkeessa on kehitetty uusi toritapahtuma (koko kansan Toritanssit) yhteistyössä Syvälahden Viihdekeskuksen ja paikallisten yritysten kanssa.</p> <p>Karhuvuoren alueelle on kehitetty uusia aktiviteetteja (mm. laavut, kuntoportaat).</p>
<p>3.10 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.</p>	<p>Digimarkkinointisuunnitelman kehittäminen ja toteuttaminen</p> <p>Tavoite: vähintään 1 hanke käynnissä, jolla asiaa edistetään</p> <p>Kunnan digitaalisen näkyvyyden seurannan kehittäminen osana kuntamarkkinointia</p>	<p>Kunta ylläpitää ja päivittää viikoittain alueen tapahtumalistausta nettisivuilla ja somekanavissa.</p> <p>Kuntamarkkinointia tukevaa videoviestintää on lisätty ja viestinnän tavoitettavuutta parannettu.</p> <p>Kangasniemen uusi yrittäjille suunnattu sähköinen uutiskirje BİSNESNIEMI on otettu käyttöön.</p> <p>Kunnan verkkosivujen kokonaisuus TYÖ JA YRITTÄMINEN on uudistettu rakenteellisesti asiakasystävällisemmäksi.</p>

<p>3.11 Kirkastamme kunnan brändityötä ja markkinointisuunnitelmaa.</p>	<p>Kangasniemen kuntabrändin ja sen visuaalisen ilmeen laaja-alainen jalkauttaminen kunnan toimialojen sekä myös paikallisten yritysten, järjestöjen ja muiden sidosryhmien viestintään.</p> <p>Kuntabrändin tarinallistaminen osana markkinointiviestintää.</p> <p>Markkinointisuunnitelman teemoitus vuosikellon mukaisesti kohderyhmäajattelun mukaisesti</p> <p>Tavoite: kohderyhmäkohtaisen digimarkkinointisuunnitelman kehittäminen ja toteuttaminen</p>	<p>Kunnan markkinointisuunnitelmaa on valmisteltu.</p> <p>Autiotalojen Asuntomessut – hankehenkilöstö on rekrytoitu, ja hankkeesta on suunniteltu kuntamarkkinoinnin yhtä kärkeema ja kampanjaa vuodelle 2026. Hankkeen toteutus käynnistyi vuoden vaihteessa 2025-2026.</p>
---	---	--

### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Elinkeinojen ja kunnan elinvoiman kehittämisen riippuvuus hankerahoituksen saatavuudesta. Muuttoliike ja ikääntyvä väestörakenne.

Yritysten työvoiman saatavuus.

TE25-uudistukseen liittyvä työllisyyden hoidon kustannusten nousu.

Kunnan elinkeinotoimen resurssien rajallisuus.

Kansallisten ja kansainvälisten suhdanteiden vaikutus yleiseen talouskehitykseen sekä yritysten investointihalukkuuteen; inflaation, korkotason ym. vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin.

Etelä-Savon maakunnan yleinen elinvoiman ja vetovoiman kehitys.

### Arvio riskien toteutumisesta

Hankerahoituksella on pystytty laajentamaan elinkeinotoimen ja kuntamarkkinoinnin rahoitus pohjaa.

Yleinen työllisyys- ja suhdannekehitys on heijastunut yritysten toimintaedellytyksiin sekä kunnan työllisyyden hoidon kustannuksiin.

Muuttoliikkeeseen vaikuttavat monet paikalliset ja ylipaikalliset seikat ja virtaukset. Kehitykseen on pyritty vaikuttamaan kuntamarkkinointia tukevalla kehittämistoimenpiteillä.

00013104 KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT 2023 -	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Toteuma 1-12/2025	Toteuma-%	Toteuma 1-12/2024	Muutos-% ed. vuoteen
<b>Sisäiset ja ulkoiset</b>						
Toimintatuotot	416 291	416 291	502 183	121 %	665 853	24,6
Toimintakulut	- 1 119 043	- 1 119 043	- 1 157 881	103 %	- 1 006 626	-15,0
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>- 702 752</b>	<b>- 702 752</b>	<b>- 655 698</b>	<b>93 %</b>	<b>340 773</b>	<b>-92,4</b>

**Tehtävän nimi:**  
**HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT**

**Vastuhenkilö:** Hallintojohtaja

**Palvelusuunnitelman kuvaus**

Hallinto- ja talouspalvelut tuottavat keskitetysti kunnan hallinto- ja henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, tietohallintopalvelut, sekä asiantuntijapalveluita eri hallintokunnille päätöksenteon tueksi sekä vastaa kunnanhallituksen ja -valtuuston kokousten valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

<b>1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Hyvinvointialueen ja kunnan välisen yhteistyön kehittäminen. Yhteistyön rakentaminen Mikkelin seudun työllisyyspalvelujen kanssa. Järjestöjen työllistämisedellytysten turvaaminen TE-25 aloittamisen jälkeen.	Yhteisiä tilaisuuksia järjestetty.  Mikkelin työllisyyspalveluiden kanssa säännölliset kokoukset ja yrityskäynnit. Hallintojohtaja osana työllisyyspalveluiden operatiivista ohjausryhmää.  Hallintojohtaja on osana Eloisan digityöryhmää.
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Jatkamme työllistämiseen keskittyvien yhdistysten toiminnan tukemista. Panostamme kunnan sähköisten palveluiden kehittämiseen kuntalaisille.	Tukea myönnetty paikalliselle toimijalle 31.12.2025 saakka.  Kunnalla kattavat sähköiset palvelut käytettävissä.
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Vanhus- ja vammaisneuvoston aktiivisen toiminnan tukeminen.	Vanhus- ja vammaisneuvosto on valittu valtuustokaudelle 2025-2029.
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Tietohallintopalvelut huolehtivat siitä, että lukiolla on käytettävissä ajanmukaiset ICT-laitteet ja niiden määrä on riittävä.	Tavoite toteutunut.

<p>1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.</p>	<p>Kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja. Kunnan henkilöstöjohtamisessa ja työsuojelussa korostuvat työyhteisötaidot, työntekijätaidot ja esimiestaidot.</p> <p>Pyrimme edistämään edelleen henkilöstön intranetin (Hiski) käyttöä tavoitteena tehokas ja tasapuolien viestintä.</p> <p>Hakijoiden määrä kunnan avoimiin työpaikkoihin.</p> <p>Panostamme perehdyttämiseen uusiin tehtäviin siirryttäessä.</p>	<p>Työhyvinvointikyselyssä 88 % työntekijöistä suositteli kuntaa työnantajana.</p> <p>Intranetin viestintä on kasvanut ja tehdään ajankohtaisia uutisia.</p> <p>Vuonna 2024 avoimien työpaikkojen hakijamäärien KA. 11,5 ja vuonna 2025 KA. 14,9.</p> <p>Intro –perehdytysohjelma käytössä ja Eduhouse –koulutuspalvelu. Koulutuspalvelun sisältöä on uudistettu ja vuonna työntekijät osallistuivat aktiivisesti koulutuksiin.</p>
--	---	---

## 2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
<p>2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.</p>	<p>Toiminnan kehittäminen vastaamaan yritysten työvoiman saatavuuden tarpeita.</p>	<p>Yrityksille on toteutettu verkkokysely, jossa tiedusteltiin mm. Työvoimatarpeita, jotka ovat olleet myös keskiössä toteutetuilla yrityskäynneillä. Rekrytointipalveluita on lähdetty toteuttamaan yritysten tarpeiden mukaisesti työllisyysalueen ja Esedun toimesta.</p>
<p>2.4 Olemme tehokkaita ja proaktiivisia heti TE25 uudistuksen tullessa voimaan. Kehitämme uusia kustannustehokkaita työllisyydenhoidon malleja yhteistyössä paikallisten yritysten, järjestöjen ja alueellisen kumppaniverkoston kanssa.</p>	<p>Vahva yhteistyö eri toimijoiden ja erityisesti Mikkelin seudun työllisyysalueen kanssa.</p>	<p>Elinvoimakoordinaattori on tehnyt yrityskäynnit kaikkiin yli 10 henkilöä työllistäviin yrityksiin (16) yhdessä Mikkelin seudun työllisyysalueen ja Esedun edustajien kanssa. Yrityksiä on tuettu mm. Rekrytoinneissa ja kehitetty uusia rekrytointeja tukevia toimintamalleja. Kangasniemen avoimia työpaikkoja on markkinoitu RekryON –messuilla Mikkelissä (Miksei). Yhteistyö työllisyysalueen ja Esedun kanssa on erittäin tiivistä. Yhteistyön tiivistäminen myös työnhakijapalveluiden kanssa on aloitettu.</p>

<p>2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.</p>	<p>Hankintoja ohjataan kriteereillä, jotka mahdollistavat pienten paikallisten yritysten osallistumista kilpailutuksiin. Hankintoja ositetaan aina kun se on mahdollista ja järkevää pienten yritysten mukaan saamiseksi. Kriteereissä huomioidaan lain ja hankintasääntöjen vaatimukset.</p>	<p>Paikallisiin yrityksiin pidetään yhteyttä mm. markkinavuoropuheluilla kuten hankintaillat. Yrityksiä kannustetaan pitämään kuntaa ajan tasalla toimintaansa liittyvistä muutoksista.</p>
--	---	---

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuin ympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
<p>3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätyön mahdollistamiseksi.</p>	<p>Kunta tukee edelleen Laajakaistahankkeen toteutumista. Langaton - vierailijaverkkohankkeen toteutusta jatketaan kunnan kiinteistöihin keskustan alueella.</p>	<p>Hanke ei ole toteutunut.</p>
<p>3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.</p>	<p>Talousspalvelut vastaavat siitä, että kuntatalouden tasapainon edellyttämät tehokkaat taloushallintoprosessit ja järjestelmät edustavat kehityksen kärkeä ja mahdollistavat tarkan, läpinäkyvän ja ajantasaisen talouden seurannan kustannustehokkaasti. Talouden tasapainotyötä tehdään etupainotteisesti ennen talouden kriisiytymistä.</p>	<p>Seuraamme aktiivisesti järjestelmätoimittajien kehittämistyötä ja päivitämme säännöllisesti käytössä olevat järjestelmiä.</p> <p>Kauden 2027 talousarvioyön käynnistäminen aloitetaan keväällä kartoittamalla isot muutokset tuotoissa ja kuluissa. Tarvittaessa määritellään säästökohteet ja summat.</p>

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tietohallintopalveluiden tietomurrot sekä laiminlyönnit tietosuojan osalta.

Järjestämisvastuumuutokset hyvinvointialueen ja työllisyydenhoidon osalta eivät toteudu kunnan edun mukaisesti.

Henkilöstövahinko, jossa jaksaminen tai työkyky vaarantuu.

Työhyvinvoinnin tai työsuojelun laiminlyönti.

Taloushallinnon kasvavat järjestelmäkustannukset ja raportointivelvoitteiden lisääntyminen.

## Arvio riskien toteutumisesta

Kuntaan ei kohdistunut vuoden aikana tietomurtohyökkäyksiä, jotka olisivat vaarantaneet kunnan tietoturvan. Kolme tietosuojatapausta kirjattiin vuoden aikana, mutta yleisesti tietosuojan taso toteutui hyvin. Työhyvinvointitulokset olivat positiiviset ja työntekijöiden työkyky koettiin hyväksi. Kunta koettiin hyvänä työnantajana. Vuoden aikana rekrytoitiin uusi henkilöstöasiantuntija hallintopalveluihin.

Työtaturmia sattui vuonna 2025 yhteensä 9. Vakuutusyhtiö korvasi kuudesta työtaturmasta yhteensä 3 723, 73 euroa. Työsuojelussa toteutui 0 työsuojelutarkastusta ja vuoden aikana kirjattiin 1 työsuojelutapaus. Vaaratilanneilmoituksia kirjattiin 38 ja turvallisuushavainnot 4.

00013304 HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT 2023 - Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Toteuma 1-12/2025	Toteuma-%	Toteuma 1-12/2024	Muutos-% ed. vuoteen
Toimintatuotot	1 031 888	1 031 888	1 028 168	100 %	1 197 462	14,1
Toimintakulut	- 3 141 242	- 3 141 242	- 3 115 514	99 %	- 2 494 018	-24,9
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>2 109 354</b>	<b>2 109 354</b>	<b>2 087 346</b>	<b>99 %</b>	<b>1 296 556</b>	<b>-61,0</b>

00013004 KUNNANHALLITUS 2023 - Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Muutos 2025	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	TP2024	Muutos € 24/25	Muutos % 24/25
Myyntituotot	1 220 886	1 220 886	-	1 307 977	108 %	1 407 523	99 546	7,1
Maksutuotot	-	-	-	458	111 %	300	158	52,7
Tuet ja avustukset	165 293	165 293	-	103 241	139 %	333 922	230 681	-69,1
Muut toimintatuotot	62 000	62 000	-	118 675	101 %	121 571	2 896	-2,4
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>1 448 179</b>	<b>1 448 179</b>	<b>-</b>	<b>1 530 351</b>	<b>107 %</b>	<b>1 863 316</b>	<b>332 965</b>	<b>-17,9</b>
Henkilöstökulut	- 1 198 197	- 1 198 197	-	- 1 256 894	102 %	- 1 441 997	185 103	-12,8
Palvelujen ostot	- 2 038 728	- 2 038 728	-	- 2 533 243	110 %	- 1 586 598	946 645	-59,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 43 950	- 43 950	-	- 69 170	-	- 38 416	30 754	-80,1
Avustukset	- 608 300	- 608 300	-	- 101 910	38 %	- 138 124	36 214	-26,2
Muut toimintakulut	- 371 111	- 371 111	-	- 325 853	97 %	- 309 110	16 743	5,4
<b>TOIMINTAKULUT</b>	<b>- 4 260 286</b>	<b>- 4 260 286</b>	<b>-</b>	<b>- 4 287 070</b>	<b>100 %</b>	<b>- 3 514 245</b>	<b>772 825</b>	<b>22,0</b>
<b>TOIMINTAKATE YHTEENSÄ</b>	<b>- 2 812 107</b>	<b>- 2 812 107</b>	<b>-</b>	<b>2 756 719</b>	<b>97 %</b>	<b>1 650 929</b>	<b>1 105 790</b>	<b>67,0</b>

### 2.1.2. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

#### TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

**Tehtävän nimi:**

**SIVISTYS/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT**

**Vastuhenkilö:** Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

**Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto ohjaa toimialaa kohti kuntastrategiassa määritellyjä tavoitteita. Tavoitteena on tuottaa sivistys- ja vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti sekä edistää niiden avulla kuntalaisten hyvinvointia. Hallinto- ja lautakuntapalveluiden osalta pääpaino on kuntalaisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien työstämisessä ja seurannassa sekä yhteistyökumppanien toiminnan toteutumisen seurannassa.

## 1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämässä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Toimialan edustajat osallistuvat hyvinvointialueen terveyttä edistävien toimielimien toimintaan ja yhteensovittavat maakunnallisia tavoitteita kunnan eri suunnitelmiin. Kunnallisten ja maakunnallisten hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden yhteensovittaminen on osoitettavissa konkreettisesti kunnan suunnitelmissa.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointijohtaja sekä hyvinvointikoordinaattori toimivat aktiivisesti maakunnallisissa hyvinvointia edistävissä toimielimissä. Sivistys- ja hyvinvointijohtaja on mukana maakunnallisessa lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman valmisteluryhmässä. Kunnan hyvinvointisuunnitelman laatimisessa ja toteuttamisessa on otettu huomioon maakunnallinen hyvinvointikertomus ja –suunnitelma. Hyvinvointityö on mallinnettu.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Toimialan valmiussuunnitelman päivitys on valmiina vuoden 2025 alussa. Valmiussuunnittelu liitetään sivistystoimen esihenkilöiden vuosisuunnittelun osaksi. Valmistetaan turvallisuuden vuosikello.	Valmiussuunnitelma sekä toimintakortit on päivitetty. Secapp hälytysjärjestelmän käyttöönotto on aloitettu. Pelastusopiston kanssa on pidetty johtotiimin koulutus- ja harjoituspäivä.
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Edistämme kuntalaisten keskinäistä yhteistyötä ja osallisuutta ottamalla siihen liittyviä konkreettisia tavoitteita hyvinvointisuunnitelmaan. Kerran vuodessa pidetään kunnan toimialojen ja sidosryhmien yhteinen tilaisuus	Hyvinvointisuunnitelmassa on otettu huomioon konkreettisia tavoitteita. Lasten ja perheiden hyvinvointia edistävä toimintaa on kehitetty ja toteutettu monipuolisesti eri yksiköiden toimesta.
	hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti.	THL:n sekä hyvinvointialueen perhekyselyjen tulokset on saatu sekä analysoitu. Omat kyselyt tehty nuorille aikuisille sekä syrjäytymisvaarassa oleville.
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Järjestöjä tuetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan myöntämin avustuksin. Järjestöavustuksiin kohdennetut varat käytetään kokonaisuudessaan.	Toiminta-avustukset on myönnetty keväällä suunnitelman mukaisesti. Kohdeavustuksia on myönnetty hakemusten mukaisesti.
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi – antaa suuntaviivat konkreettisille toimenpiteille. Suunnitelmaa seurataan ja päivitetään vuosittain.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti yhdessä vanhus ja vammaisneuvoston kanssa tehtävänä yhteistyönä.

<p>1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.</p>	<p>Lukion toimintaedellytyksiä sekä vetovoimaisuutta pyritään lisäämään toimintoja kehittämällä sekä aktiivisella markkinoinnilla. Lukiolla toimii kehittämissyhmä, jonka tehtävänä on kehittää lukion toimintaa vetovoimaiseksi lukioksi.</p>	<p>Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Lukion toiminnasta on tehty esittelymateriaalia sekä lukion toimintaa on esitelty naapurikunnan koululla ja edellytyksiä opiskella Kangasniemen lukiossa on edistetty koulukyytien mahdollistamisella sekä tarjoamalla asumistukea. Lukion opintotarjonta on pidetty laajana ja sitä kehitetään tarvelähtöisesti. Yhteistyötä Toivakan kunnan kanssa on edistetty. Lukion kehittämissyhmä on kokoontunut säännöllisesti.</p>
---	--	---

<b>3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
<p>3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.</p>	<p>Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto huolehtii palveluverkon vuosittaisesta seurannasta. Palveluverkkoa tarkastellaan ja kehitetään suhteessa palvelujen tarpeeseen. Asia todentuu lautakunnan päätöksenteossa.</p>	<p>Palveluverkostoa on tarkasteltu säännöllisesti toimintaa suunniteltaessa. Kouluverkkoselvitys aloitettu.</p>
<p>3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä</p>	<p>Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinnossa kiinnitetään huomiota ilmasto-ohjelman edellyttämiin toimenpiteisiin. Hallinnossa mahdollistetaan osittainen etätyö ja suositaan etäkokouksia ja -koulutuksia muille paikkakunnille matkustamisen sijasta. Asia todentuu matkalaskutuksessa.</p>	<p>Toteutunut suunnitelman mukaisesti. Etätyötä ja –kokouksia on mahdollistettu silloin kun se on ollut mahdollista ja tarkoituksenmukaista kunnan hallintosäännön mukaisesti.</p>

### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kansainvälisen tilanteen kiristyminen siten, että toiminnan painopisteitä joudutaan muuttamaan akuutisti eikä suunnitelmien yksilöityjä tavoitteita ole mahdollista saavuttaa. Virus pandemian paheneminen niin, että toimintaa ei voida järjestää normaalilla tavalla.

Toiminnan vakiintumista on vaikeuttanut henkilövaihdokset

### Arvio riskien toteutumisesta

Kansainväliset kriisit, kuten Ukrainan sota ja Lähi-idän konfliktit, eivät ole toistaiseksi merkittävästi vaikuttaneet kunnan toimintaan. Laajamittaista pandemiaa ei ole esiintynyt, vaikka kausiluonteiset

influenssat ovat ajoittain vaikeuttaneet sijaisten saatavuutta. Henkilöstömuutoksiin liittyvät haasteet ovat olleet vähäisiä ja hallittavissa. Kunnan taloustilanne on kuitenkin kiristynyt, minkä vuoksi tulevaisuuteen suuntautuvia toimenpiteitä on käynnistetty, kuten kouluverkkoselvitys sekä tilastrategian yhteydessä tehtävä tarkastelu koulutilojen tarpeesta ja määrästä.

<b>Sivistys- ja hyvinvointi/Hallinto- ja lautakuntapalvelut 2025</b>				
<b>Suoritteet/tunnusluvut</b>	<b>TP24</b>	<b>TA25</b>	<b>TP25</b>	<b>Poikkeama TA25/TP25</b>
Seutuopiston opetustunnit	4 231	4 300	4 111	189
Musiikkiopiston oppilaat	46	44	40,5	3,5
Avustukset yhteisöille, €	40 000	40 000	36 206	3 794
<i>Sisäinen ja ulkoinen</i>				
Toimintatuotot	294 895	194 070	270 576	- 76 506
Toimintakulut	- 1 177 109	1 059 416	- 1 252 955	2 312 371
Toimintakate	1 882 214	- 865 346	- 982 379	117 033
Muutos edelliseen %	5	- 146	14	

**Tehtävän nimi:**  
**VARHAISKASVATUS**

**Vastuhenkilö:**  
Varhaiskasvatusjohtaja

**Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä on kehittää kunnan toteuttamaa varhaiskasvatusta huomioiden varhaiskasvatussuunnitelma sekä kuntastrategian mukaiset tavoitteet lapsiperheiden palveluiden järjestämisessä sekä kirkonkylällä että haja-asutusalueella. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäiväkodissa.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen kasvu, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

<b>1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.2. Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin.	Osallistumme valmiussuunnitelman päivitystyöhön sekä pidämme pelastussuunnitelmat ajan tasalla. Varmistamme turvallisen ympäristön lapsille ja työntekijöille varhaiskasvatuksen eri toimipaikoissa. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Jokainen työntekijä on tutustunut oman yksikkönsä pelastussuunnitelmaan</li> <li>- Perehdytys</li> <li>- Terveysturvallinen sisäilma</li> <li>- Tartutaan epäkohtiin ja turvataan hyvä työilmapiiri työpaikalla</li> </ul>	Tehty pikaperehdytyskortti käytettäväksi vakan sijaisille/opiskelijoille. Kalliolan päiväkodin remontti käynnistyi marraskuussa 2025. Kalliolassa ja Suurolassa toteutettu turvallisuuskävelyt. Vuojalahdessa, Koittilassa ja Suurolassa terveystarkastajan vuositarkastukset. Epäkohtiin on tartuttu ja niitä on käsitelty työyhteisössä.

		Kalliolan päiväkodin pelastussuunnitelman päivitys aloitettu.
1.6. Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Sitoudumme kuulemaan lapsen äänen arjessamme ja tarjoamaan lapselle turvallisen läsnä olevan aikuisen. Kohtaamme lapset perheineen yksilöllisyyttä arvostaen ja huomaamme ympärillämme hyvän. Toteutamme ja tuemme monipuolisesti leikkiä. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pienryhmät</li> <li>- Toiveiden puu tai vastaava</li> <li>- Työntekijöiden pysyvyys</li> <li>- Päivittäiset kohtaamiset vanhempien kanssa</li> <li>- Monipuolisten leikkiympäristöjen luominen ja leikin arvon ymmärtäminen</li> </ul>	Asiakastytyväisyysskyselyn tulokset käyty läpi. Jatkettu kehittämistyötä ulkopedagogiikkaan. Pienryhmät toteutuvat lähes kaikissa tilanteissa, joka ryhmässä. Opinnäytetyö: Voimavaroista vahvuuksiin – positiivisen pedagogiikan juurruttaminen Kangasniemen varhaiskasvatukseen.
1.8. Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen	Työskentelyssämme näkyy lämpö, ammatillisuus ja työyhteisötaidot. Sitoudumme toimimaan tiiviissä yhteistyössä eri varhaiskasvatusyksiköiden ja muiden toimijoiden kanssa. <ul style="list-style-type: none"> <li>-Esihenkilöiden säännölliset käynnit eri varhaiskasvatusryhmissä</li> <li>-Säännölliset palaverit, sekä tiimien, että yksiköiden kesken</li> <li>-Me hengen luominen Kangasniemen varhaiskasvatukseen (esim. tiedottaminen ja yhteiset tapahtumat)</li> </ul>	Päiväkodinjohtajan säännölliset käynnit yksiköissä ja lapsiryhmissä jatkuneet. Säännölliset palaverit toteutuneet. Yhteishengen vahvistamista tehty ja sitä jatketaan. Ensiapu- ja turvallisuuskoulutukset koko varhaiskasvatuksen henkilökunnalle syksyllä 2025.

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.8. Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta	Sitoudumme kunnioittamaan ja arvostamaan luontoa. Retkeilemme säännöllisesti lähiympäristössämme ja toteutamme varhaiskasvatussuunnitelman eri osa-alueita luovasti luonnossa. <ul style="list-style-type: none"> <li>- Poistumme varhaiskasvatuksen toimipaikan alueelta kahdesti kuukaudessa</li> <li>- Luontokasvatus</li> <li>- Kierrätysmateriaalien hyödyntäminen</li> </ul>	Retkeily tullut osaksi arkea. Toteutettu kaikille lapsiryhmille hiihtomajan ympäristössä retkipäivä kevätkaudella. Hiihtomaja ollut varhaiskasvatuksen ryhmien käytössä kerran viikossa syyskaudella 4.9.-27.11.2025. Suurolan toimipisteen luonnonmukainen leikkiympäristö: piha ja lähialueet.

<p>3.11. Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.</p>	<p>Varhaiskasvatus näkyy ja viestii positiivisesti ulospäin. Yhteistyössä henkilökunnan kanssa tuodaan varhaiskasvatuksen arkea näkyville ja yhdenmukaistetaan viestintää asiakkaille.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Materiaalia varhaiskasvatuksen markkinointiin</li> <li>- Tarkastellaan kriittisesti viestintäkanavien käyttöä sekä selkeytetään viestinnän toimintaohjeita</li> </ul>	<p>Kuvien lähettämisessä on ollut Daisyn kautta haasteita. Tarjottu säännölliset nostot arjestamme kunnan sosiaaliseen mediaan.</p>
---	---	---

### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Henkilöstöressurssien vaihtelut. Työtehtävien kasautuminen. Priorisoinnin vaikeus.

### Arvio riskien toteutumisesta

Riskit ovat toteutuneet, mutta eivät ole vaikuttaneet tavoitteiden saavuttamiseen.

Varhaiskasvatus 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Läsnäolopäivät, kokopäiväiset				
Päiväkodit	17634	17670	16810	-860
Perhepäivähoito	2333	2470	1890	-580
Läsnäolopäivät, osapäiväiset				0
Päiväkodit	4953	6650	5670	-980
Perhepäivähoito	428	570	630	60
Kunnassa 0-6 v lapsia 31.10.	160	160	155	-5
Lapsia hoitoaikaperusteinen	175	145	157	12
Lapsia subjektiivinen oikeus	0	0	0	0
Lapsia yht.	175	145	157	12
Lapset/kotihoidon tuki	32	18	12	-6
Lapset/yks. hoidon tuki	1	1	0	-1
Joustava/osittainen tuki	20	7	13	6
Toimintakate/lapsi	- 15 225	- 19 426	- 16 731	2 695
<i>Sisäinen ja ulkoinen</i>				
Toimintatuotot	134 306	88 000	83 077	- 4 923
Toimintakulut	- 2 798 728	- 2 904 816	- 2 709 854	194 962
Toimintakate	- 2 664 422	- 2 816 816	- 2 626 777	190 039
Muutos edelliseen	- 2	6	7	

**Tehtävän nimi:**  
**Opetus/Alakoulut**

**Vastuhenkilöt:** alakoulujen rehtori

**Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Alakouluissa toteutetaan tasalaatuisesti opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kyläkouluissa että kirkonkylän kouluissa. Erityisen tuen toteuttamiseksi kaikissa kouluissa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta. Luokkamuotoista erityisopetusta järjestetään Beckerin koulussa. Alaluokkien oppilaille tarjotaan iltapäivätoimintaa niissä kouluissa, joissa hakijoita on riittävästi, ja kaikilla kouluilla pyritään järjestämään kerhotoimintaa koulupäivien yhteydessä. Alakoulujen oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

<b>1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämässä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Alakouluissa edistetään liikunnallisuutta ja tuetaan yhdessä tekemistä yhteistyössä hyvinvointialueen oppilashuollon henkilöstön kanssa. Alakoulut toteuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen keväällä 2025 liikuntahaasteen, johon osallistuvien lapsien ja aikuisten määrä sekä liikkeiden määrä tilastoidaan.	Toteutui suunnitellusti. Liikuntahaaste, johon osallistuivat kaikki neljä alakoulua, toteutui suunnitellusti tammi-helmikuun aikana (7 viikkoa). Syksyllä 2025 kirjattu kouluyksiköissä keinoja oppilaiden ja henkilöstön liikuttamisen lisäämiseen osana Kangasniemi – Suomen liikuttavin kunta työtä.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Alakouluissa toteutetaan systemaattisesti poistumisharjoitukset, turvallisuuskävelyt sekä huolehditaan henkilöstön pelastussuunnitelmiin tutustumisesta. Kouluissa keskustellaan ja harjoitellaan henkilöstön kanssa toimintaohjeista erilaisissa turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa. Alakoulujen turvallisuus -työryhmä suunnittelee, kehittää ja yhdenmukaistaa kouluyksiköiden turvallisuutta. Turvallisuussuunnitelmien päivitystyö aloitetaan keväällä 2025.	Toteutui osittain. Turvallisuussuunnitelmien päivitystyötä ei aloitettu keväällä 2025. Kouluyksiköissä toteutettu turvallisuuskävelyt ja poistumisharjoitukset elo-syyskuussa 2025. Ensiapukoulutus toteutettu VESO-koulutuksena keväällä 2025.
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Alakouluissa aloitetaan suunnittelutyö, miten tukea ikäihmisen osallistamista koulujen toimintaan. Ikäihmisten osallistaminen koulun toimintaan ja kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmiin ja toiminta raportoidaan lukuvuosikertomuksessa.	Toteutunut suunnitellusti. Henkilöstön kanssa asiasta keskusteltu, ja suunnittelutyö ikäihmisten osallistamisesta tulevalle lukuvuodelle käynnistetty. Koulumummo-toiminta käynnistetty Beckerin koululla syksyllä 2025.

1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Alakouluissa pyritään laadukkaaseen ja innostavaan perusopetukseen. Oppilaiden saattamiseen yli nivelvaiheiden kiinnitetään erityistä huomiota. Koulujen toimintaa arvioidaan keväällä 2025 alakoulun oppilaiden toimesta. Kaikkien alakoulujen oppilaat vastaavat koulun toiminnan arviointi kyselyyn.	Toteutunut osittain. Keväällä 2025 toteutettu siirtopalaverit yli nivelvaiheiden. Koulujen toiminnan arviointi – kyselyt toteutetaan joka toinen vuosi. Seuraava keväällä 2026. THL:n kouluterveyskysely 4. ja 5.luokkalaisille keväällä 2025.
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Toimintakulttuurin kehittämisessä kiinnitetään huomiota yhteisöllisyyden sekä koulujen välisen yhteistyön kehittämiseen. Lukuvuoden aikana alakoulun yksiköissä toteutetaan THL:n Terveellisyyden ja turvallisuuden –tarkastukset sekä niiden yhteydessä työpaikkaselvitysten esikysely henkilöstölle.	Toteutunut suunnitellusti. Henkilöstöllä toteutettu työhyvinvointi- ja työterveyskyselyt keväällä 2025. Työhyvinvointikyselyn tulokset käyty läpi yhdessä henkilöstön kanssa, sekä listattu vahvuuksia ja kehityskohteita tulevaan.

## 2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Alakouluissa luodaan yhteyksiä paikallisiin yrityksiin. Asia kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	Toteutunut osittain. Esimerkiksi Kalliolan koululla käynyt paikallisten yritysten toimijoita kertomassa työstään ja esittelemässä toimintaansa. Lisäksi oppilaat käyneet tutustumassa mm. S-Marketin toimintaan.

## 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Alakouluissa kiinnitetään huomiota ruokahävikin määrän vähentämiseen osana ilmasto-ohjelmaa. Kalliolan koulu on mukana Vihreä lippu –ohjelmassa. Asia ja toimenpiteet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	Toteutunut suunnitellusti. Ruokahävikkiä seurattu ja mitattu Kalliolan ja Koittilan alakouluissa.

## Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Koronavirusepidemian jatkumisen aiheuttamat vaikutukset koulu yhteisöjen hyvinvointiin, tilojen riittävyyteen liittyvät kysymykset etenkin Kalliolan koulussa.

### Arvio riskien toteutumisesta

Beckerin koulun liikuntasalia varattu Kalliolan koulun käyttöön. Myös kyläkoulut käyttäneet salia. Beckerin koulun piha-alue kaipaa kunnostamista, mutta kunnassa käynnistetty sivistyksen kiinteistöstrategiatyö, miksi pihan kunnostaminen tässä vaiheessa ei ole järkevää. Riskit eivät ole haitanneet arjen työtä.

Alakoulut 2025		lv.2024-2025		lv.2025-2026	
Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25	
Oppilaat/alakoulut	268	278	244	-	34
josta esioppilaat	33	35	23	-	12
toimintakate/oppilas	- 8 756	- 10 309	- 12 908	✓	2 599
Tuntikehys	639	639	579	-	60
Kuljetusoppilaat		106	114		3
Keskimääräinen ryhmäkoko	16	16	15,3	✓	-0,7
<i>Sisäinen ja ulkoinen</i>					
Toimintatuotot	58 745	16 000	55 415		39 415
Toimintakulut	- 3 183 040	- 3 204 141	- 3 204 874	-	733
Toimintakate	- 3 124 295	- 3 188 141	- 3 149 460		38 681
Muutos edelliseen	1	2	1		

### Opetus/Yläkoulu

**Vastuhenkilöt:** lukion- ja yläkoulun rehtori

### Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kankaisten koulussa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 7. - 9. opetussuunnitelman mukaista opetusta. Yleisopetuksen lisäksi Kankaisten koulussa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta sekä luokkamuotoista erityisopetusta. Opinto-ohjauksella pyritään löytämään kullekin koulunsa päättävälle nuorelle sopiva jatko-opiskelupaikka toisen asteen koulutuksessa. Kankaisten koulussa järjestetään koulupäivien yhteydessä kerhotoimintaa. Yläkoulun oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

## 1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Terveyden edistämiseen liittyviä asioita mitataan kouluviihtyvyykselyssä ja valtakunnallisella kouluterveyskyselyllä. Konkreettisenä esimerkkinä kunnan ulkopuolisten tukijaksojen määrän väheneminen.	Konsultaatioapua on hyödynnetty kunnan ulkopuolelta. Kouluterveyskyselyn 2025 tuloksia käsitelty opetushenkilöstön kokoontumisissa ja vanhempainiltojen ohessa.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen todetaan lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	Oppilaiden poistumis-harjoitus toteutunut 15.12.2025 Kansiksella lukuvuosisuunnitelman mukaisena. Opetushenkilöstön turvakävelykiertä toteutui 4.9.2025
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Kouluissa järjestetään säännöllisesti terveys- ja turvallisuustarkastukset. Opintojen edistymistä sekä perusopetuksesta valmistumista seurataan.	Toteutunut ohjeiden ja säännösten mukaisena.

## 2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.25
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Koulussa järjestetään yrittäjien ja vierailijoiden käyntejä oppitunneilla. Yrittäjyyteen ja taloustaitoon liittyviä valinnaiskursseja toteutetaan valintojen perusteella.	Toteutuu osana oppilaanohjausta. YRI opintojaksolle on ilmoittautunut riittävästi opiskelijoita toteutuakseen

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimpakyyditykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	Toteutuu eri oppiainesisällöissä ja on yhtenä tavoitteena kv-yhteistyössä Erasmus+ kumppanikoulujen kanssa.
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten ulkopelit, sisäpeliturnaukset, rantapäivä ja opintoretet metsä- ja luontoympäristössä. Kirjattuina lukuvuosi – ja toimintasuunnitelmiin ja arviointi lukuvuoden päätteeksi.	Toteutunut suunnitellusti. Liikkuva lukio Smart Move välkäriopiskelijoiden tempaukset ja taukojen aktivointi on käynnistynyt hyvin. Vapaaehtoinen kännykätön opiskelupäivässä noin 50% opiskelijoista mukana.

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kansis keskuksen kameravalvonnan toimintakyky palvelee perusopetuksen turvallisten opiskelupäivien sujumista ja kuntalaisten harrastustoimintaa iltaisin ja viikonloppuisin.

#### Arvio riskien toteutumisesta

Kansis keskukselle on tilattu uudet kameravalvonta laitteistot, jotka asennetaan koululle vuoden 2026 alussa.

Yläkoulu 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Oppilaat/yläkoulu	147	149	148	- 1
Toimintakate/oppilas	14 054	- 8 199		- 8 199
Tuntikehys	11 798	286	335	- 49
Kuljetusoppilaat	78	68	77	- 9
Keskimääräinen ryhmäkoko		13	13	-
Vieraskuntalaiset	3	-	0	-
<i>Sisäinen ja ulkoinen</i>				
Toimintatuotot	18 467	-	12 999	- 12 999
Toimintakulut	- 2 095 831	- 1 987 021	- 2 121 984	- 134 963
Toimintakate	- 2 077 364	- 1 987 021	- 2 108 985	- 121 964
Muutos edelliseen	1	-4,3	6,1	

## Opetus/Lukio

**Vastuuhenkilöt:** lukion- ja yläkoulun rehtori

### Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen lukiossa tarjotaan lukiolain mukaista lukiokoulutusta. Kangasniemen lukio on yleislukio, joka tarjoaa hyvän oppimisympäristön ja mahdollisuuden suorittaa monipuoliset lukio-opinnot kotipaikkakunnalla. Lukiolla on hyvät yhteydet muihin alueen lukioihin ja korkeakouluihin. Lukiossamme tehdään yritys yhteistyötä ja tarjotaan mahdollisuus kansainvälisyystoimintaan. Lukion opiskelijoille on tarjolla erityisopetusta, tukea ja opinto-ohjausta, joka auttaa jokaista opiskelijaa hakeutumaan itselleen sopivalle uralle / jatko-opintopaikkaan. Lukion opiskelijahuolto toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

<b>1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämässä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Opiskeluhoitopalvelut ovat opiskelijoiden saatavilla. Kouluviihtyvyys. Alakysely ja valtakunnallinen kouluterveyskysely mittaavat toteutumista.	Kouluterveyskyselyihin vastattu huhtikuun 2025 aikana ja tuloksia käsitelty opetushenkilöstön, oppilashuollon, yhteistyötahojen ja huoltajien kanssa laajasti eri tilaisuuksissa.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	Lukion kuulutusjärjestelmä toimintakuntoon toukokuussa 2025 ja järjestelmä on ollut toimintakunnossa syksystä alkaen. Paloharjoitus organisointiin yhtä aikaa yläkoulun kanssa 15.12.2025. Turvakävelykierrokset toteutettu syyskuussa 2025.
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Terveys- ja turvallisuustarkastukset oppimisympäristöissä. Opintojen edistymisen ajantasainen seuraaminen sekä riittävä resurssointi opetuksen järjestämiseksi oppilasaines huomioon ottaen. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden määrä.	Ylioppilaskirjoitusten tulokset odotusten mukaisia Ryhmäohjaajien jaksopalavereissa ja puolijaksopalavereissa seurataan opiskelijoiden edistymistä ajantasaisesti.
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion vuosisuunnitelmaan asetetaan ajanmukaiset toiminnallisten tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan lukuvuosikertomuksessa. Lukion opiskelijamäärä ei laske.	Etenee suunnitellusti.

<p>1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.</p>	<p>Työnantajan järjestämään työhyvinvointikyselyyn osallistumiseen kannustetaan, koulussa järjestetään tiimi- ja yksilökehityskeskusteluja. Terveysteen- ja turvallisuuteen liittyvien tarkastuskierrosten koonneissa todettujen riskien poistamista seurataan.</p>	<p>Työnantajan työhyvinvointikyselyn tulokset käytiin läpi opetushenkilöstön kanssa toukokuussa 2025 ja uudelleen elokuussa 2025. Kehityskeskustelut käynnistyneet suunnitellusti. THL:n riskien seuranta ei ole vielä toteutettu. Lukion sisäilmaan liittyvät korjaustoimenpiteet lykkääntyneet. Sisäilmatiedotuksen myöhästyminen asian tiimoilta aiheuttanut epävarmuutta huoltajien ja mahdollisten tulevien opiskelijoiden keskuudessa.</p>
--	---	--

<b>2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
<p>2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.</p>	<p>Yrittäjyys - ja taloustaito kurssien ja valinnaismoduulien toteutuminen. Yrittäjien ja vierailijoiden käynnit oppitunneilla. Opiskelijoiden tet-jaksot paikallisissa yrityksissä.</p>	<p>Toteutuu osana oppilaanohjausta. YRI opintojaksolle on ilmoittautunut riittävästi opiskelijoita toteutuakseen.</p>

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimppakyyditykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	Toteutuu eri oppiainesisällöissä ja on yhtenä tavoitteena kv-yhteistyössä Erasmus+ kumppanikoulujen kanssa.
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten ulkopelit, sisäpeliturnaukset, rantapäivä ja opintoretket metsä- ja luontoympäristössä. Kirjattuina lukuvuosi – ja toimintasuunnitelmiin ja arviointi lukuvuoden päätteeksi.	Toteutunut suunnitellusti. Liikkuva lukio Smart Move välkkäriopiskelijoiden tempaukset ja taukojen aktiivointi on käynnistynyt hyvin. Vapaaehtoinen kännykätön opiskelupäivässä noin 50% opiskelijoista mukana.

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Riittävä investointirahoitus terveiden opiskelutilojen ylläpitämiseksi sekä ajantasainen tiedotus käyttäjille ja kuntalaisille lukion vetovoimaisuuden varmistamiseksi.

#### Arvio riskien toteutumisesta:

Lukion terveet opiskelutilat ovat mukana kunnan lähivuosien opetustilakartoituksessa.

Lukio 2025				
Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Oppilaat/lukio	86	86	81	5
Toimintakate/oppilas	-11583	-12095		-12095
Tuntikehys	3360	135	130	5
Kuljetusoppilaat	32	32	25	7
Keskimääräinen ryhmäkoko		15	14	1
Vieraskuntalaiset	10	7	2	5
<i>Sisäinen ja ulkoinen</i>				0
Toimintatuotot	76 171	45 000	28 795	16 205
Toimintakulut	- 1 092 830	- 1 085 151	- 1 021 393	- 63 758
Toimintakate	- 1 016 659	- 1 040 151	- 992 598	- 47 553
Muutos edelliseen %	-3,1	2,3	-4,6	

**Tehtävän nimi:**  
**HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA**

**Vastuhenkilöt: Kirjastonjohtaja/hyvinvointikoordinaattori ja sivistys- ja hyvinvointijohtaja**

**Palvelusuunnitelman kuvaus:**

Vapaa-aikatoimi käsittää kirjastotoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen.

Kirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjastopalveluita. Kirjaston toiminta on monipuolista ja eri ikäryhmiä osallistavaa. Kirjasto mahdollistaa myös omatoimikäytön lukusalin osalta. Kirjaston hanketoiminnalla pyritään systemaattisesti edistämään paikkakuntalaisten monipuolista lukuharrastusta ja monipuolistamaan kirjaston toimintaa kattaa kaikki ikä- ja käyttäjäryhmät.

Kulttuuritoimi huolehtii, että kunnassa on tarjolla monipuolista kulttuuritarjontaa sekä kulttuurin harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille uuden kuntastrategia mukaisesti, jossa kulttuuri nähdään osana laajempaa hyvinvointi- ja asumisviihtyvyykokonaisuutta.

Nuorisotoimi tarjoaa kunnan nuorille monipuolista ohjattua toimintaa. Tavoitteena on tavoittaa paikkakunnan nuoret ja ohjata heitä harrastusten ja toiminnan pariin sekä tehdä päihteidenvastaista työtä. Nuorisotoimeen kuuluvat myös etsivä nuorisotyö ja erityisnuorisotyö, joiden tehtävänä on löytää ja ohjata syrjäytymisvaarassa olevia nuoria opiskelemaan sekä auttaa heitä työllistymään ja löytämään oman urapolkunsaa. Etsivä nuorisotyö sekä erityisnuorisotyö on toteutettu osaltaan hankkeiden avulla.

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ylläpitämällä turvallisia ja hyviä liikuntapaikkoja sekä tarjoamalla ohjattua opastusta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua toimintaa leirien ja retkien muodossa. Hanketoiminnalla pyritään saamaan käyntiin hankkeita, jotka saavat aikaan ohjattua käytännön toimintaa. Toiminnan näkökulma on ennen kaikkea ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin kehittämisessä, unohtamatta kilpaurheiluun tähtäävää toimintaa.

<b>1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Pelastussuunnitelmat pidetään ajan tasalla ja ne käydään henkilökunnan kanssa läpi.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti

<p>1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.</p>	<p>Kirjaston aukioloajat ja kävijämäärät. Kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallistaminen avointen keskustelutilaisuuksien ja muiden vaikuttamiskanavien kautta. Perusnuorisotyössä ja nuorisovaltuustoin toiminnassa osallistetaan nuoria koko ajan.</p>	<p>Kirjaston aukioloajat ma-pe klo 10-18. Omatoimiaika ma-pe 18-21 ja pe-la 8-21. Kävijät 1.1.-30.12.2025 55483 ja omatoimikävijät 1853. Avoimia keskustelutilaisuuksia on ollut 1. Nuorisovaltuusto on kokoontunut 8 kertaa sekä osallistunut 3 tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen.</p>
<p>1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen</p>	<p>Toiminta- ja kohdeavustukset.</p>	<p>Avustukset on jaettu suunnitellusti.</p>
<p>1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.</p>	<p>Nuorisotilan säännölliset aukiolopäivät / tunnit, toimintaan osallistuvien nuorten määrä. Koulunuorisotyöhön käytetty aika ja siihen osallistuneiden määrä. Kirjaston järjestämät oppitunnit ja varhaiskasvatuksen tuokioiden määrä ja niihin osallistuneiden määrä.</p>	<p>Kirjaston järjestämät oppitunnit ja tuokiot 164 kpl 1.1. - 31.12.2025 164 , joihin on osallistunut 3711 hlöä. Nuorisotoimi on ollut avoinna 73 pv ja osallistuvia nuoria on ollut 1394. Koulunuorisotyöhön on käytetty 748 h ja avoimia kohtaamisia on ollut 2410. Junnuklubi on toteutunut 25 kertaa ja osallistujia on ollut 250. Ottishockey eli matalan kynnyksen jääkiekkovuoro on ollut 30 kertaa ja siihen on osallistunut 12 nuorta. Nuorten bändiharjoittelukertoja on ollut Ottiksella 30 kertaa.</p>
<p>1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehitty edelleen.</p>	<p>Lukion koulunuorisotyö käytetty aika ja osallistuneiden määrä.</p>	<p>Koulunuorisotyöhön käytetty 63 h Kohdattuja nuoria 309</p>

<p>1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.</p>	<p>Työyhteisöille koulutusta ja säännölliset työyhteisöpalaverit.</p>	<p>Toteutuu suunnitellusti.</p>
<p>1.9 Aktivoimme kuntalaisia harrastustoimintaan. Kehitämme kuntalaislähtöisesti eri väestöryhmille kohdennettuja innostavia ja helposti saavutettavia kulttuuritapahtumia ja vapaa-ajanpalveluja</p>	<p>Liikunnan ohjauksen määrä ja liikuntapaikkojen käyttöaste / kävijämäärä. Nuorisotoimen järjestämät tapahtumat ja niiden kävijämäärät. Kirjaston tapahtumat ja kävijämäärät. Hanketoiminnan ylläpitäminen kuntalaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Kulttuuritoimen tapahtumat ja kävijämäärät. Elokuvateatteri Kangastuksen näytösmäärät ja kävijämäärät. Harrastamisen Suomen malli – hankkeessa ja siinä toteutuneet viikoittaiset ryhmät ja osallistujat.</p>	<p>Liikunnan ohjausryhmiä on keskimäärin 3/vko ja yläkoulun välituntiohjauksia 1-3 /vko. Liikuntapaikkojen kävijämäärä ajalla 1.1.-31.12.2025 on noin 146 000. Harrastamisen Suomen malli – hankkeessa 12-13 viikoittaista ryhmää, joissa osallistujia n. 130-150 / viikko.</p> <p>Nuorisotoimen tapahtumia on ollut 10 ja niihin on osallistunut 79 nuorta. Nuorisotoimi on osallistunut 5 muiden järjestämiin tapahtumiin ja niissä on kohdattu 691 nuorta. Kirjaston tapahtumat 1.1.-31.12.2025 on ollut 36, osallistujia 1377. Kulttuuritoimen tapahtumia 18, osallistujia 1121 ja elokuvien näytöksiä 93, katsojia 2946.</p>

## 2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
<p>2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.</p>	<p>Käytämme hankinnoissa ja asiantuntijapalveluissa mahdollisimman paljon paikallisia yrittäjiä esim. harrastamisen Suomen malli</p>	<p>Toteutuu suunnitellusti.</p>

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Tarjoamme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaikille kuntalaisille ja kesäasukkaille budjetin sallimissa rajoissa.	Toteutunut suunnitellusti.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Suosimme mahdollisuuksien mukaan hiilineutraaleja vaihtoehtoja.	Kirjastossa on muovitusta vähennetty. Kokouksiin osallistumme mahdollisuuksien mukaan teamsillä.
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Vapaa-aikatoimi tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.	Toteutuu suunnitellusti.
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Panostamme digitaaliseen viestintään.	Toteutuu suunnitellusti.
3.12 Kirkastamme kunnan brändityötä ja markkinointisuunnitelmaa.	Viestimme vain positiivisesti.	Toteutuu suunnitellusti.

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hankerahoitteisen toiminnan osuuden epävarmuus.

#### Arvio riskien toteutumisesta

Hankerahoitus on toteutunut suunnitellusti. Pienet henkilöstöressurit/poissaolot näkyvät helposti toiminnan järjestämisessä.

## Hyvinvointi ja vapaa-aika 2025

Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Kirjaston kävijämäärä	51 339	48 000	55 483	- 7 483
Kirjaston tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten kävijämäärä	5 167	2 500	5 088	- 2 588
Liikuntapaikat, kävijämäärä	133 000	145 000	146 000	- 1 000
Elokuvat kävijämäärä	2 848	2 500	2 946	- 446
Elokuvat, näytösmäärä	95	100	93	7
Kulttuuritapahtumien määrät	14	25	11	14
Nuorisotilan ja tapahtumien kävijämäärät	3 530	3 000	2 884	116
Hankkeiden määrä	4	3	6	- 3
<i>Sisäinen ja ulkoinen</i>				-
Toimintatuotot	160 173	180 500	178 224	2 276
Toimintakulut	- 997 519	1 059 404	- 1 103 215	2 162 619
Toimintakate	- 837 347	- 878 904	- 924 991	46 087
Muutos edelliseen	11	5	5	

00030002 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT 2021-								
Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Muutos 2025	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	Tilinpäätös 2024	Muutos € 24/25	Muutos % 24/25
Myyntituotot	32500	32500	0	65129	200 %	48135	16994	35,3
Maksutuotot	169000	169000	0	168406	100 %	193590	-25184	-13,0
Tuet ja avustukset	291400	291400	0	370558	127 %	459732	-89174	-19,4
Muut toimintatuotot	30670	30670	0	24992	81 %	41299	-16307	-39,5
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>523570</b>	<b>523570</b>	<b>0</b>	<b>629085</b>	<b>120 %</b>	<b>742756</b>	<b>-113671</b>	<b>-15,3</b>
Henkilöstökulut	-6157121	-6157121	0	-6245321	101 %	-6233864	-11457	0,2
Palvelujen ostot	-3111512	-3111512	0	-3263741	105 %	-3207491	-56250	1,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-289194	-289194	0	-280748	97 %	-255482	-25266	9,9
Avustukset	-180000	-180000	0	-132364	74 %	-165495	33131	-20,0
Muut toimintakulut	-1562121	-1562121	0	-1492099	96 %	-1482725	-9374	0,6
<b>TOIMINTAKULUT</b>	<b>-11299948</b>	<b>-11299948</b>	<b>0</b>	<b>-11414274</b>	<b>101 %</b>	<b>-11345058</b>	<b>-69216</b>	<b>0,6</b>
<b>TOIMINTAKATE YHTEENSÄ</b>	<b>-10776378</b>	<b>-10776378</b>	<b>0</b>	<b>-10785189</b>	<b>100 %</b>	<b>-10602302</b>	<b>-182887</b>	<b>1,7</b>

### 2.1.3. Tekniset palvelut

Tehtävän nimi:

TEKNINEN/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö

Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto ja lautakuntapalvelut pitävät sisällään lautakuntatyöskentelyn, kaavoituksen ja maankäytön, kunnan investointien rakennuttamistoiminnan, rakennusvalvonnan, vesihuoltolaitoshallinnon sekä romuajoneuvovalvonnan. Edellisten lisäksi toimintaan on kuulunut myös kiinteistökartoitus-projekti.

<b>1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Toimialan varautumissuunnitelma päivitetään valtuustokausittain.	Toteutuu, edellinen päivitys 2022 ja uusi päivitys on käynnissä

<b>2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Kaavoitukseen varautuminen, sopivaa maa-aluetta kaavoitettavaksi ha	Tavoite toteutuu, raakamaata n. 65 ha
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Hankintaportaalin kautta tehdyt hankinnat kpl	Tavoite toteutuu, hankintatiimi on kokoontunut kertaalleen, hankintatilaisuus pidetty yrittäjille, Kilpailutukset tehty pääsääntöisesti Clouidian kautta, 21 kpl

<b>3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
3.1 Tarjoamme houkuttelevia tontteja ja luonnonläheisiä asumisratkaisuja, ja tuomme niitä aktiivisesti esille kuntamarkkinoinnissa	Tonttivaranto eri toimintoihin kpl/ha	Tavoite toteutuu elinkeinotoimintaan n. 6 ha, asuintontteja 40 kpl
3.2 Laadimme Kangasniemelle uuden maankäyttöpoliittisen ohjelman	Laaditaan maankäyttöpoliittinen ohjelma kahdelle valtuustokaudelle.	Tavoite toteutuu,

	Kirkonkylän yleiskaavan ajantasaisuutta tarkastellaan valtuustokausittain.	Maapoliittinen ohjelma valmistelussa, Kirkonkylän yleiskaava on hyväksytty.
3.3 Uudistamme kiinteistöstrategian. Huomioimme kiinteistöratkaisussa kuntalaisten palvelutarpeet sekä matkailijoiden ja kausiasukkaiden lähtökohdat.	Päivitetään kiinteistöstrategia 10 vuoden välein (n. joka toinen valtuustokausi)	Strategian laatiminen valmistelussa
3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätöiden mahdollistamiseksi.	Sähköiset lupapalvelut, haetut sähköiset luvat %	99% luvista haettu sähköisesti.
3.5 Edistämme matkaketjujen toimivuutta ja joukkoliikenteen saavutettavuutta. Mahdollistamme sujuvan asioinnin, opiskelun ja työmatkat lähikuntiin ja sieltä Kangasniemelle.	Pyritään pitämään yllä nykyinen joukkoliikenteen taso, osallistutaan seudulliseen joukkoliikennetyöhön (kokoukset kpl)	Tavoite toteutuu osallistuttu seudulliseen joukkoliikennetyöhön, kaksi kokousta ollut.
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kiinteistökartoitusprojektin läpi vieminen, kartoitetut kiinteistöt: tavoite 100 %	100% kiinteistöistä kartoitettu
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Ilmasto-ohjelman mittarit	Mittareiden raportointi Mikkelin seudun ympäristöpalveluille tehty.
3.9 Etsimme uusia energiatuotannon vaihtoehtoja, esimerkiksi aurinko- ja tuulivoima sekä biokaasu	Kaavoituksessa varaudutaan uusien energian tuotannon vaihtoehtoihin	Tuulivoimakaavoitus käynnissä. Kaavassa luonnosvaihe valmistelussa ja hankkeeseen liittyvä YVA menettely on valmistunut

### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Kaavoituksen ja investointien rakennuttamisen osalta henkilöstö- ja ostopalveluresurssit ovat merkittävien tekijä tavoitteiden toteutumisen varmistamisessa. Lupapalveluissa henkilöstön määrä on rajallinen, yhden henkilön poissaolo voi halvaannuttaa tilapäisesti koko toiminnan.

### Riskien toteutuminen:

Riskit eivät ole toteutuneet.

Tekla/Hallinto- ja lautakuntapalvelut 2026				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2024	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Asemakaavoitettua/siihen rinnastettavaa maapohjaa, ha	120	125	125	0
Kiinteistövero-projektissa kartoitetut kiinteistöt, %	83,2	100	100	0
Rakennus- ja toimenpideluvut kp	65	85		
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	48 891	58 390	71 969	13 579
Toimintakulut	- 694 433	- 792 177	- 731 481	60 696
Toimintakate	- 645 543	- 733 787	- 659 512	74 275
Muutos edelliseen, %		7,2	10,1	

Tehtävän nimi:

#### RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT

##### Vastuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö

##### Palvelusuunnitelman kuvaus

Tuotamme ravitsemussuosituksia noudattavia laadukkaita ja sydänystävällisiä aterioita päivähoitoon, kouluihin ja henkilöstölle käyttäen kotimaisia raaka-aineita. Tuotamme puhtaanapito palveluita kunnan omiin kiinteistöihin kustannustehokkaasti ja pidämme huolta kiinteistöistä puhtaanapidon avulla.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Valmiussuunnitelman päivitys, valtuustokausittain.	Kyllä, päivitetty kesä 2025
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Ravitsemussuosituksen mukaiset ateriat ja puhdas oppimisympäristö. Asiakaspalautteet hajautettuna otantana.	Kyllä
2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Kotimaisuusasetavoite 90%, raaka-aine hankinnoissa lähiruoan huomioiminen saatavuuden mukaan ja hävikin hallinta.	95%. Valmiiksi jalostettua ja hinnaltaan sopivaa lähiruokaa ollut huonosti tarjolla.

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kustannustehokas työ ja henkilöstön monipuolinen osaaminen sekä joustavuus ruoka- ja puhtauspalveluissa. Siivoustyön suunnittelu Atop mitoitus ohjelmalla, ateriasuoritteiden seuranta €/annos.	Kyllä. Toteutuu joustavan henkilöstön avulla.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Hankintarenkaassa huomioitu vastuullisuusperiaate. Ateriakohtaisesti kotimaisuusasteen laskeminen, hävikin seurantajaksot ja uudelleen käyttö.	Kyllä, tehostettu hävikkiruoan osalta.
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Ruokapalvelun nettisivujen päivitys lukukausittain, sisällön lisääminen	Kyllä, syksy 2025

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kotimaan ruokatuotannon haasteet; satokaudet, sääolosuhteet ja energiaratkaisut. Tarvikkeiden toimitusvarmuus. Raaka-aineiden ja palveluiden hintojen korotukset. Henkilöstöressurssien riittävyys.

#### Arvio riskien toteutumisesta

Ei ole toteutunut suuria riskejä, vain lakot vaikeuttaneet tarvikkeiden toimituksia. Hyvällä ennakkoinnilla ja ruokalista muutoksilla selvitty tilanteissa

Ruoka- ja puhtauspalvelut 2026				
Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Raaka-aineiden kotimaisuusaste, %	91	90	95	5
Ateriasuoritemäärä, kpl	171524	165500	166394	894
Kustannukset/suorite, €	3,53	3,88	3,89	0
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	1131451	1110576	1179162	68586
Toimintakulut	-1101083	-1187501	-1141950	45551
Toimintakate	30367	-76925	37213	114138
Muutos edelliseen, %		-153,3	51,6	

**Tehtävän nimi:**  
**RAKENNUS- JA ALUETEKNIikka**

**Vastuhenkilö** Kunnaninsinööri

**Palvelusuunnitelman kuvaus**

Luodaan rakenteelliset edellytykset sivistys ja hyvinvointipalveluiden tarpeisiin. Ylläpidetään ja kehitetään viihtyisää, terveellistä ja turvallista ympäristöä asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin.

<b>1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Kaavateiden kunnossapito, ei poikkeamia laatuvaatimuksista  Katuvalaistus, 95 % toimivia Led valaisimien osuus %	Tavoite toteutuu, tarkastelujaksolla ei suurempia poikkeamia. Katuvalojen toimivuus 89,0%
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Liikuntapaikkojen mahdollistaminen yhdistyksille yhteistyöllä kpl ja €	Tavoite toteutuu, yhteensä 30 liikuntapaikkaa, joihin käytetty 454995 € .
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Kiinteistöhoito, asiakaskysely, 2 vuoden välein  Investoinnit €	Tavoite toteutuu edellisessä kyselyssä arvosana 3,6/5.  Päiväkodin peruskorjaus käynnissä.

<b>Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja</b>		
<b>Strategian tavoite</b>	<b>Toteutumisen arviointi</b>	<b>Toteutuminen 31.12.2025</b>
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Laadukas kiinteistöhuolto, huoltokirjan ohjaama toiminta	Tavoite toteutuu, Palvelupyynnöt 550 kpl. Huoltokirjan kiinteistökohtaiset tehtävät määritelty.

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.3 Uudistamme kiinteistöstrategian. Huomioimme kiinteistöratkaisuissa kuntalaisten palvelutarpeet sekä matkailijoiden ja kausiasukkaiden lähtökohdat.	Kiinteistöstrategia: rakennusten tekninen arvotus, korjausvelan selvittäminen. Kiinteistökohtaiset PTS:t tarpeen mukaan.	Tavoite toteutuu Strategiatyö käynnissä.
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Puistojen ja yleisten alueiden siisteys ja kunnossapito, puistot kpl, leikkivälineet kpl, nurmialueet ha, HTV, €, laatu kysely kuntalaisille (puistot, kunnan kiinteistöjen viheralueet, leikkipuistot, tori, kukkaistutukset)	Tavoite toteutuu. Puistot 2kpl, Leikkivälineet 83 kpl, nurmialueet 8,43 ha, yhteensä 1,8 htv, yhteensä 77812 € Asiakaskyselyjä ei ole tällä neljänneksellä tehty. Edellisessä kyselyssä kesäkukat 4,061/5.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kiinteistöjen sähkön-, veden- ja lämmön kulutus, vertaaminen kiinteistöittäin Energiansäästötoimenpiteet	Tavoite toteutuu, kulutukset jatkuvassa seurannassa. Säästöpotentiaalien kartoitusta tehty.
3.8 Huomioimme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Luonnon hyödyntäminen liikuntapaikkana, ladut km, retkisatamat kpl Investoinnit €, asiakastyytyväisyyskyselyt	Tavoite toteutuu. Latuja 31 km, retkisatamia 10 kpl. Retkisatama kysely 3,87/5

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Riskinä on kiinteistöjen käyttäjien tarpeiden muutokset ja niihin vastaaminen. Kiinteistön hoidon henkilöstöressurssien riittävyys 24/7 päivystyskiertoon. Muilta osin toiminnassa ei ole merkittäviä riskejä. Taloudellisen riskin aiheuttaa talven kesto sekä kylmyys/lumen määrä.

#### Arvio riskien toteutumisesta

Riskit eivät ole toteutuneet.

Rakennus- ja aluetekniikka				
Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Kiinteistöjen palvelupyynnöt, kpl	986	850	550	-300
Katuvalaistus, toimivat polttimot, %	92,6	95	89	-6
Led-valaistuksen osuus, %		65	58	-7
Kadut, Päälystetyt kadut, km	18,1	18,1	18,1	0
Kadut, sorapintaiset kadut, km	11,6	11,6	11,6	0
Kadut, kevyenliikenteen väylät, km	10	10	10	0
Ladut, km	31	31	31	0
Jäähalli, vk	30	32	32	0
Sisäinen ja ulkoinen				0
Toimintatuotot	2 745 397	2 794 108	2 918 461	124 353
Toimintakulut	- 2 736 080	- 2 626 175	- 2 566 946	59 229
Toimintakate	9 317	167 933	351 515	183 582
Muutos edelliseen %		1 702	109	

**Tehtävän nimi:**  
**VESIHUOLTOLAITOS**

**Vastuhenkilö**  
Tekninen johtaja

**Palvelusuunnitelman kuvaus**

Vesilaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen keskeytyksettä asetukset täyttävää vettä sekä vastaanottaa jätevettä ja käsitellä sitä ympäristöluvan mukaisesti.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Käyttöveden laatu, käyttövesi on asetusten mukaista.	Toteutuu, näytteet ovat olleet talousvesiasetuksen mukaiset.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Varautumissuunnitelma ajan tasalla, päivitetään vähintään valtuustokausittain.  Palvelun häiriöiden määrän minimointi. Tavoite ei häiriötä.	Toteutuu. Varautumissuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti.  Yksi vesijohtovuoto. Yksi jätevesiviemärin tukkeutuminen.

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuin ympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Vesihuoltolaitoksen kannattavuus, katetaan tuloilla menot, poistot, sekä 1% tuotto sijoitetulle pääomalle.	Toteutuu, veden ja jäteveden hintaa nostettiin 1.1.2025
3.8 Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Jäteveden puhdistamon toiminta, puhdistetun jäteveden laatu on ympäristöluvanmukaista.	Toteutuu, jaksoraportointi on kunnossa.

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Kunnan vesihuoltoverkostot ovat pääsääntöisesti rakennettu 1970-80 -luvuilla. Vaikka saneerauksia tehdäänkin vuosittain, niin ongelmia verkoston osalta tulee joka vuosi. Ongelmia on ollut myös tarjousten saamisessa investointeihin. Talouden osalta vedenkulutus joko vähenee tai pysyy ennallaan, vaikkakin uusia liittyjiä tulee vuosittain. Veden käyttö tottumukset ovat muuttuneet. Kulurakenne kuitenkin kasvaa tarvikkeiden ja palveluiden kallistuessa. Tämä asettaa korotuspaineita veden ja jäteveden hintaan, joka on tällä hetkellä samassa tasossa, kuin verokkikuntien veden hinnat. Tulevaisuudessa merkittävimpiä riskejä on osaavan henkilöstöresurssin saatavuus.

#### Arvio riskien toteutumisesta

Riskit eivät ole toteutuneet.

Taseyksikkö Vesihuoltolaitos				
Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Poikkeama TA25/TP25
Laskutettu vesi, m3	189 988	182 000	184 895	2 895
Laskutettu jätevesi, m3	134 307	127 000	133 687	6 687
Sisäinen ja ulkoinen				
Toimintatuotot	791 108	828 887	790 561	- 38 326
Toimintakulut	- 553 588	- 562 034	- 661 433	- 99 399
Toimintakate	237 520	266 853	129 128	- 137 725
Muutos edelliseen %		12	- 52	

#### TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ

Suoritteet/tunnusluvut	TP24	TA25	TP25	Muutos TP24/TP25
Henkilöstö	39,5		38	-1,5
* vakituiset	37,5		33	-4,5
* tilapäiset	2		5	3
Toimintatulot €/asukas	1004,38		1000,64	-3,74

Toimintakulut €/asukas	937,56	1029,21	91,65
Toimintakate €/asukas	-66,82	-102,87	-36,05
Asukasluku (ennakko 31.12.2025)	5063	4957	

00050002 TEKNISET PALVELUT 2021- Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Muutos 2025	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	TP2024	Muutos € 24/25	Muutos % 24/25
Myyntituotot	1 949 213	1 869 213	- 80 000	2 012 658	108 %	1 950 934	61 724	3,2
Maksutuotot	64 840	64 840	-	91 624	141 %	84 331	7 293	8,6
Tuet ja avustukset	10 000	10 000	-	175 473	1 755 %	26 107	149 366	572,1
Muut toimintatuotot	2 767 908	2 713 908	- 54 000	2 680 398	99 %	2 685 495	5 097	-0,2
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>4 791 961</b>	<b>4 657 961</b>	<b>- 134 000</b>	<b>4 960 154</b>	<b>106 %</b>	<b>4 746 867</b>	<b>213 287</b>	<b>4,5</b>
Henkilöstökulut	- 1 896 079	- 1 896 079	-	1 891 836	100 %	1 821 282	70 554	3,9
Palvelujen ostot	- 1 145 463	- 1 145 463	-	1 155 021	101 %	1 164 897	9 876	-0,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 449 013	- 1 449 013	-	1 339 959	92 %	1 416 636	76 677	-5,4
Avustukset	- 100 000	- 100 000	-	100 220	100 %	59 996	40 224	67,0
Muut toimintakulut	- 577 332	- 577 332	-	614 774	106 %	622 375	7 601	-1,2
<b>TOIMINTAKULUT</b>	<b>- 5 167 887</b>	<b>- 5 167 887</b>	<b>-</b>	<b>- 5 101 810</b>	<b>99 %</b>	<b>- 5 085 186</b>	<b>16 624</b>	<b>0,3</b>
<b>TOIMINTAKATE YHTEENSÄ</b>	<b>- 375 926</b>	<b>- 509 926</b>	<b>- 134 000</b>	<b>141 657</b>	<b>28 %</b>	<b>338 319</b>	<b>196 662</b>	<b>-58,1</b>

## 2.1.4. Kuntakonserni

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2023

Tehtävän nimi:  
KANGASNIEMEN VUOKRATALOT OY

Vastuhenkilö  
Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

#### Palvelusuunnitelman kuvaus

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
1.5 Kehitämme Kangasniemeä asukasystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Käymme keskustelua hyvinvointialueen kanssa erityyppisten asukkaiden palvelutarpeista ja avaamme keskustelun perhekotiyrittäjien mahdollisesta toimimisesta vuokratalojen kiinteistöissä.	Osittain toteutunut. Perhekoti yrittäjälle tarjottiin tiloja. Päätettiin ottaa vastaan huomattavasti edullisemmat ja isommat tilat maaseudulta

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Huolehdimme siitä, että kunnan vuokraasuntotarjonta vastaa kysyntää ja tukee näin yritysten työvoiman saantia. Asuntojen muuntojoustavuus ja kalustettujen asuntojen tarjoaminen.	Yksi asunto kalustettu ja vuokrattu.
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Huomioimme hankintojen kriteereissä paikallisten yritysten tarjonnan noudattaen kuitenkin lakia ja hankintaohjeita.	Toteutunut.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kunnan tasapainoa.	Sopivien vuokra-asuntojen riittävyys ja niiden määrä. Tavoite 90 %.	Riittäneet, tavoitetta ei ole saavutettu.

3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Talojen lämmitysmuotojen muutokset hiilisuuntaan. Sähkösovimusten ympäristövaikutusten arviointi.	Kaukolämpömuutokset toteutuneet osittain 2023-2024. Sähkösovimusten ympäristövaikutusten arviointia ei ole tehty.
---	---	---

### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asukasmäärän väheneminen kunnassa
- Työpaikkojen väheneminen kunnassa
- Väestön ikääntyminen (asunnoista iso osa sijaitsee liian kaukana vanhuksille)
- Yksin asuvien lisääntyminen, pienten asuntojen puute
- Luotonhallinnan menettäneiden määrän lisääntyminen
- Ennalta arvaamattomat vahinkotapahtumat; vesivahinko, tulipalo, ilkivalta
- Vastaanottokeskuksen toiminnan muutokset

### Arvio riskien toteutumisesta

Painopiste kysynnässä on pienissä asunnoissa, kaikki yksiot ovat vuokrattuina. Korjausvelkaa ei ole saatu pienennettyä, taloudellista tilannetta on parannettu lainojen uudelleen järjestelyllä.

Väestön ikääntyminen on toteutunut osittain samoin kuin yksin asuvien lisääntyminen ja siihen liittyvä pienten asuntojen puute.

### Tehtävän nimi:

**KIINTEISTÖ OY KANGASNIEMEN TEOLLISUUSTALO**

### Vastuhenkilö

Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

### Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen kunnan omistaman kiinteistöyhtiö Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalon tehtävänä on teollisuus- ja liiketilojen omistus, hallinta, rakentaminen, myynti/vuokraus erityisesti kasvaville (toimiville) ja uusille, uutta henkilöstöä merkittävästi työllistävälle ja palkkaaville yrityksille. Lisäksi Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalo vastaa yhdessä kunnan teknisen toimen kanssa kiinteistöyhtiön omistamien teollisuuskiinteistöjen teknisestä isännöinnistä.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Vuokraamme Kangasniemen yrityksille toimitiloja yritysten tarpeet huomioiden. (vuokratut neliöt)	n. 800 m2 vuokrattu.

### 3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.2025
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kannattava toiminta, kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut	Talouden toteuma on ylijäämäinen.

#### Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Tiloja vuokranneiden yritysten heikon taloustilanteen takia kasvavat vuokrasaamiset.

#### Arvio riskien toteutumisesta

Riskit eivät ole toteutuneet.

## 2.2. Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

00000005 KANGASNIEMEN KUNTA 2023 -						
Sisäiset ja ulkoiset	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Muutos 2025	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	Poikkeama, €
Myyntituotot	3 202 599	3 122 599	- 80 000	3 385 764	108 %	263 165
Maksutuotot	233 840	233 840	-	260 488	111 %	26 648
Tuet ja avustukset	466 693	466 693	-	649 272	139 %	182 579
Muut toimintatuotot	2 860 578	2 806 578	- 54 000	2 824 065	101 %	17 487
<b>TOIMINTATUOTOT</b>	<b>6 763 710</b>	<b>6 629 710</b>	<b>- 134 000</b>	<b>7 119 589</b>	<b>107 %</b>	<b>489 879</b>
Palkat ja palkkiot	- 7 575 975	- 7 575 975	-	7 652 738	101 %	76 763
Eläkekulut	- 1 467 903	- 1 467 903	-	1 509 075	103 %	41 172
Muut henkilösivukulut	- 239 519	- 239 519	-	232 684	97 %	6 835
Henkilösivukulut	- 1 707 422	- 1 707 422	-	1 741 759	102 %	34 337
Henkilöstökorvaukset	- 32 000	- 32 000	-	445	1 %	31 555
<b>Henkilöstökulut</b>	<b>- 9 251 397</b>	<b>- 9 251 397</b>	<b>-</b>	<b>9 394 052</b>	<b>102 %</b>	<b>142 655</b>
Palvelujen ostot	- 6 295 703	- 6 295 703	-	6 952 006	110 %	656 303
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 782 157	- 1 782 157	-	1 689 902	95 %	92 255
Avustukset	- 888 300	- 888 300	-	334 494	38 %	553 806
Vuokrat	- 2 453 154	- 2 453 154	-	2 283 978	93 %	169 176
Muut toimintakulut	- 57 410	- 57 410	-	148 966	259 %	91 556
<b>Muut toimintakulut</b>	<b>- 2 510 564</b>	<b>- 2 510 564</b>	<b>-</b>	<b>2 432 944</b>	<b>97 %</b>	<b>77 620</b>
<b>TOIMINTAKULUT</b>	<b>- 20 728 121</b>	<b>- 20 728 121</b>	<b>-</b>	<b>20 803 544</b>	<b>100 %</b>	<b>75 423</b>
<b>TOIMINTAKATE YHTEENSÄ</b>	<b>- 13 964 411</b>	<b>- 14 098 411</b>	<b>- 134 000</b>	<b>13 683 955</b>	<b>97 %</b>	<b>414 456</b>
Verotulot	12 944 000	13 045 000	101 000	13 066 713	100 %	21 713
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	1 627 389	1 627 389	-	1 618 294	99 %	9 095
Muut valtionosuudet	782 078	768 078	- 14 000	772 488	101 %	4 410
Valtionosuudet	2 409 467	2 395 467	- 14 000	2 390 782	100 %	4 685
Korkotuotot	15 000	15 000	-	19 403	129 %	4 403
Muut rahoitustuotot	252 000	252 000	-	331 958	132 %	79 958
Korkokulut	- 297 000	- 297 000	-	209 156	70 %	87 844
Muut rahoituskulut	-	-	-	1 965	0 %	1 965
Rahoitustuotot ja -kulut	- 30 000	30 000	-	140 240	-467 %	170 240
<b>VUOSIKATE</b>	<b>1 359 056</b>	<b>1 312 056</b>	<b>- 47 000</b>	<b>1 913 781</b>	<b>146 %</b>	<b>601 725</b>
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 596 656	- 1 596 656	-	1 807 689	113 %	211 033
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>	<b>- 237 600</b>	<b>- 284 600</b>	<b>- 47 000</b>	<b>106 092</b>	<b>-37 %</b>	<b>390 692</b>
<b>YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ</b>	<b>- 237 600</b>	<b>- 284 600</b>	<b>- 47 000</b>	<b>106 092</b>	<b>-37 %</b>	<b>390 692</b>

Verotulot	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Muutos	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	Poikkeama, €
5000 Kunnan tulovero	8 618 000	8 685 138	67 138	8 573 916	99 %	- 111 222
5100 Kiinteistövero	2 365 000	2 383 020	18 020	2 435 109	102 %	52 089
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	1 961 000	1 976 842	15 842	2 057 689	104 %	80 847
<b>Verotulot</b>	<b>12 944 000</b>	<b>13 045 000</b>	<b>101 000</b>	<b>13 066 713</b>	<b>100 %</b>	<b>21 713</b>

Valtionosuudet	Talousarvio 2025	TA + Muutos 2025	Muutos	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	Poikkeama, €
5500 Kunnan peruspalv. valtionos.(ilman ta	322 216	322 216	-	1 860 846	578 %	1 538 630
5501 Verotuloihin perust. valtionos. tasaus	1 527 898	1 527 898	-	-	0 %	- 1 527 898
5600 Opetus- ja kultt.toimen muut valtionos	222 725	222 725	-	242 453	109 %	19 728
<b>Kunnan peruspalvelujen valtionosuus</b>	<b>1 627 389</b>	<b>1 627 389</b>	<b>-</b>	<b>1 618 393</b>	<b>99 %</b>	<b>- 8 996</b>
5890 Verotulomenetysten kompensaatio	782 078	768 078	- 14 000	772 488	101 %	4 410
<b>Muut valtionosuudet</b>	<b>782 078</b>	<b>768 078</b>	<b>- 14 000</b>	<b>772 488</b>	<b>101 %</b>	<b>4 410</b>
<b>Valtionosuudet</b>	<b>2 409 467</b>	<b>2 395 467</b>	<b>- 14 000</b>	<b>2 390 881</b>	<b>100 %</b>	<b>- 4 586</b>

### 2.3. Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu	TA2025	Muutos	TA + muutos	Toteuma 2025	Poikkeama, €	Käyttö-%
<b>Toiminnan rahavirta</b>						
Vuosikate	1 359 000,00	46 944,00	1 312 056,00	1 913 780,64	601 724,64	145,86
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjaukset			-	8 697,98	8 697,98	
<b>Investointien rahavirta</b>						
Investointimenot	2 283 000,00	-	2 283 000,00	1 360 719,83	922 280,17	59,60
Rahoitusosuudet investointeihin	390 000,00		390 000,00		390 000,00	-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-			12 245,35	12 245,35	
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>534 000,00</b>		<b>580 944,00</b>	<b>556 608,18</b>	<b>72 991,84</b>	<b>95,81</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset	143 000,00		143 000,00	268 000,00	125 000,00	187,41
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	-		-			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 463 000,00		1 463 000,00	1 471 194,00	8 194,00	100,56
Lyhytaikaisten lainojen muutos				964 383,97	964 383,97	
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos				61 800,69	61 800,69	
Vaihto-omaisuuden muutos						
Pitkäaikaisten saamisten muutos						
Lyhytaikaisten saamisten muutos				182 784,70	182 784,70	
Korottomien velkojen muutos				101 904,08	101 904,08	
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>1 320 000,00</b>		<b>1 320 000,00</b>	<b>585 299,50</b>	<b>807 692,34</b>	<b>44,34</b>
<b>Rahavarojen muutos</b>	<b>1 854 000,00</b>		<b>1 854 000,00</b>	<b>28 691,32</b>	<b>1 825 308,68</b>	<b>1,55</b>

## 2.4. Investointien toteutuminen

### INVESTOINTIEN TOTEUMA 2025

	TA 2025	TA 2025 + muutos	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	Budjetista jäljellä	Toteuma 01-12/2024
<b>TALONRAKENNUS</b>						
009435 Yritystilojen kunnostus						
\$ Kohdistamattomat viennit	20 000	20 000	918	5 %	19082	28679
009439 Terveyskeskus						
9239 Hyvinvointikeskus, viemärisaneer.	-	-	7 847	0 %	-7847	42969
9314 Palv.as. A B, sokkeli ja sadevesisan	-	-	13 281	0 %	-13281	0
009443 Palvelutalot A ja B						
9314 Palv.as. A B, sokkeli ja sadevesisan	60 000	60 000	111 808	186 %	-51808	7050
009444 Päiväkoti						
9360 Päiväkoti, rakennesaneeraus	-	-	-	0 %	0	159069
9361 Päiväkodin keskiosan peruskorjaus	500 000	500 000	163 238	33 %	336762	0
009446 Beckerin koulu						
9423 Becker, rakennesaneeraus	-	-	-	0 %	0	151804
9424 Beckerin koulun pihan saneeraus	20 000	20 000	1 435	7 %	18565	0
\$ Kohdistamattomat viennit	-	-	-	0 %	0	80917
9456 Uimalarakennus	8 500		8 855			
009453 Lukio						
9638 Lukion invahissit	-	-	-	0 %	0	33277
9639 Lukion salaoja/sadevesisaneeraus	180 000	180 000	1 598	1 %	178402	0
\$ Kohdistamattomat viennit	-	-	-	0 %	0	8200
009457 Jakamattomat erät						
9513 Sähköautojen latauspisteet	20 000	20 000	10 610	53 %	9390	16691
9514 Rakennusautomaation saneeraus	50 000	50 000	-	0 %	50000	2763
\$ Kohdistamattomat viennit	10 000	10 000	-	0 %	10000	0
9464 Tehomet 2-halli	265 600		443 831			
009836 Varikon lämmitysjärjestelmä						
\$ Kohdistamattomat viennit	-	-	-	0 %	-	18 250
009131 Asuinrakennukset						
\$ Kohdistamattomat viennit	-	-	-	0 %	-	133 193
<b>TALONRAKENNUS NETTO</b>	<b>1 045 920</b>	<b>860 000</b>	<b>763 421</b>	<b>36 %</b>	<b>96 579</b>	<b>416 474</b>
<b>LIIKUNTA-ALUEET</b>						
009295 Kuntoportaati/Karhuvuoren liikuntapaikka						
\$ Kohdistamattomat viennit	168 000	168 000	82 617	49 %	85 383	926
009455 Monitoimihalli						
9647 Jäähallin saneerausten suunnittelu	68 500	70 000	975	1 %	69 025	-
<b>LIIKUNTA-ALUEET NETTO</b>	<b>236 500</b>	<b>238 000</b>	<b>83 592</b>	<b>35 %</b>	<b>154 408</b>	<b>926</b>

	TA 2025	TA 2025 + muutos	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	Budjetista jäljellä	Toteuma 01-12/2024
<b>KAAVATIET</b>						
009509 Jakamattomat erät						
\$ Kohdistamattomat viennit	50 000	50 000	35 850	72 %	14 150	47 781
9518 Tervaniementie	150 000	150 000	232 291	154 % -	82 291	
009525 Teiden valaistus						
\$ Kohdistamattomat viennit	30 000	30 000	-	0	30 000	26 682
009526 Valtatie 13	20 000	20 000	28 751	144 % -	8 751	
009545 Liikenneturvallisuuskohteet						
\$ Kohdistamattomat viennit	20 000	20 000	-	0 %	20 000	32 730
<b>KAAVATIET NETTO</b>	<b>270 000</b>	<b>270 000</b>	<b>296 892</b>	<b>30 % -</b>	<b>26 892</b>	<b>107 192</b>
<b>PUISTOT JA YLEISET ALUEET</b>						
009602 Venesatama						
9652 Luotsilahden laiturin saneeraus	-	-	-	0 %	-	13 532
009604 Anni Swanin puisto						
\$ Kohdistamattomat viennit	12 500	12 500	21 593	173 % -	9 093	-
009607 Kiviniemi						
\$ Kohdistamattomat viennit	30 000	30 000	-	0 %	30 000	20 089
009612 Torin kehittäminen						
\$ Kohdistamattomat viennit	10 000	10 000	10 901	109 % -	901	9 075
<b>PUISTOT JA YLEISET ALUEET NETTO</b>	<b>52 500</b>	<b>52 500</b>	<b>32 494</b>	<b>62 %</b>	<b>20 006</b>	<b>42 696</b>
<b>MAA- JA VESIALUEET</b>						
009121 Maa- ja vesialueet						
\$ Kohdistamattomat viennit	-	- -	184	0 %	184	300 000
<b>MAA- JA VESIALUEET NETTO</b>	<b>-</b>	<b>- -</b>	<b>184</b>	<b>0 %</b>	<b>184</b>	<b>300 000</b>
<b>IRTAIMISTO</b>						
009832 Kiinteistökeskus						
9805 Kameravalvonnat	30 000	30 000	-	0 %	30 000	-
9861 Keskitetty ruokapalvelu			6 996	-	6 996	
009862 Keskitetty siivoustoimi						
9950 Lukion yhdistelmäkoneet	8 500	8 500	-	0 %	8 500	10 008
Abittiluokan varustelu	10 000	10 000				
Juoksumatot	10 000	10 000				
<b>IRTAIMISTO NETTO</b>	<b>58 500</b>	<b>58 500</b>	<b>6 996</b>	<b>0 %</b>	<b>38 500</b>	<b>10 008</b>
<b>ICT-HANKINNAT</b>						
009101 Keskushallinto						
\$ Kohdistamattomat viennit	95 000	95 000	21 836	23 %	73 164	64 250
009102 Taloushallinto						
\$ Kohdistamattomat viennit	30 000	30 000	180	1 %	29 667	9 571
<b>ICT-HANKINNAT NETTO</b>	<b>125 000</b>	<b>125 000</b>	<b>22 016</b>	<b>18 %</b>	<b>102 831</b>	<b>73 821</b>
<b>AINEETON KÄYTTÖMAISUUS</b>						
009163 Muut osakkeet ja osuudet						
9014 South Savo Growth Fund Ky	-	-	4 000	0 % -	4 000	3 000
9017 Meitan osakkeet	-	-	-	0 %	-	8 960
9018 Sansia Oy	-	-	-	0 %	-	2 000
\$ Kohdistamattomat viennit	-	- -	1 851	0 %	1 851	1 308
<b>AINEETON KÄYTTÖMAISUUS NETTO</b>			<b>5 851</b>			

	TA 2025	TA 2025 + muutos	Toteuma 01-12/2025	Toteuma-%	Budjetista jäljellä	Toteuma 01-12/2024
<b>VESI- JA VIEMÄRILAITOS</b>						
009723 Vesitorni						
§ Kohdistamattomat viennit	-	-	203	0 %	203	16 498
009751 Jätevesiverkoston saneeraus						
§ Kohdistamattomat viennit	-	-	9 458	0 %	9 458	40 000
009752 Jätevedenpuhdistamo						
9781 Hajukaasujen poisto	30 000	30 000	-	0 %	30 000	-
009706 Vesijohtoverkoston saneeraus						
§ Kohdistamattomat viennit	250 000	250 000	139 981	56 %	110 019	140 038
<b>VESI- JA VIEMÄRILAITOS NETTO</b>	<b>280 000</b>	<b>280 000</b>	<b>149 642</b>	<b>53 %</b>	<b>130 358</b>	<b>196 536</b>
<b>KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ</b>	<b>2 068 420</b>	<b>2 068 420</b>	<b>1 360 720</b>	<b>66 %</b>	<b>707 700</b>	<b>1 162 922</b>

## 2.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoiset ja sisäiset	TA2025	Muutos	TA2025+muutos	Toteuma 2025	Käyttö-%	Poikkeama €
<b>KUNNANHALLITUS</b>						
TOIMINTATULOT	1 448 179		1 448 179	1 530 350	106	82 171
TOIMINTAKULUT	- 4 260 286	-	- 4 260 286	- 4 287 071	101	- 26 785
<b>NETTOMENOT</b>	<b>- 2 812 107</b>		<b>- 2 812 107</b>	<b>- 2 756 721</b>	<b>98</b>	<b>55 386</b>
<b>SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT</b>						
TOIMINTATULOT	523 570		523 570	629 085	120	105 515
TOIMINTAKULUT	- 11 299 948	-	- 11 299 948	- 11 414 274	101	- 114 326
<b>NETTOMENOT</b>	<b>- 10 776 378</b>		<b>- 10 776 378</b>	<b>- 10 785 189</b>	<b>100</b>	<b>- 8 811</b>
<b>TEKNISET PALVELUT</b>						
TOIMINTATULOT	4 791 961	134 000	4 657 961	4 960 154	106	302 193
TOIMINTAKULUT	- 5 167 887	-	- 5 167 887	- 5 101 810	99	66 077
<b>NETTOMENOT</b>	<b>- 375 926</b>	<b>134 000</b>	<b>- 509 926</b>	<b>- 141 656</b>	<b>28</b>	<b>368 270</b>
<b>KANGASNIEMEN KUNTA</b>						
TOIMINTATUOTOT	6 763 710	134 000	6 629 710	7 119 589	107 %	489 879
TOIMINTAKULUT	- 20 728 121	-	- 20 728 121	- 20 803 155	100 %	- 75 034
<b>NETTOMENOT</b>	<b>- 13 964 411</b>	<b>134 000</b>	<b>- 14 098 411</b>	<b>- 13 683 566</b>	<b>98 %</b>	<b>414 845</b>

## 3. Tilinpäätöslaskelmat

### 3.1. Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024	
<b>3 TULOSLASKELMA ulkoinen</b>			
<b>33000 Toimintatuotot</b>			
33010 Myyntituotot	1 213 766,83	1 343 315,37	
33200 Maksutuotot	259 306,09	276 740,41	
33300 Tuet ja avustukset	649 271,71	819 760,73	
<b>33400 Muut toimintatuotot</b>			
33410 Vuokratuotot	1 319 524,79	1 357 516,52	
33420 Muut tuotot	69 568,53		
33400 Muut toimintatuotot	1 389 093,32	55 895,21	
<b>33000 Toimintatuotot</b>		<b>3 511 437,95</b>	<b>3 853 228,24</b>
<b>34000 Toimintakulut</b>			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	- 7 652 292,32	- 7 670 780,56	
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	- 1 509 075,17	- 1 599 243,25	
34150 Muut henkilösivukulut	- 232 684,15	- 227 118,57	
34100 Henkilösivukulut	- 1 741 759,32	- 1 826 361,82	
<b>34010 Henkilöstökulut</b>	<b>- 9 394 051,64</b>	<b>- 9 497 142,38</b>	
34300 Palvelujen ostot	- 4 815 557,82	- 3 947 511,49	
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 654 399,35	- 1 658 733,17	
34700 Avustukset	- 334 494,43	- 363 614,22	
34800 Muut toimintakulut	- 996 889,94	- 977 848,17	
<b>34000 Toimintakulut</b>	<b>- 17 195 393,18</b>	<b>- 16 444 849,43</b>	
<b>34999 Toimintakate</b>			<b>- 12 591 621,19</b>
35000 Verotulot	13 066 713,39	13 005 610,34	
35500 Valtionosuudet	2 390 782,15	1 649 889,00	
36000 Rahoitustuotot ja -kulut			
36010 Korkotuotot	19 402,94	22 979,50	
36100 Muut rahoitustuotot	331 958,03	510 876,09	
36200 Korkokulut	- 209 155,61	- 335 777,69	
36300 Muut rahoituskulut	- 1 965,03	- 1 272,05	
<b>36000 Rahoitustuotot ja -kulut</b>	<b>140 240,33</b>	<b>196 805,85</b>	
<b>36999 Vuosikate</b>		<b>1 913 780,64</b>	<b>2 260 684,00</b>
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 547 689,00	- 1 924 640,54	
37230 Arvonalentumiset	- 260 000,00	- 200 000,00	
<b>37000 Poistot ja arvonalentumiset</b>	<b>- 1 807 689,00</b>	<b>- 2 124 640,54</b>	
<b>38499 Tilikauden tulos</b>		<b>106 091,64</b>	<b>136 043,46</b>
<b>39999 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</b>		<b>106 091,64</b>	<b>136 043,46</b>

### 3.2. Rahoituslaskelma

#### RAHOITUSLASKELMA

1 000 €

2025

2024

#### Toiminnan rahavirta

Vuosikate		1 913 780,64	2 260 684,00
Satunnaiset erät			-
Tulorahoituksen korjauserät	-	8 697,98	11 806,73
<b>Investointien rahavirta</b>			
Investointimenot	-	1 360 719,83	1 296 115,65
Rahoitusosuudet investointeihin			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		12 245,35	145 000,00
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>556 608,18</b>	<b>1 097 761,62</b>

#### Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset		268 000,00	18 000,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	1 471 194,00	1 463 340,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos		964 383,97	446 283,09
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-	61 800,69	95 228,24
Vaihto-omaisuuden muutos			1 364,61
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Lyhytaikaisten saamisten muutos	-	182 784,70	607 136,19
Korottomien velkojen muutos	-	101 904,08	58 359,97
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	-	<b>585 299,50</b>	<b>1 436 710,50</b>

#### Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos			
<b>Rahavarat 31.12.</b>		<b>9 294,49</b>	<b>37 985,81</b>
<b>Rahavarat 1.1.</b>		<b>37 985,81</b>	<b>376 934,69</b>
	-	<b>28 691,32</b>	<b>338 948,88</b>

### 3.3. Tase

	2025	2024
<b>VASTAAVAA</b>		
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>		
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>85 472,62</b>	<b>107 128,17</b>
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>		
Maa- ja vesialueet	4 419 477,15	4 419 660,76
Rakennukset	16 004 398,02	16 020 129,58
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 405 744,76	8 539 353,91
Koneet ja kalusto	38 762,08	61 212,16
Muut aineelliset hyödykkeet	140 029,83	140 029,83
<b>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</b>		
Keskeneräiset hankinnat	6 402,17	5 438,00
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>29 014 814,01</b>	<b>29 185 824,24</b>
<b>Sijoitukset</b>		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	5 381 429,51	5 641 429,51
Kuntayhtymäosuudet	2 919,24	2 919,24
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	84 606,28	84 606,28
Muut osakkeet ja osuudet	577 164,48	575 015,24
<b>Osakkeet ja osuudet</b>	<b>6 046 119,51</b>	<b>6 303 970,27</b>
Muut lainasaamiset	483 436,10	751 436,10
Muut saamiset	8 530,50	8 530,50
<b>Sijoitukset</b>	<b>6 538 086,11</b>	<b>7 063 936,87</b>
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>	<b>35 638 372,74</b>	<b>36 356 889,28</b>
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>		
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	7 717,93	7 613,31
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>7 717,93</b>	<b>7 613,31</b>
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>		
<b>Vaihto-omaisuus</b>	<b>45 352,40</b>	<b>45 352,40</b>
<b>Saamiset</b>		
<b>Pitkäaikaiset saamiset</b>		
Muut saamiset	-	-
<b>Lyhytaikaiset saamiset</b>		
Myyntisaamiset	723 261,34	419 395,22
Lainasaamiset	163 420,00	133 420,00
Muut saamiset	152 505,49	156 187,10
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset	161 133,71	308 533,52
<b>Saamiset</b>	<b>1 200 320,54</b>	<b>1 017 535,84</b>
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>9 294,49</b>	<b>37 985,81</b>
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>	<b>1 254 967,43</b>	<b>1 100 874,05</b>
<b>VASTAAVAA</b>	<b>36 901 058,10</b>	<b>37 465 376,64</b>

	2025	2024
<b>VASTATTAVAA</b>		
<b>OMA PÄÄOMA</b>		
Peruspääoma	16 723 901,64	16 723 901,64
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 896 305,74	8 760 262,28
Tilikauden yli-/alijäämä	106 091,64	136 043,46
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>25 726 299,02</b>	<b>25 620 207,38</b>
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>		
Muut pakolliset varaukset		
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>		
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>		
Valtion toimeksiannot	-	2 820,00
Lahjoitusrahastojen pääomat	353 330,73	412 695,61
Muut toimeksiantojen pääomat	4 664,35	4 175,54
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>357 995,08</b>	<b>419 691,15</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>		
<b>Pitkäaikainen</b>		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 823 632,00	2 413 784,00
Saadut ennakot	8 550,00	8 550,00
Muut velat	229 365,65	229 278,07
<b>Pitkäaikainen</b>	<b>2 061 547,65</b>	<b>2 651 612,07</b>
<b>Lyhytaikainen</b>		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 018 100,88	5 053 716,91
Lainat muilta luotonantajilta	582 298,00	1 463 340,00
Ostovelat	856 085,68	1 045 158,06
Muut velat	156 812,57	147 230,13
Siirtovelat		
Siirtyvät korot	20 772,79	36 085,03
Lomapalkkajaksotus	993 954,43	928 815,90
Valtionosuusennakot	98 437,00	52 402,13
Muut siirtovelat	28 755,00	47 117,88
<b>Siirtovelat</b>	<b>1 141 919,22</b>	<b>1 064 420,94</b>
<b>Lyhytaikainen</b>	<b>8 755 216,35</b>	<b>8 773 866,04</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>10 816 764,00</b>	<b>11 425 478,11</b>
<b>VASTATTAVAA</b>	<b>36 901 058,10</b>	<b>37 465 376,64</b>

### 3.4. Konsernin tuloslaskelma

#### KONSERNITULOSLASKELMA

		1.1.-31.12.2025	1.1.-31.12.2024
Toimintatuotot	+	4 641 259,71	5 109 728,65
Toimintakulut	-	18 488 863,93	17 494 384,05
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappio: +/-)		-14 291,86	25 732,09
<b>TOIMINTAKATE</b>		<b>-13 861 896,08</b>	<b>-12 358 923,31</b>
Verotulot	+	13 066 713,39	13 005 610,34
Valtionosuudet	+	2 538 959,38	1 762 619,93
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	+	3 648,04	4 169,48
Muut rahoitustuotot	+	332 587,23	511 531,17
Korkokulut	-	309 455,49	470 857,49
Muut rahoituskulut	-	21 676,81	3 908,21
<b>VUOSIKATE</b>		<b>1 748 879,66</b>	<b>2 450 241,90</b>
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	1 267 102,00	1 951 712,02
Arvonalentumiset	-	150 000,00	150 000,00
Satunnaiset erät		0,00	0,00
<b>TILIKAUDEN TULOS</b>		<b>331 777,66</b>	<b>348 529,88</b>
Tilinpäätössiirrot	+/-	24 903,38	6 443,25
<b>TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ</b>		<b>356 681,04</b>	<b>354 973,13</b>

### 3.5. Konsernin rahoituslaskelma

#### KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2025	2024
<b>Toiminnan rahavirta</b>			
Vuosikate	+/-	1 748 879,66	2 450 241,91
Satunnaiset erät	+/-	0,00	0,00
Tilikauden verot	+/-	-3 154,48	-3 355,25
Tulorahoituksen korjaukset	+/-	-22 989,84	-37 538,82
<b>Investointien rahavirta</b>			
Investointimenot	-	1 360 719,83	1 296 115,65
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust	+	12 245,35	145 000,00
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>		<b>374 260,86</b>	<b>1 258 232,19</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	+	732 476,11	618 476,11
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	1 734 738,89	-2 045 816,11
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	3 518 398,98	-34 354,95
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	866 045,56	-594 815,07
Oman pääoman muutokset	+/-	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	+/-	-56 550,69	-95 228,24
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	0,00	1 364,61
Saamisten muutos	+/-	-65 811,47	629 818,56
Korottomien velkojen muutos	+/-	-134 128,97	-16 099,42
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		<b>-441 629,55</b>	<b>-1 536 654,50</b>
Rahavarojen muutos		-67 368,69	-278 422,32
<b>Rahavarojen muutos</b>		<b>-67 368,69</b>	<b>-278 422,32</b>
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		741 993,53	809 362,22
Rahavarat 1.1.		809 362,22	1 087 784,54
		<b>-67 368,69</b>	<b>-278 422,32</b>

### 3.6. Konsernitase

#### KONSERNITASE

Vastaavaa	2025	2024
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT</b>		
<b>Aineettomat hyödykkeet</b>	<b>145 146,85</b>	<b>166 802,40</b>
Aineettomat oikeudet	108 560,29	166 802,40
Muut pitkävaikutteiset menot	36 586,56	0,00
Ennakkomaksut	0,00	0,00
<b>Aineelliset hyödykkeet</b>	<b>29 596 206,11</b>	<b>29 641 879,34</b>
Maa- ja vesialueet	4 769 942,20	4 770 125,81
Rakennukset	16 213 648,76	16 096 817,88
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 407 865,97	8 542 182,19
Koneet ja kalusto	58 317,18	87 285,63
Muut aineelliset hyödykkeet	140 029,83	140 029,83
Keskeneräiset hankinnat	6 402,17	5 438,00
<b>Sijoitukset</b>	<b>775 542,38</b>	<b>909 101,28</b>
Osakkuusyhteisöosuudet	169 342,21	155 050,35
Muut osakkeet ja osuudet	578 709,67	576 560,44
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	18 959,99	168 959,99
Muut saamiset	8 530,50	8 530,50
<b>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</b>	<b>290 388,95</b>	<b>406 389,60</b>
Valtion toimeksiannot	282 671,02	398 776,29
Lahjoitusrahastojen erityiskatte	7 717,93	0,00
Muut toimeksiantojen varat	0,00	7 613,31
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT</b>		
<b>Vaihto-omaisuus</b>	<b>45 352,40</b>	<b>45 352,40</b>
<b>Saamiset</b>	<b>1 194 160,47</b>	<b>1 098 351,77</b>
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 194 160,47	1 098 351,77
<b>Rahoitusarvopaperit</b>	<b>44 444,44</b>	<b>0,00</b>
<b>Rahat ja pankkisaamiset</b>	<b>697 549,09</b>	<b>809 362,21</b>
<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>32 788 790,68</b>	<b>33 077 239,01</b>

#### KONSERNITASE

Vastattavaa	2025	2024
<b>OMA PÄÄOMA</b>	<b>18 116 979,90</b>	<b>17 760 298,85</b>
Peruspääoma	16 723 901,64	16 723 901,64
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	431 071,22	431 071,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	605 326,00	250 352,86
Tilikauden yli-/alijäämä	356 681,04	354 973,13
<b>VÄHEMMISTÖOSUUDET</b>	<b>-9 315,11</b>	<b>18 742,75</b>
<b>POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET</b>		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		
<b>PAKOLLISET VARAUKSET</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
<b>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</b>	<b>640 666,10</b>	<b>818 467,44</b>
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahaston pääomat	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	640 666,10	818 467,44
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>	<b>4 950 914,65</b>	<b>5 270 969,05</b>
Pitkäaikainen	4 950 914,65	5 270 969,05
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 712 999,00	5 033 140,98
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat		
Muut pitkäaikaiset velat	237 915,65	237 828,07
Lyhytaikainen	9 089 545,15	9 208 760,90
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 700 712,58	6 693 855,14
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Saadut ennakot	15 346,22	26 814,81
Ostovelat	955 788,49	1 158 989,84
Muut lyhytaikaiset velat	197 929,73	190 571,55
Siirtovelat	1 219 768,13	1 138 529,56
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
<b>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>32 788 790,68</b>	<b>33 077 239,01</b>

### 3.7. Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö: Vesihuoltolaitos

#### Vesihuoltolaitos

#### Tuloslaskelma

	Vuosi 2025	Vuosi 2024
<b>Liikevaihto</b>	<b>790 561,17 €</b>	<b>791 107,72 €</b>
Varastojen lisäys/vähennys(-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
<b>Tulot yhteensä</b>	<b>790 561,17 €</b>	<b>791 107,72 €</b>
Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	-155 184,07 €	-160 531,75 €
Palvelujen ostot	-176 994,27 €	-121 271,32 €
	,	,
<b>Henkilöstökulut</b>		
Palkat ja palkkiot	-209 283,40 €	-205 634,48 €
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-40 459,56 €	-43 088,22 €
Muut henkilösivukulut	-6 307,13 €	-5 215,38 €
<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>-256 050,09 €</b>	<b>-253 938,08 €</b>
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-216 787,93 €	-213 940,48 €
Liiketoiminnan muut kulut	-73 303,52 €	-17 846,96 €
<b>Menot yhteensä</b>	<b>-878 319,88 €</b>	<b>-767 528,59 €</b>
<b>Liikeylijäämä(-alijäämä)</b>		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	0,00 €	0,00 €
<b>Ylijäämä ennen satunnaisia eriä</b>		
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
<b>Tilikauden yli/alijäämä</b>	<b>-87 758,71 €</b>	<b>23 579,13 €</b>

**KANGASNIEMEN KUNTA****Vesihuoltolaitos****VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT**

	Tase 31.12.2025	Tase 31.12.2024
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00
<b>Aineettomat hyödykkeet yht.</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	60 467,65	60 467,65
Rakennukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 396 885,50	4 464 031,23
Koneet ja kalusto	10 125,97	10 125,97
<b>Aineelliset hyödykkeet yht.</b>	<b>4 467 479,12</b>	<b>4 534 624,85</b>
<b>PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ</b>	<b>4 467 479,12</b>	<b>4 534 624,85</b>

**VAIHTUVAT VASTAAVAT**

Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	414 453,01	207 345,29
Korottomat saamiset kunnalta	-186 494,74	-15 219,84
<b>Saamiset yhteensä</b>	<b>227 958,27</b>	<b>192 125,45</b>
<b>VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ</b>	<b>227 958,27</b>	<b>192 125,45</b>

<b>VASTAAVAA YHTEENSÄ</b>	<b>4 695 437,39</b>	<b>4 726 750,30</b>
---------------------------	---------------------	---------------------

**VASTATTAVAA**

	Tase 31.12.2025	Tase 31.12.2024
<b>OMA PÄÄOMA</b>		
<b>Peruspääoma</b>	<b>4 454 447,37</b>	<b>4 400 606,23</b>
Liittymismaksurahasto	0,00	0,00
Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)	79 065,64	55 486,51
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-87 758,71	23 579,13
<b>OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ</b>	<b>4 445 754,30</b>	<b>4 479 671,87</b>
<b>VIERAS PÄÄOMA</b>		
<b>Pitkäaikainen</b>		
Liittymismaksuvelat	229 365,65	229 278,07
Korottomat velat kunnalta		
<b>Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä</b>	<b>229 365,65</b>	<b>229 278,07</b>
<b>Lyhytaikainen</b>		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Ostovelat	20 317,44	17 800,36
<b>Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä</b>	<b>20 317,44</b>	<b>17 800,36</b>
<b>Vieras pääoma yhteensä</b>	<b>249 683,09</b>	<b>247 078,43</b>
	<b>4 695 437,39</b>	<b>4 726 750,30</b>

## KANGASNIEMEN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS

### RAHOITUSLASKELMA

	2025	2024
<b>Toiminnan rahavirta</b>		
Vuosikate	129 029,22	237 519,61
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-87 758,71	23 579,13
Poistot ja arvonalentumiset	216 787,93	213 940,48
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
Tuloverot		
Tulorahoituksen korjauserät		
<b>Investointien rahavirta</b>		
Investointimenot	-149642,20	-196535,96
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		
<b>Toiminnan ja investointien rahavirta</b>	<b>-20 612,98</b>	<b>40 983,65</b>
<b>Rahoituksen rahavirta</b>		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	207 107,72	56 203,49
Korottomien velkojen muutos	-186 494,74	-15 219,84
<b>Rahoituksen rahavirta</b>	<b>20 612,98</b>	<b>40 983,65</b>

### 3.8. Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailulla markkinalla

Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailuilla markkinoilla

	2025	2024
<b>Tehomet II -halli</b>		
<b>TULOSLASKELMA, €</b>		
<b>Liikevaihto</b>	<b>230 506,76</b>	<b>86 945,87</b>
<b>Menot</b>		
Palvelujen ostot	-	1 807,13
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-	45,48
<b>Vuokrat</b>	-	96,77
<b>Poistot ja arvonalentumiset</b>		
Suunnitelman mukaiset poistot	89 796,17 -	84 767,28
<b>Menot yhteensä</b>	<b>89796,17 -</b>	<b>86 716,66</b>
<b>Rahoitustuotot- ja kulut</b>	<b>0</b>	<b>-</b>
<b>Ylijäämä ennen satunnaisia eriä</b>	<b>140 710,59</b>	<b>229,21</b>
<b>Satunnaiset tuotot ja kulut</b>		
<b>Tilikauden alijäämä</b>	<b>140 710,59</b>	<b>229,21</b>

Vuokra muodostuu noteerauspäivän koron mukaisesti teollisuuskiinteistön tasearvosta laskettuna 4,5 %. Tarkistus tehdään puolen vuoden välein.

Vuokralainen hoitaa kaikki kiinteistöön kohdistuvat käyttö- ja ylläpitokustannukset.

Liikavaihtoon sisältyy 132 578 € Ara-keskuksen avustusta öljylämmityksestä luopumiseen liittyvään investointiin. Kohteen investointikulut vuonna 2025 ovat 443 831 €.

## 4. Liitetiedot

### 1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

#### Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alemman todennäköisen hankintamenoon tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoon vähennykseksi.

### 2 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai yleisohjeesta poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset: ei ilmoitettavaa

Oikaisut, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin: ei ilmoitettavaa

Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa: edellisen tilikauden liitetietoja on muutettu niiltä osin, kun huomattu niissä korjattavaa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä: ei ilmoitettavaa

### 3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty siltä osin kuin konserniyhteisöiltä on saatu tiedot em. eristä. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä

liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset: Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Konserniyhteisöjen maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin ylijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisuja on tehty.

Osakkuusyhteisöt: As Oy Tukihaka (omistusosuus 34,29 %) ja As Oy Kangasniemen Jokipelto (omistusosuus 25,54 %)

Poikkeavat arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät: ei ole käytetty

Poikkeavat tilikaudet: ei ole

#### TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6 Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
<b>Ulkoiset erät</b>				
Kunnanhallitus (sis.sos.ja terv.palv)	555 277	1 071 525	549 650	974 682
Sivistystoimi	775 064	870 222	628 003	726 168
Tekniset palvelut	3 310 918	3 167 982	2 333 785	2 152 378
<b>Toimintatuotot yhteensä</b>	<b>4 641 261</b>	<b>5 109 729</b>	<b>3 511 438</b>	<b>3 853 228</b>

7	Kunta	
	2025	2024
<b>Verotulojen erittely</b>		
Kunnallisvero	8 573 916	8 614 200
Kiinteistövero	2 435 109	2 392 908
Yhteisövero	2 057 689	1 998 502
<b>Verotulot yhteensä</b>	<b>13 066 714</b>	<b>13 005 610</b>

8	Kunta	
	2025	2024
<b>Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset</b>		
Valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	1 860 747	760 301
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus		
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-242 453	-220 712
Verotulomenetysten kompensatio	772 488	1 110 300
<b>Valtionosuudet yhteensä</b>	<b>2 390 782</b>	<b>1 649 889</b>

9	Kunta	
	2025	2024
<b>Palvelujen ostot, ulkoiset</b>		
Asiakaspalvelujen ostot	390 285	574 935
Muiden palveluiden ostot	4 425 273	3 372 577
	<b>4 815 558</b>	<b>3 947 512</b>

**10 Valtuustoryhmille toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet**

Ei ilmoitettavaa

**11 Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista**

Vuoden 2012 poistoajoissa on huomioitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 15.11.2011 antama yleisohje.

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelma hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.3.2013.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

**Arvioidut poistajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:**

Rakennukset	tasapoisto	25-40 vuotta
Kadut ja tiet	tasapoisto	20 vuotta
Muut kiinteät rakenteet	tasapoisto	10-40 vuotta
Autot ja kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta
ATK-laitteet ja ohjelmat	tasapoisto	3 vuotta
Koneet ja kalusto	tasapoisto	3-5 vuotta

**12 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista**

Ei ilmoitettavaa.

### 13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot

	Kunta	
	2025	2024
<b>Muut toimintatuotot</b>		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	11 177	11 807
Rakennusten luovutusvoitot		
Muut luovutusvoitot	193	
<b>Luovutusvoitot yhteensä</b>	<b>11 370</b>	<b>11 807</b>
<b>Muut toimintakulut</b>		
Kiinteistön luovutustappio	0	0
<b>Luovutustappiot yhteensä</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

### 14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei ilmoitettavaa

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa

### 15 yhteisöissä

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2025	2024
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	289 991	289 250
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä		0
<b>Yhteensä</b>	<b>289 991</b>	<b>289 250</b>

### 16 Erittely poistoeron muutoksista

Ei muutoksia.

**17 Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu:** Ei ilmoitettavaa

### 18 Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittäminen

Ki Oy Kunnantalon osakkeiden arvostukseen on tehty 200 000 euron suuruinen arvonlennuskirjaus. Kunnanhallituksen 4.9.2023 § 180 päätöksellä hyväksytty alaskirjausohjelma on tehty kiinteistön käyttöarvosta johtamalla. Tavoitteena on saavuttaa 2,6 miljoonan euron käypä käyttöarvo vuoteen 2032 mennessä. Kiinteistö Oy Kangasniemen Matkakiinteistön osakkeiden tasearvosta on tehty 60 000 euron suuruinen arvonlennuskirjaus. Kiinteistön myynnistä käydään neuvotteluja.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

20-22 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Kuntakonsernin osuus (euroa)

	Kotipaikka	Omistus- osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta
<b>Tytäryhteisöt</b>					
Kangasniemen Vuokratalot Oy	K-niemi	100 %	229 036	3 587 538	-95 341
Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo	K-niemi	100 %	2 323 339	28 929	-583 164
Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	K-niemi	100 %	170 521	146 183	12 330
Kangasniemen Matkakiinteistö	K-niemi	60 %	402 536	2 730	-16 759
<b>Kuntayhtymät</b>					
Etelä-Savon Maakuntaliitto	Mikkeli	3,79 %	33 349	30 959	-2 463
Sateenkaaren koulun kuntayhtymä	Pieksämäki	11,11 %	186 263	27 156	62 273
<b>Osakkuusyhteisöt</b>					
As Oy Tukihaka 14 huoneistoa	K-niemi	34,29 %	109 338	210 620	13 491
As Oy Kangasniemen Jokipelto 3 huon	K-niemi	25,54 %	60 004	1 929	801
<b>Asunto-osakkeet</b>					
		Omistus- osuus	Osakkeet kunta kpl	Osakepääoma yhteensä	Huoneisto
As Oy Kanerva	K-niemi	7,53 %	650	8634	1
As Oy Kangasniemen Mäkirinne	K-niemi	2,53 %	38	1503	1
As Oy Puulavedenkatu	K-niemi		74		1
As Oy Majalanhovi	K-niemi		570		1
As Oy Kangasniemen Kotikangas	K-niemi		2070		1
<b>Muut osakkeet</b>					
As Oy Ainolanhaka	K-niemi		89		
Nordic Baltinc Holding FDR			1189		
Metsä Board Oyj			411		
Suur-Savon Sähkö Oy			2514		
Puula Golf	K-niemi		4		
Kuntarahoitus Oy	Helsinki		5000		
Etelä-Savon tietohallinto OY/ICT KPK	Mikkeli		6024		

Kunnalla on Ki Oy Kunnantalon osakkeita sijoituksissa 4,2 miljoonan euron arvosta. Kiinteistö on pääosin kunnan omassa käytössä. Kunnalla ei ole tilinpäätöksen laatimishetkellä suunnitelmia luopua kunnantalon käytöstä. Kunta on määritellyt kiinteistön käyttöarvon osalta arvonalennusohjelman, jonka mukaan on vuonna 2024 tehty alaskirjausta osakkeista 200 000 euroa. Ohjelman mukaan vastaava alaskirjaus tehdään vuosittain vielä 2026-2032 välisen ajan.

	Osakkeet ja osuudet				
	Tytäryhteisö- osakkeet	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisöosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
	Hankintameno 1.1. Lisäykset Vähennykset Siirrot erien välillä <b>Hankintameno 31.12.</b>	5 641 429,51	2 919,24	84 606,28	575 015,24 5 513,00 -3 363,76
Arvonlennukset Arvonkorotukset <b>Kirjanpitoarvo 31.12.</b>	260000,00 <b>5 381 429,51</b>	<b>2 919,24</b>	<b>84 606,28</b>	<b>577 164,48</b>	260000,00 <b>6 046 119,51</b>

23 Saamisten erittely kunta	Kunta 2025		Kunta 2024	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
	Saamiset tytäryhteisöiltä Myyntisaamiset Lainasaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset <b>Yhteensä</b>	482 476 <b>482 476</b>		500 476 <b>500 476</b>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä Myyntisaamiset Lainasaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset <b>Yhteensä</b>			0 <b>0</b>	0 <b>0</b>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä Myyntisaamiset Lainasaamiset Muut saamiset Siirtosaamiset <b>Yhteensä</b>			0 <b>0</b>	0 <b>0</b>

24 Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
	<b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset</b> Tulojäämät Läsäkosken kauppahintasaamiset Muut siirtosaamiset, Essote Muut tulojäämät Muut saamiset <b>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</b>	93 980 0 67 154 11 411 <b>172 544</b>	122 480 0 186 054 20 169 <b>328 702</b>	93 980 0 67 154 0 <b>161 134</b>

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25 Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma 1.1.	16 723 902	16 723 902	16 723 902	16 723 902
Lisäykset				
Vähennykset				
<b>Peruspääoma 31.12.</b>	<b>16 723 902</b>	<b>16 723 902</b>	<b>16 723 902</b>	<b>16 723 902</b>
Rahastopääomat				
Ylikurssirahasto				
Arvonkorotusrahasto				
Muut rahastot	431 071	431 071	0	0
<b>Rahastopääomat 31.12.</b>	<b>431 071</b>	<b>431 071</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
<b>Edellisten kausien yli/alijäämä</b>	<b>650 326</b>	<b>250 353</b>	<b>8 896 306</b>	<b>8 760 262</b>
<b>Tilikauden yli/alijäämä</b>	<b>356 681</b>	<b>354 973</b>	<b>106 092</b>	<b>136 043</b>
<b>Oma pääoma yhteensä</b>	<b>18 161 980</b>	<b>17 760 299</b>	<b>25 726 299</b>	<b>25 620 207</b>

26 Erittely poistoeroista

Ei poistoeroja.

27 Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Rah.- ja vak.laitoksilta, Essote		0		
Rah. Ja vak.laitoksilta, Vaalijan ky				
Nordea				0
Kuntarahoitus Oy	1 599 329	1 599 329	1 572 585	1 599 329
	<b>1 599 329</b>	<b>1 599 329</b>	<b>1 572 585</b>	<b>1 599 329</b>

28 Erittely liikkeelle lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei raportoitavaa.

29 Pakollinen varaus	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
	0	0	0	0

**30 Velkojen erittely**

	Kunta			
	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen	
	2025	2024	2025	2024
Velat tytäryhteisöille	1773			
Ostovelat, Kunnantalo	0	6 405		0
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat, E-S Maakuntaliitto	0	0		0
Ostovelat, Sateenkaaren koulun ky	1 012	3 740		0

**31 Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä**

	Kunta	
	2025	2024
Sekkilimiittivelka, Op-Pohjola	1 000 000	1 000 000
Tästä käyttämättä oleva määrä	154 517	546 283
Konsernitili luottolimiitti, Danske Bank	1 500 000	
Tästä käyttämättä oleva määrä	127 382	

**32 Muiden velkojen erittely**

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
	<b>Muut velat</b>			
Liittymismaksuvelat	229 366	229 278	229 366	229 278
Muut pitkäaikaiset velat	8 550	8 550	8 550	8 550
<b>Muut velat yhteensä</b>	<b>237 916</b>	<b>237 828</b>	<b>237 916</b>	<b>237 828</b>

**33 Erittely siirtovelosta**

	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus	1 047 086	1 087 667	993 954	928 816
Korkojaksotukset	20 773	49 104	20 773	36 085
Valtionosuusennakot	110 288	67 551	98 437	52 402
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	41 621	62 115	28 755	47 118
Siirtovelat yhteensä	<b>1 219 768</b>	<b>1 266 437</b>	<b>1 141 919</b>	<b>1 064 421</b>

**34 Velat, joista kunta on antanut vakuudeksi omaisuuttaan**

Ei ilmoitettavaa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

35-37

Muut kuntaa koskevat vastuut, joita ei ole merkitty taseeseen				
Muut taloudelliset vastuut				
	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
<b>Vuokravastuut (leasing)</b>				
<b>Arvonlisäveron palautusvastuu</b>	773 468	946 075	773 468	946 075
<b>Vastuusitoumukset</b>				
	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
<b>Kunnan omasta velasta</b>				
Kiinnitykset				
<b>Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset</b>				
Kangasniemen Vuokratalot				
Jäljellä oleva pääoma	2 989 000	2 796 155	2 989 000	2 796 155
<b>Muiden puolesta annetut takaukset</b>				
Kangasniemen Vanhustentalosäätiö	519 607	530 407	519 607	530 407
Itäkankaan vesiosuuskunta	0	18 000	0	18 000
Ki Oy Myrskytalo	288 009	300 764	288 009	300 764
Harvel Kiinteistöt Oy				
Jäljellä oleva pääoma		849 171		849 171
<b>Takaukset yhteensä</b>				
Jäljellä oleva pääoma		<b>3 645 326</b>		<b>3 645 326</b>
<b>Vakuudet ja takaukset yht.</b>	<b>3 796 616</b>	<b>3 645 326</b>	<b>3 796 616</b>	<b>3 645 326</b>
<b>38 Vuokravastuut</b>				
	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut				
Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä	233 661	150 487	211 784	150 487
- josta seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	106 448	70 247	87 390	70 247
- sopimukseen sisältyvät lunastusveloitteet				
<b>Yhteensä</b>	<b>233 661</b>	<b>150 487</b>	<b>211 784</b>	<b>150 487</b>

38 Leasing-vastuut, ilman arvonlisäveroa	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
<b>Handelsbanken</b>				
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat			0	0
myöhemmin maksettavat			0	
<b>Danske Bank</b>				
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat			0	1 800
myöhemmin maksettavat			0	0
<b>Pohjola Pankki Oyj</b>				
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat			87 042	68 099
myöhemmin maksettavat			123 524	79 022
<b>Nordea</b>				
joista seuraavalla tilikaudella maksettavat			348	348
myöhemmin maksettavat			870	1 218
<b>Konserni yhteensä</b>				
josta seuraavalla tilikaudella maksettavat	106 448	87 243		
myöhemmin maksettavat	127 213	87 297		
<b>Vuokravastuut, ilman arvonlisäveroa</b>	233 661	174 540		
<b>Salico</b>				
josta seuraavalla tilikaudella maksettavat	106 448	87 243	87 390	70 247
myöhemmin maksettavat	127 213	87 297	124 394	80 240

39 Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	2025	2024
	Kangasniemen Vuokratalot jäljellä oleva pääoma	2 989 000

40	Kunta	
	2025	2024
<b>Kuntien osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuusta 31.12. kattamattomista takausvastuista</b>	47 019 953	44 197 830
<b>Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta</b>	60 185	47 429

41 Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt Muut taloudelliset vastuut	Kunta	
	2025	2024
Arvonlisäveron palautusvastuu	773 468	946 075

## ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

TILINPÄÄTÖS 31.12.2025

	Arvonlisä- verot	Oman käytön veron peruste	Oman käytön ALV	ALV-vastuu 2025	ALV-vastuu 2024
v. 2016 valmistuneet					
		9178,46		0,00	917,85
		562,10		0,00	56,21
		8356,84		0,00	835,68
		3044,91		0,00	304,49
		2669,00		0,00	266,90
		15780,75		0,00	1578,08
		1168,80		0,00	116,88
		2366,40		0,00	236,64
		1128,00		0,00	112,80
v. 2017 valmistuneet					
		1710,79		171,08	342,16
10 %	Kankainen, uusi koulu	2343009,87		234300,99	468601,97
	Uusi kirjasto	452551,61		45255,16	90510,32
	Yritystilojen kunnostus, LM-halli	1017,12		101,71	203,42
v. 2018 valmistuneet					
		4207,20		841,44	1262,16
20 %	Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	13897,29		2779,46	4169,19
	Beckerin koulu, sisäänkäyntisaneeraus	1108,01		221,60	332,40
	Beckerin koulu, inva-varustelu	786,18		157,24	235,85
	Kalliolan koulu, kattosaneeraus	35909,44		7181,89	10772,83
	Yritystilojen kunnostus, Tehomet II-halli	1960,11		392,02	588,03
	Yritystilojen kunnostus, LM-halli	1443,88		288,78	433,16
	Päiväkoti, vesikate- ja sadevesisaneeraus	25716,22		5143,24	7714,87
v. 2019 valmistuneet					
		6029,03		1808,71	2411,61
30 %	Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	17259,72		5177,92	6903,89
	Terveyskeskus, paloilmoin ja sprinklaus	26185,88		7855,76	10474,35
	Yritystilojen kunnostus, LM-halli/Hankkija	759,12		227,74	303,65
	Yritystilojen kunnostus, Rantatori, ravintolarakennus	1759,64		527,89	703,86
	Kalliolan päiväkoti, sisäpintasaneeraus	940,39		282,12	376,16
	Museo, vesikatesaneeraus	21046,88		6314,06	8418,75
	Niirasen päiväkoti	6524,32		1957,30	2609,73
	Jäähalli, nosto-oven saneeraus	1014,11		304,23	405,64
	Jäähalli, juoksuoran saneeraus	1768,24		530,47	707,30
v. 2020 valmistuneet					
		5760,00		2304,00	2880,00
	Beckerin koulu, pimennysverhot	2410,06		964,02	1205,03
	Beckerin koulu, sisäänkäyntisaneeraus	2290,09		916,04	1145,05
40 %	Lukio, lukituksen saneeraus	1806,80		722,72	903,40
	Ravintola Puulaaki, terassi	2482,83		993,13	1241,42
	Päiväkoti, IV-koneen saneeraus	17877,14		7150,86	8938,57
	Tehomet 2-halli, vesikatteen saneeraus	30370,40		12148,16	15185,20
v. 2021 valmistuneet					
		16522,93		8261,47	9913,76
	Beckerin koulu, lukitussaneeraus	3520,81		1760,41	2112,49
50 %	Kalliolan koulu, julkisivu- ja sadevesisaneeraus	33121,62		16560,81	19872,97
	Lukio, aluerakenteiden saneeraus	1908,48		954,24	1145,09
	Päiväkoti, sadevesisaneeraus	11640,24		5820,12	6984,14
	Päiväkoti, pihakatos	1368,00		684,00	820,80

v. 2022 valmistuneet				
	Koittilan koulu, aidan ja pihavarusteiden saneeraus	3055,85	1833,51	2139,10
60 %	Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	9196,64	5517,98	6437,65
	Beckerin koulu, valaistuksen saneeraus	2528,56	1517,14	1769,99
	Kansis-keskus, esteettömyysjärjestelyt	2237,55	1342,53	1566,29
	Lukio, salaoja/sadevesisaneeraus	940,32	564,19	658,22
	Lukio, valaistuksen saneeraus	1217,88	730,73	852,52
	Hyvinvointikeskus, putkisaneeraus	156,24	93,74	109,37
	Hyvinvointikeskus, keittiön lattiasaneeraus	13013,68	7808,21	9109,58
	Päiväkoti, uusi osasto	80161,80	48097,08	56113,26
	Museo, vesikatteen saneeraus, maalaus	2612,57	1567,54	1828,80
v. 2023 valmistuneet				
	Puulanhelmi, IV- ja toimintasaneeraus	5501,36	3850,95	4401,09
70 %	Palveluasunnot A ja B, kattosaneeraus	11757,83	8230,48	9406,26
	Koittilan koulu, sisäilmasaneeraus	46440,30	32508,21	37152,24
	Lukio, pihan saneeraus	924,49	647,14	739,59
	Kalliolan koulu, aitauksen saneeraus ja jätekatos	11351,19	7945,83	9080,95
v. 2024 valmistuneet				
	Beckerin koulu, rakennesaneeraus	55858,57	44686,86	50272,71
80 %	Lukio, invahissit	10078,63	8062,90	9070,77
	Päiväkoti, rakennesaneeraus	40343,14	32274,51	36308,83
	Hyvinvointikeskus, viemärisaneeraus	10957,04	8765,63	9861,34
	Kunnan varikko, lämmitysjärjestelmä	4379,92	3503,94	3941,93
v.2025 valmistuneet				
	Yritystilojen kunnostus, Puulaaki	223,51	201,16	
90 %	Hyvinvointikeskus, viemärisaneeraus	5387,58	4848,82	
	Palvelutalot A ja B, sokkeli- ja sadevesisaneeraus	28511,09	25659,98	
	Päiväkoti, keskiosan peruskorjaus	41286,41	37157,77	
	Beckerin koulu, pihan saneeraus	365,87	329,28	
	Lukio, salaoja/sadevesisaneeraus	407,49	366,74	
	Hyvinvointikeskus, sähköautojen latauspisteet	2705,55	2435,00	
	Tehomet 2 -halli, lämmitysjärjestelmän saneeraus	113176,99	101859,29	
<b>Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12., Kangasniemen kunta</b>			<b>773 467,93</b>	<b>946 075,21</b>

## HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

### Henkilötyövuodet toimialoittain

42	Kunnanhallitus	2025		yhteensä
	Kunnanhallitus	18 htv	4	14
	Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	117,2 htv		1
	Tekninen lautakunta	37,5 htv	5	10
	<b>Yhteensä</b>	<b>172,7 htv</b>	<b>9</b>	<b>25</b>

43	Henkilöstökulut	2025	2024
	<b>Käyttötalous</b>		
	Palkat ja palkkiot	7 652 738	7 670 781
	Henkilösivukulut		
	Eläkekulut	1 509 075	1 599 243
	Muut henkilösivukulut	232 684	227 119
	Henkilöstökorvaukset ja muut korjausevät	-445	
	Käyttötalouden henkilöstömenot yhteensä	<b>9 394 052</b>	<b>9 497 143</b>
	<b>Aktivoitu käyttöomaisuuteen</b>		
	Investointien henkilöstömenot yhteensä		0
	<b>Henkilöstökulut yhteensä</b>	<b>9 394 052</b>	<b>9 497 143</b>

44	Luottamushenkilön palkkioista perityt ja ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2025	2024
	Keskustan Kangasniemen kunnallisjärjestö	5 136	4 480
	Kansallinen Kokoomus	24	26
	Perussuomalaiset ry Kangasniemen osasto		
	Kangasniemen Vihreät	958	487
	<b>Yhteensä</b>	<b>6 118</b>	<b>4 993</b>

45	Tilintarkastajan palkkiot	2025	2024
	Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
	Tilintarkastuspalkkiot	24 863	16 539
	Muut palkkiot		
	<b>Yhteensä</b>	<b>24 863</b>	<b>16 539</b>

### 46 Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

#### Kunnanjohtajasopimus

Kunnanjohtajan kanssa on 17.5.2021 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jonka mukaan alle 3 vuoden virka-ajalla erokorvaus on 6 kk:n palkan suuruinen ja yli 3 vuoden virka-ajalla korvaus on 8 kk:n palkan suuruinen. Erokorvaus sisältää irtisanomisajan palkan.

47 Lausunto 128:n mukainen selvitys edellistä tilikautta koskevista tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa  
Ei ilmoitettavaa.

## Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pikävaik. menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rak. ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taidesineet	Keskeneräiset hankinnat	
Poistamaton hankintameno 1.1.	70 541,61	36 586,56	<b>107 128,17</b>	4 419 660,76	16 020 129,58	8 539 353,91	61 212,16	140 029,83	5 438,00	<b>29 185 824,24</b>
Lisäykset tilikauden aikana	22 168,82		<b>22 168,82</b>		754 566,36	570 500,44	6 996,20		975,01	<b>1 332 063,00</b>
Rahoitusosuudet tilikaudella										<b>0,00</b>
Vähennykset tilikauden aikana				-183,61						<b>-183,61</b>
Siirrot erien välillä										
Tilikauden poisto	-43 824,37		<b>-43 824,37</b>		-770 297,92	-704 109,59	-29 446,28		-10,84	<b>-1 503 864,63</b>
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Poistamaton hankintameno 31.12.	48 886,06	36 586,56	85 472,62	4 419 477,15	16 004 398,02	8 405 744,76	38 762,08	140 029,83	6 402,17	29 014 814,01
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	48 886,06	36 586,56	85 472,62	4 419 477,15	16 004 398,02	8 405 744,76	38 762,08	140 029,83	6 402,17	29 014 814,01
Olenneiset lisäpoistot										
Erittely olennaisista lisäpoistoista										
Asuntola Mäntyrinta (kp 5605)					81 549,29					

## 5. Allekirjoitukset

### 5.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Olemme hyväksyneet kokouksessamme Kangasniemen kunnan tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2025 toimitettavaksi tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Kangasniemellä \_\_\_/\_\_\_ 2025

#### KANGASNIEMEN KUNNANHALLITUS

Susanna Pirttiaho

Mikko Hokkanen

Kaija Koskinen

Milja Halttunen

Tuomo Janhunen

Kerttu Ossi

Kimmo Kainulainen  
kunnanjohtaja

Tapani Nykänen

### 5.2. Tilinpäätösmerkinnät

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kangasniemellä \_\_\_/\_\_\_ 2026

BDO Audiator Oy

Joni Mäkitalo, JHT, HT

tilintarkastaja

## 6. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

Kirjanpitokirjat	Säilytysaika	Säilytystapa
tilinpäätös	pysyvästi	sidottu
päiväkirjat	10 vuotta	sähköisesti
pääkirjat	10 vuotta	sähköisesti
tase-erittelyt	10 vuotta	tuloste
liitetietosisitteet	10 vuotta	tuloste
konsernilaskenta	10 vuotta	tuloste
käyttöomaisuuslaskennan raportit	10 vuotta	tuloste
toteutumisvertailu	10 vuotta	tuloste
ostoreskontra	10 vuotta	sähköisesti
myyntireskontra	10 vuotta	sähköisesti

### Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tositelajit ja säilyttämistapa	säilytys paperitositteina
Taloushallinto	002-091, 201
Palkat	370
Ostoreskontra	101, 460
Myyntireskontra	151, 221
Laskutukset	612-692